

**ΩΝΑΣΕΙΟ
ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**

Ετήσιος Απολογισμός | 2016

Χτίζουμε **γέφυρες** με το μέλλον

“Από όσα σχεδιάζει και κατασκευάζει ο άνθρωπος στις καλύτερες στιγμές της ζωής του, τίποτα δεν είναι καλύτερο, πιο πολύτιμο, από τις γέφυρες. Είναι τόσο πιο σπουδαίες από τα σπίτια, τόσο πιο ιερές από τους ναούς, χωρίς ιδιαίτερη πατρίδα. Ανήκουν στον καθένα, σου προσφέρονται χωρίς δισταγμό, χρήσιμες, πάντα με ένα σκοπό εκεί που συναντιόνται οι περισσότερες ανθρώπινες ανάγκες. Θα ζήσουν πιο πολύ από οποιαδήποτε άλλο κτίσμα, και ποτέ δεν θα εξυπηρετήσουν κάτι το μυστικό ή το άσχημο...”

Ίβο Άντρις (1892 - 1975)
Νόμπελ Λογοτεχνίας 1961

Περιεχόμενα

05

Χαιρετισμός
Προέδρου Δ.Σ.
ΩΚΚ Καθηγητή
Δημήτρη Νιάκα

06

Χαιρετισμός
Προέδρου
Ιδρύματος
Ωνάση
Δρ. Αντώνη
Παπαδημητρίου

08

Όραμα
Αποστολή -
Αξίες ΩΚΚ

10

Στοιχεία
Διοίκησης

13

Αριστοτέλης
Ωνάσης:
Τι σημαίνει
για την
Ελληνική
κοινωνία

14

Το Ωνάσειο με
μια Ματιά

15

Αλλάζουμε το
σήμερα
με το βλέμμα
στο αύριο

22

Χτίζουμε
γέφυρες με το
μέλλον

26

Συνέντευξη με
καθηγητή
Δ. Φ. Κόκκινο

28

Τιμούμε τους
δεσμούς μας
με το
Ίδρυμα Ωνάση

31

Συνδεθήκαμε
ξανά με τους
Υποτρόφους
του Ιδρύματος
Ωνάση

33

Χτίζουμε
γέφυρες με
τον Εθνικό
Οργανισμό
Μεταμο-
σχεύσεων

34

Ανοιγόμαστε
στην κοινωνία

39

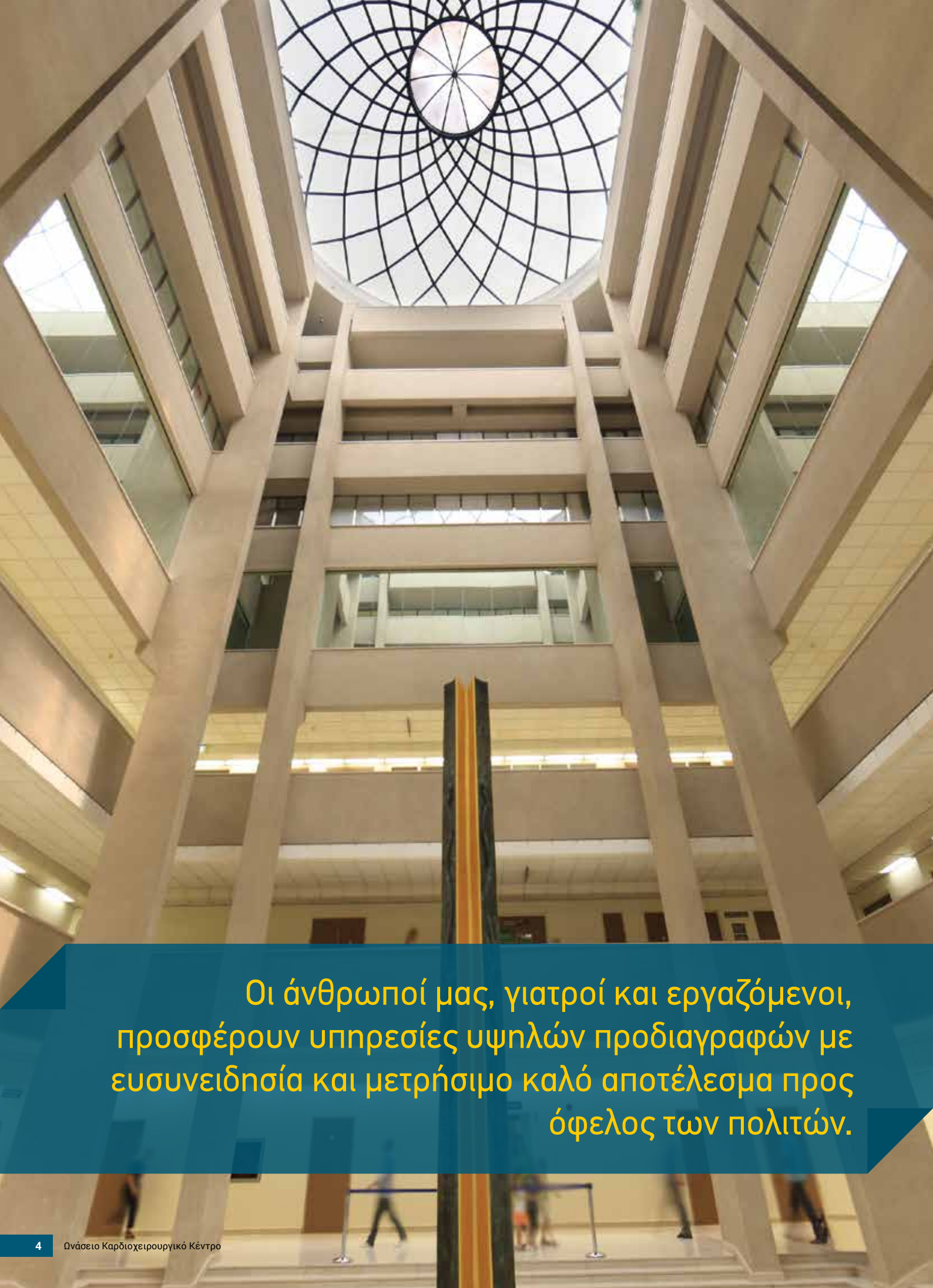
Ωνάσειο και
Τέχνη

41

Λένε για το
ΩΚΚ

44

Παραρτήματα

Οι άνθρωποί μας, γιατροί και εργαζόμενοι, προσφέρουν υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών με ευσυνειδησία και μετρήσιμο καλό αποτέλεσμα προς όφελος των πολιτών.

Χαιρετισμός του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Δημήτρης Νιάκας

Καθηγητής Οικονομικών & Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας, Ιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Η συνεπής, αδιάλειπτη και σταθερή στήριξη της αποστολής ενός Κοινωνικού Οργανισμού, όπως το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, ειδικότερα δε κατά την σημερινή εγχώρια και διεθνή οικονομική συγκυρία και σε περίοδο σημαντικών τεχνολογικών εξελίξεων αποτελεί καθήκον της εκάστοτε Διοίκησής του.

Η χρηστή οικονομική διαχείριση, ως σεβασμός τόσο της κρατικής οικονομικής αρωγής όσο και των χρημάτων που καταβάλλουν οι ασθενείς καθώς και η προσήλωση στην εισαγωγή καινοτόμων θεραπειών και νέων θεραπευτικών επιλογών προς όφελος των ασθενών, απαιτούν λειτουργούς με υψηλές επαγγελματικές προδιαγραφές, ακεραιότητα και ήθος στη διοίκηση και στο ανθρώπινο δυναμικό στο σύνολό του.

Έχοντας ως γνώμονα αυτές τις αρχές και υποστηρίζοντας σταθερά το υφιστάμενο πλαίσιο αξιοκρατίας των ανθρωπίνων πόρων, επιτύχαμε και το 2016 ως Διοίκηση τον επα-

ναπροσδιορισμό των σχέσεών μας με τους προμηθευτές, σύμφωνα με την οικονομική πολιτική που είχε ξεκινήσει το 2015. Τηρώντας τα ως άνω και κατά το τρέχον έτος, πιστεύουμε ότι το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο θα ολοκληρώσει τις αποπληρωμές του συσσωρευμένου χρέους των παρελθόντων ετών και θα συνεχίσει την ήδη επιτευχθείσα αποδοτική του λειτουργία, ώστε να μην δημιουργεί νέες ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Κατά το επισκοπούμενο έτος, δεσμευτήκαμε στη χρηστή οικονομική διαχείριση έναντι τόσο του Ελληνικού Δημοσίου, όσο και των Ευρωπαϊκών Θεσμών. Μετά από σχετική γνωμοδότηση της Eurostat, το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο εντάχθηκε στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, σε ό,τι αφορά στην ενσωμάτωση των οικονομικών του δεδομένων στα οικονομικά αποτελέσματα της χώρας, όπως ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών ESA 2010 και το σχετικό Κανονισμό 549/2013. Παράλληλα, διατηρήσαμε τη διοικητική μας αυτο-

τέλεια και τη νομική μας μορφή ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

Κατ' αυτό τον τρόπο, δημιουργήθηκαν στέρεες βάσεις για τη συνεχή και βιώσιμη αποδοτική λειτουργία του, που με τη σειρά της αποτελεί προαπαιτούμενο για την επιτυχή εισαγωγή καινοτόμων θεραπευτικών επιλογών.

Οι άνθρωποί μας, γιατροί και εργαζόμενοι, προσφέρουν υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών με ευσυνειδησία και μετρήσιμο καλό αποτέλεσμα προς όφελος των πολιτών. Και γι' αυτό το λόγο, προσπαθούμε και επιτυγχάνουμε τη διασφάλιση βιώσιμων θέσεων εργασίας με μισθολογική σταθερότητα σ' ένα περιβάλλον αμοιβαίου σεβασμού.

Και το 2017, δεσμευόμαστε να συνεχίσουμε να προσφέρουμε υψηλότερου επιπέδου καρδιολογικές και καρδιοχειρουργικές υπηρεσίες, αναπτύσσοντας περαιτέρω τις δικές μας δεξιότητες και τις συνεργασίες εντός και εκτός της χώρας.

Χαιρετισμός Προέδρου Ιδρύματος Ωνάση

Δρ. Αντώνης Σ. Παπαδημητρίου

Πρόεδρος Ιδρύματος Ωνάση

Μετρώντας 24 χρόνια από την έναρξη λειτουργίας του το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο έχει την ηλικία ενός νέου ανθρώπου που ετοιμάζεται να πει το «μεγάλο Ναι» διαθέτοντας το απόλυτο εφόδιο: μια καρδιά, οι παλμοί της οποίας συντονίζονται με τα στοιχεία του μέλλοντος.

Η καρδιά του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου είναι οι άνθρωποί του. Διακεκριμένοι επιστήμονες, γιατροί και νοσηλεύτες, οι οποίοι εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη πρόοδο του και παράλληλα, χτίζουν γέφυρες με την ανοιχτή κοινωνία. Στην εξωστρέφεια αυτή το Ίδρυμα Ωνάση –χωρίς άλλη συμβατική υποχρέωση– δεν μπορεί παρά να σταθεί αρωγός, όπως έχει ήδη πράξει με τον συνεχή εκσυγχρονισμό του ιατρικού εξοπλισμού και τη μετεκπαίδευση του προσωπικού, ιατρικού και νοσηλευτικού. Κι αυτό επειδή οι αρχές στις οποίες στηρίζεται η λειτουργία του Κέντρου ταυτίζονται με εκείνες του Ιδρύματος Ωνάση: την απελευθέρωση κρυμμένων δημιουργικών δυνάμεων, την «υπεραξία» του έμπυχου δυναμικού και την πεποίθηση ότι οι «θετικοί

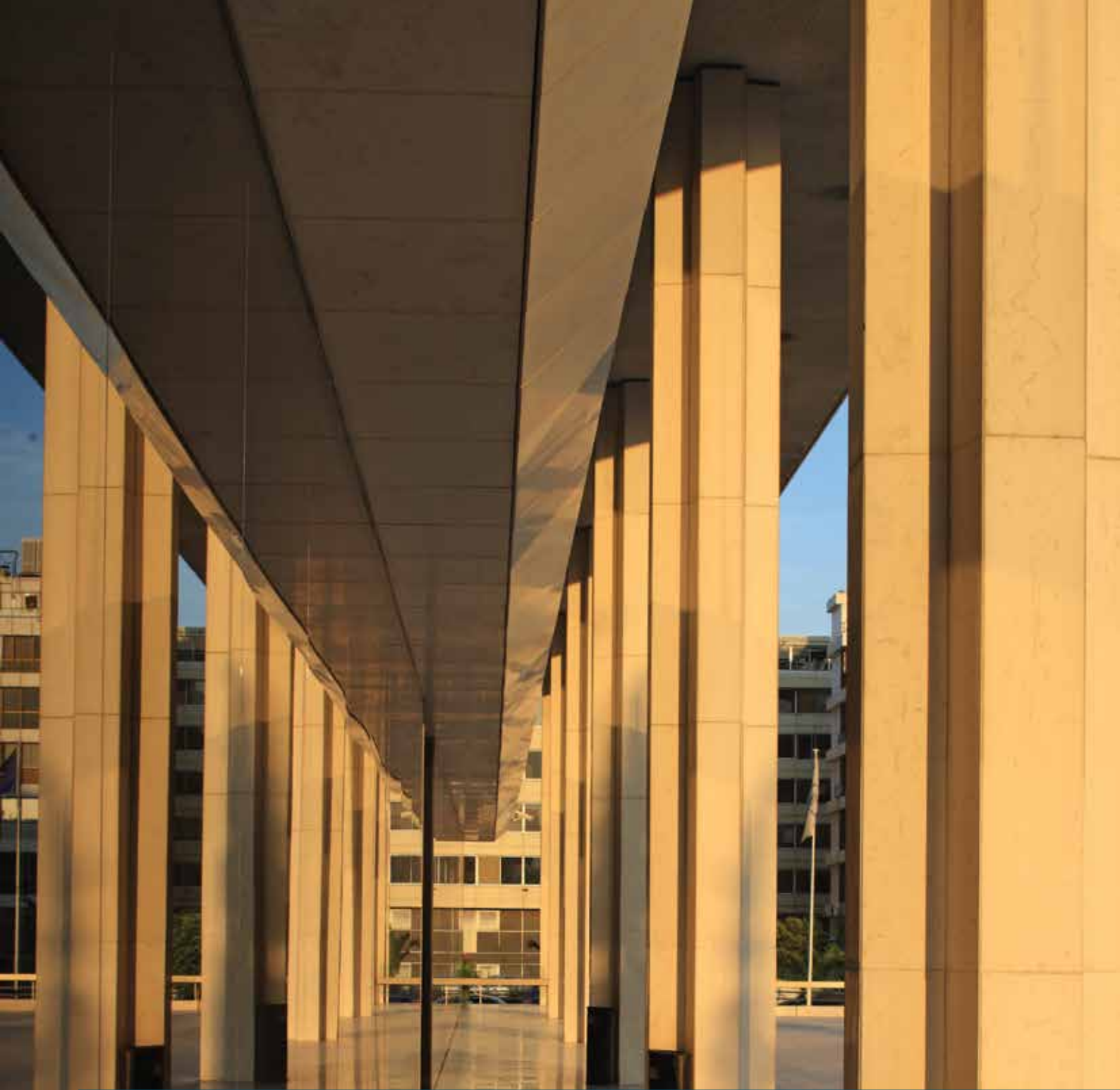
άνθρωποι» των επιστημών και των τεχνών μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα μας μέρος του κεφαλαίου γνώσης.

Στον τομέα της κοινωνικής προσφοράς το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο είναι ήδη μία νησίδα αριστείας και μετρήσιμης ποιότητας. Δεν είναι, όμως, «ένα νησί ακέραιο και ξεχωριστό», αποκομμένο από τις προκλήσεις της εποχής. Στους ρευστούς καιρούς της ανασφάλειας, αναφορά και μέτρο των δυνατοτήτων του αποτελούν εκείνοι στους οποίους αντανακλούν οι επιστημονικές επιδόσεις: οι συνάνθρωποι (παρά την κατάχρηση που έχει υποστεί η λέξη, διατηρεί ανεκτίμητη σημασία), η ανοιχτή αγορά που δηλώνει διαθέσιμη να υλοποιήσει τις καινοτόμες ιδέες, και οι θεσμικές μονάδες, όπως ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων.

Έχουμε ανάγκη τις γέφυρες συνεργασίας που υψώνονται πάνω από τις αδυναμίες του καθενός για να ενώσουν σε ένα κοινό δίκτυο την ισχύ των πολλών. Και είναι σ' αυτό το εγχείρημα όπου χωράνε όλοι και δεν περισσεύει κανείς: από την ευαίσθητη

ιατρική κοινότητα έως τον Σύνδεσμο Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση και τους καλλιτέχνες που συμμετέχουν στα δρώμενα εντός του Κέντρου, για να αναφέρω παραδείγματα, αντιθετικά μόνο εκ πρώτης όψεως. Μέσα από τη συνένωση δυνάμεων μπορούμε να διασφαλίσουμε τις καινούργιες προοπτικές στους τομείς της Καρδιολογίας, της Καρδιοχειρουργικής και των Μεταμοσχεύσεων, όπου το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο κατέχει θέση αυξημένης ευθύνης. Ειδικά όταν η πρωτοπορία στην οποία επενδύει, οφείλει να επιστρέψει στην κοινωνία.

Λένε ότι τα κλισέ περιορίζουν τη φαντασία. Αλλά κανείς δεν αρνείται ότι κλείνουν μέσα τους μια ικανή δόση αλήθειας. «Ό,τι έρχεται από την καρδιά μένει στην καρδιά» θυμίζει ένα ταλμουδικό ρητό. Θα μπορούσε να αποτελέσει τον επίλογο για το έργο που επιτέλεσε το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο μέσα στο 2016 και την εισαγωγή για τις προκλήσεις που φέρνει το 2017.

Η καρδιά του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου είναι οι άνθρωποί του. Διακεκριμένοι επιστήμονες, γιατροί και νοσηλευτές, οι οποίοι εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη πρόοδό του και παράλληλα, χτίζουν γέφυρες με την ανοιχτή κοινωνία.

Όραμα Αποστολή - Αξίες ΩΚΚ

Αναλαμβάνουμε την ευθύνη και είμαστε υπόλογοι για το αποτέλεσμα της εργασίας μας

Αποστολή

Η βελτίωση της υγείας των πολιτών στην Ελλάδα μέσω της θέσπισης και τήρησης διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων στην εξατομικευμένη παροχή υπηρεσιών υγείας, με άριστα κλινικά αποτελέσματα, αποδοτική χρήση των πόρων του Νοσοκομείου κι έμφαση στην έρευνα και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση του προσωπικού.

Στόχοι

Για την επίτευξη αυτή της Αποστολής, οι Στόχοι του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Η παροχή εξειδικευμένων και ποιολογικών φροντίδων υγείας με κέντρο τον ασθενή και με υποστήριξη από την ερευνητική δραστηριότητα του Κέντρου και την εκπαίδευση του προσωπικού,
2. Η εφαρμογή νέων μεθόδων & τεχνολογιών,
3. Η προσέλκυση αξιόλογου ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού,
4. Η δέσμευση για τη συνεχιζόμενη βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών,

5. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για την κάλυψη αναγκών της ευρύτερης Κοινότητας,

6. Η υποστήριξη του οράματος του Δωρητή.

Αξίες

Βασικός άξονας της δημιουργίας του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου ήταν η κοινωνική προσφορά, η μέριμνα και ο σεβασμός προς τον ασθενή και το περιβάλλον του αλλά και προς τους εργαζόμενους. Το προσωπικό του ΩΚΚ έχει υιοθετήσει αρχές - αξίες για να στηρίξει την Αποστολή και τους Στόχους του που συνοψίζονται στα παρακάτω:

1. Ποιότητα - Συμμόρφωση με κανονισμούς και διαδικασίες

Τηρούμε απαρέγκλιτα την ισχύουσα νομοθεσία με ιδιαίτερη έμφαση στους κανόνες της Ιατρικής και Νοσηλευτικής Ηθικής και Δεοντολογίας καθώς και τους κανονισμούς και τις διαδικασίες του εκάστοτε εφαρμοζόμενου συστήματος ποιότητας του ΩΚΚ.

Η εφαρμογή των Κανονισμών & Διαδικασιών του Κέντρου αποσκοπεί στη συνεχή αναβάθμιση των υπηρεσιών μας προς τους σημερινούς αλλά και τους αυριανούς μας ασθενείς

και στη διασφάλιση αποτελεσματικής φροντίδας προς αυτούς και στη βιώσιμη ανάπτυξη του νοσοκομείου. Η τήρηση των Κανονισμών και Διαδικασιών διασφαλίζεται από ένα ολοκληρωμένο σύστημα μέτρησης δεικτών, παρακολούθησης αποτελεσμάτων και εφαρμογής διορθωτικών ενεργειών, εφ' όσον απαιτείται.

2. Παροχή φροντίδων προς τον ασθενή & μέριμνα για την οικογένειά του

Οι εργαζόμενοι στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο αναγνωρίζουμε ότι στο επίκεντρο της καθημερινής μας εργασίας είναι ο ασθενής, ο οποίος μας εμπιστεύεται τη ζωή του. Προσπαθούμε σκληρά να ανταποκριθούμε, κι αν είναι εφικτό να ξεπεράσουμε τις προσδοκίες, τόσο των ασθενών όσο και των οικογενειών τους.

3. Αξιοκρατία - Αντικειμενικότητα - Δικαιοσύνη

Η επιλογή, η αναγνώριση και η ανταμοιβή των εργαζομένων με βάση τα προσόντα, τις ικανότητες και την απόδοση αποτελεί βασική αρχή στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Μοναδικό κριτήριο κατά τις προαγωγές, αξιολογήσεις, διακρίσεις και αναθέσεις καθηκόντων είναι τα προσόντα και η απόδοση στην εργασία.

4. Ομαδική Εργασία – Επαγγελματισμός – Ατομική Ευθύνη

Η φροντίδα του ασθενή είναι αποτέλεσμα ομαδικής εργασίας. Όλοι οι εργαζόμενοι στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο συνεργαζόμαστε και δημιουργούμε πλέγμα προστασίας και προσφοράς προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο και τους οικείους του με συνέπεια και επαγγελματισμό.

Αναλαμβάνουμε την ευθύνη και είμαστε υπόλογοι για το αποτέλεσμα της εργασίας μας. Η ευθύνη που συνοδεύει την ανάληψη κάποιας υποχρέωσης δεν μεταβιβάζεται. Αυτό σημαίνει ότι δεν απαλλάσσεται κανείς από τις ευθύνες του όταν, στο πλαίσιο της υφιστάμενης ιεραρχίας, μεταβιβάζει καθήκοντα και αρμοδιότητες σε άλλους.

5. Καινοτομία - Εκπαίδευση

Υιοθετούμε καινοτόμες λύσεις, τεχνικές και διεργασίες που ανοίγουν

νέους δρόμους στην παροχή φροντίδων υγείας. Καλωσορίζουμε την αλλαγή και την εφαρμογή πρωτοποριακών τεχνικών και τη χρήση νέων μέσων που θα μας βοηθήσουν να βελτιώσουμε την απόδοσή μας. Φροντίζουμε για την συνεχή επιμόρφωση και εκπαίδευσή μας, ώστε το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο να διατηρείται στην πρωτοπορία.

6. Ακεραιότητα - Σύγκρουση Συμφερόντων

Δεσμευόμαστε να ασκούμε τα καθήκοντά μας ανεπηρέαστοι από πάσης φύσεως προσωπικά, οικονομικά, πολιτικά, κοινωνικά συμφέροντα καθώς και να απέχουμε από οποιαδήποτε ενέργεια ενδέχεται να προκαλέσει σχετική υπόνοια σύγκρουσης συμφερόντων.

Αντιμετωπίζουμε τους ασθενείς, συγγενείς, επισκέπτες και προμηθευτές με ανιδιοτέλεια. Φροντίζουμε για

την εφαρμογή των δικαιωμάτων των ασθενών μας, για την πλήρη ενημέρωσή τους και τη συγκατάθεσή τους πριν από κάθε επεμβατική ή άλλη πράξη και για την τήρηση του ιατρικού απορρήτου.

Αξιώνουμε και εδραιώνουμε καθαρές σχέσεις εμπιστοσύνης με τους προμηθευτές του νοσοκομείου.

7. Αφοσίωση

Δεσμευόμαστε με πίστη και αφοσίωση προς το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και την αποστολή του. Προσπιζόμαστε τα συμφέροντα, το κύρος και την φήμη του Κέντρου και αποφεύγουμε οποιαδήποτε ενέργεια θα μπορούσε άμεσα ή έμμεσα να βλάψει τα ανωτέρω ή να κλονίσει την πίστη του κοινού σε αυτό.

Στοιχεία Διοίκησης

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Πρόεδρος:

Δημήτριος Α. Νιάκας

Καθηγητής Οικονομικών & Διοίκησης
Υπηρεσιών Υγείας
Ιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Αναπληρωτής Πρόεδρος:

Σπυρίδων Τ. Θεοχαρόπουλος

Πρέσβης επί Τιμή

Αντιπρόεδρος:

Άγγελος Α. Παπαδόπουλος

Διευθυντής Παθολόγος ΕΣΥ,
Δρ. Ιατρικής Αθηνών, MSc Διοίκηση
Υπηρεσιών Υγείας, Διοικητής 1ης
Υγειονομικής Περιφέρειας Αττικής

Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος:

Ιωάννης Δ. Ζαμπουλάκης

Καρδιολόγος, Διδάκτωρ ΕΚΠΑ, Ταμείο
Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών

Μέλος:

Νικόλαος Γ. Γεωργαράκης

Πολιτικός Επιστήμονας, Ειδικός
Λειτουργικός Επιστήμονας Α΄ Βαθμίδας,
Ε.Κ.Κ.Ε.

Αναπληρωτής:

-

Μέλος:

Μαρία Δ. Ραΐκου

Δρ. Οικονομικών Υγείας, Επίκουρη
Καθηγήτρια Οικονομικού Τμήματος
Πανεπιστημίου Πειραιώς

Αναπληρωτής:

Σπυρίδων Σ. Γούλας

Ιατρός Γαστρεντερολόγος, Επιμελητής Α΄
ΕΣΥ, Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο –
Μαιευτήριο «Ελενα Βενιζέλου»

Μέλος:

Κωνσταντίνος Χ. Μπόλος

Ιατρός Καρδιοχειρουργός, τ. Διευθυντής
Α΄ Καρδιοχειρουργικής Κλινικής Γενικού
Νοσοκομείου Αθηνών «Ο Ευαγγελισμός»

Αναπληρώτρια:

Ευαγγελία Ε. Κουσκούνη

Καθηγήτρια Βιοπαθολογίας –
Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ,
Διευθύντρια Εργαστηρίου Βιοπαθολογίας,
Νοσοκομείο Αρεταίειο

Μέλος:

Ιωάννης Ιωαννίδης

Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Κοινωφελούς Ιδρύματος
Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης

Αναπληρώτρια:

Μαριάννα Μόσχου

Γραμματέας Δ.Σ. Κοινωφελούς Ιδρύματος
Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης

Γενικός Διευθυντής

Παναγιώτης Μινογιάννης

Διευθυντές Υπηρεσιών

Διευθυντής Ιατρικής Υπηρεσίας

Ανδρέας Καραμπίνης

Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας

Ιωάννα Βουτουφιανάκη

Διευθυντής Τεχνικής Υπηρεσίας

Απόστολος Τσουκαλάς

Συντονιστές Τομέων Ιατρικής Υπηρεσίας

Συντονιστής Διευθυντής Καρδιοχειρουργικού Τομέα

Γεώργιος Σταυρίδης

Συντονιστής Διευθυντής Καρδιοχειρουργικού Τομέα –
Μονάδες Εντατικής Θεραπείας

Ανδρέας Καραμπίνης

Συντονιστής Διευθυντής Καρδιολογικού Τομέα

Βασίλειος Βούδρης

Συντονίστρια Διευθύντρια Αναισθησιολογικού Τομέα

Σταυρούλα Λακουμέντα

Συντονιστής Διευθυντής Εργαστηριακού Τομέα

Δημήτριος Ντεγιάννης

Υποδιευθυντές Υπηρεσιών

Υποδιευθυντής Διοικητικού

Γεώργιος Χαλούτσος

Υποδιευθύντρια Οικονομικού

Ζωή Γκαμάλια

Υποδιευθυντής Οργάνωσης & Πληροφορικής

Μιχάλης Παπαδάκης

Υποδιευθύντρια Α' Νοσηλευτικού Τομέα

Παναγιώτα Μαγαλιού

Υποδιευθύντρια Β' Νοσηλευτικού Τομέα

Ευαγγελία Παπαδοπούλου

Διευθυντές Τμημάτων Ιατρικής Υπηρεσίας – Υπεύθυνοι Μονάδων

Καρδιοχειρουργικός Τομέας

Α' Τμήμα Επίκτητων Καρδιοπαθειών

Κωνσταντίνος Περρέας (ασκών χρέη Διευθυντή)

Β' Τμήμα Επίκτητων Καρδιοπαθειών & Μονάδα Αγγειακής Χειρουργικής

Μάζεν Χούρπ

Γ' Τμήμα Επίκτητων Καρδιοπαθειών & Χειρουργικής

Θώρακα & Μονάδα Υβριδικών Τεχνικών

Γεώργιος Σταυρίδης (Συντονιστής Διευθυντής)

Καρδιοχειρουργικό Τμήμα Παιδών & Συγγενών Καρδιοπαθειών

Γεώργιος Σταυρίδης (Προσωρινά Επιστημονικός Υπ/νος)

Καρδιοχειρουργική Μονάδα Εντατικής Θεραπείας

Ανδρέας Καραμπίνης (Συντονιστής Διευθυντής)

Αικατερίνη Μαραθιά

Καρδιολογικός Τομέας

Τμήμα Αιμοδυναμικών Μελετών & Επεμβατικής Καρδιολογίας

Βασίλειος Βούδρης

Τμήμα Ηλεκτροφυσιολογικών Μελετών & Βηματοδότησης

Γεώργιος Θεοδωράκης

Παιδοκαρδιολογικό Τμήμα & Συγγενών Καρδιοπαθειών Ενηλίκων

Σπυρίδων Ράμμος

Μονάδα Καρδιακής Ανεπάρκειας

Σταμάτης Αδαμόπουλος

Καρδιολογική Μονάδα Εντατικής Θεραπείας

Ευτυχία Σμπαρούνη

Εξωτερικά Ιατρεία – Προληπτική Καρδιολογία

Γενοβέφα Κολοβού

Μονάδα Αναίμακτων Διαγνωστικών Μελετών

Γεώργιος Αθανασόπουλος

Μονάδα LDL Αφαίρεσης

Γεώργιος Καρτασάκης

Γενοβέφα Κολοβού

Διατομεακό Τμήμα Μεταμοσχεύσεων

Σταμάτης Αδαμόπουλος

Αναισθησιολογικός Τομέας

Σταυρούλα Λακουμέντα (Συντονίστρια Διευθύντρια)

Θεοφανή Αντωνίου

Χριστίνα Αντζακ

Μαρία Βασίλη

Εργαστηριακός Τομέας

Κεντρικά Εργαστήρια

Ελένη Μανώλη

Μονάδα Αιμοδοσίας/ Κλινικής Αιματολογίας/ Πήξης Αιμόστασης

Θεοδώρα Κωστελίδου (Αναπληρώτρια Διευθύντρια)

Μονάδα Μοριακής Ανοσοπαθολογίας & Ιστοσυμβατότητας

Δημήτριος Ντεγιάννης (Συντονιστής Διευθυντής)

Εργαστήριο Ιατρικής Απεικόνισης

Ρενάτα Μαστοράκου

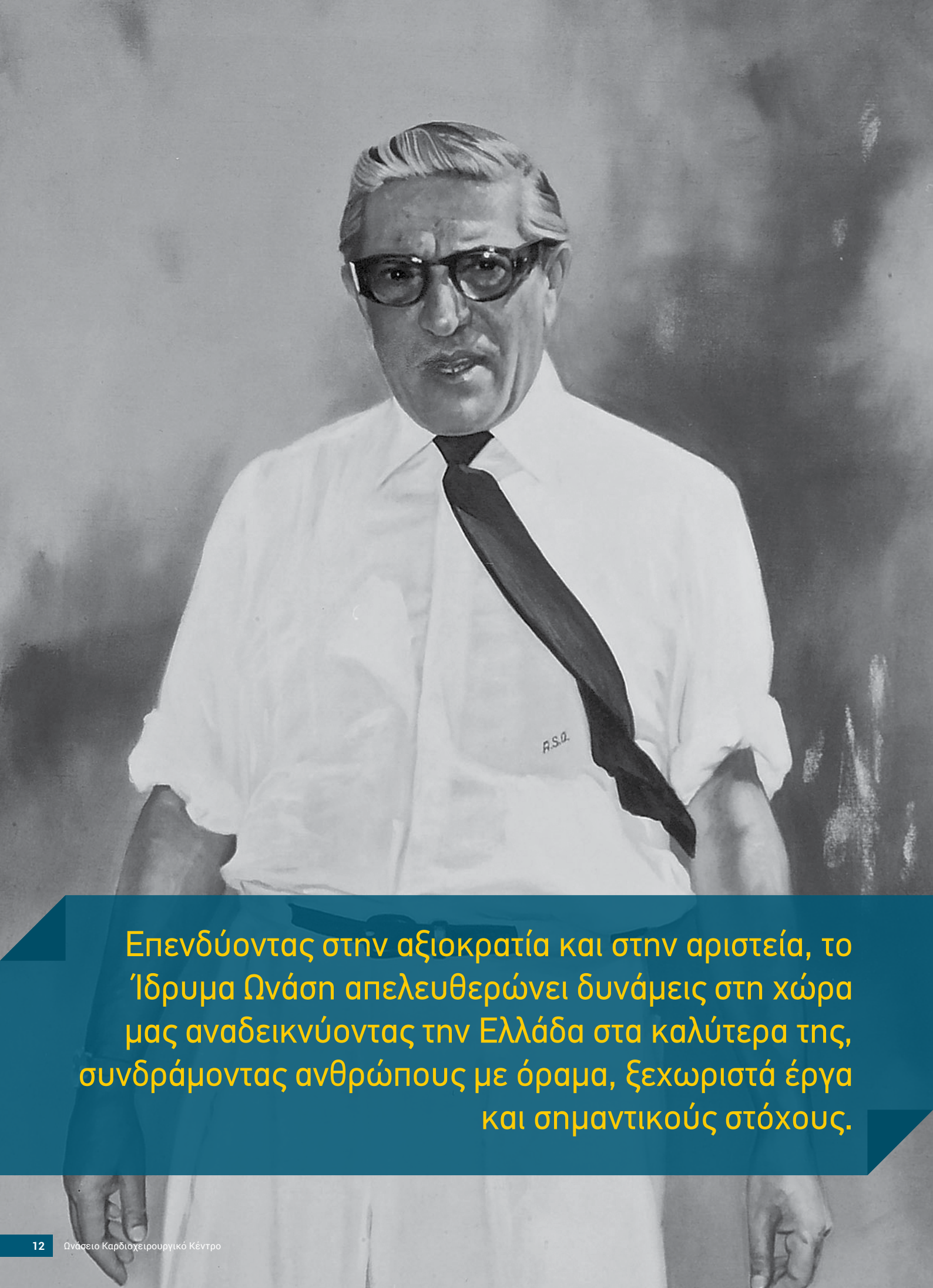
Παθολογοανατομικό Εργαστήριο

Λουκάς Κακλαμάνης

Μονάδα Πυρηνικής Ιατρικής

Μαρία Κουτελού

Επενδύοντας στην αξιοκρατία και στην αριστεία, το Ίδρυμα Ωνάση απελευθερώνει δυνάμεις στη χώρα μας αναδεικνύοντας την Ελλάδα στα καλύτερα της, συνδράμοντας ανθρώπους με όραμα, ξεχωριστά έργα και σημαντικούς στόχους.

Αριστοτέλης Ωνάσης: Τι σημαίνει για την Ελληνική κοινωνία

Ο Ωνάσης δεν φοβήθηκε ποτέ τον ανταγωνισμό, αντίθετα τον προκαλούσε και τον ξεπερνούσε μέσω της αριστείας.

Ο Αριστοτέλης Ωνάσης αποτελεί ακόμα και σήμερα μια ξεχωριστή προσωπικότητα για την ελληνική κοινωνία, όχι μόνο γιατί η ζωή του ήταν έντονα δραματική, αλλά κυρίως γιατί είχε στοιχεία προσωπικότητας που ο Έλληνας θαυμάζει.

Ο Ωνάσης, όντας πρόσφυγας, βρήκε καταφύγιο σε μια ξένη χώρα και έγινε Έλληνας της Διασποράς. Εκεί αν και αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες, είχε το σθένος, την ισχυρή θέληση και την αποφασιστικότητα να μετατρέψει τις δυσκολίες σε ευκαιρίες και να θέσει τα θεμέλια της μετέπειτα ζωής του. Πέτυχε όχι μόνο γιατί έθεσε υψηλούς στόχους, αλλά γιατί εργάστηκε σκληρά.

Ο Ωνάσης δεν φοβήθηκε ποτέ τον ανταγωνισμό, αντίθετα τον προκαλούσε και τον ξεπερνούσε μέσω της αριστείας. Επιδίωκε τα άριστα αποτελέσματα. Με όπλα στοιχεία του χαρακτήρα του όπως η διορατικότητα, η τόλμη, η αγάπη για την καινοτομία και η ικανότητά του να βρίσκει εναλλακτικούς τρόπους δράσης, ο Ωνάσης δεν προσδοκούσε να δημιουργηθούν οι ιδανικές συνθήκες για να δράσει. Αντίθετα, προσαρμοζόταν

στις συνθήκες, εξ ου και το απόφθεγμα του «θα πρέπει να εγκαταλείψουμε την ελπίδα πως ο καιρός θα φτιάξει. Θα πρέπει να μάθουμε να πορευόμαστε μέσα σε άστατο καιρό».

Ο Ωνάσης ακόμα και μετά την απώλεια του γιού του, Αλέξανδρου, έδωσε ένα μάθημα ζωής καθώς άφησε, μέσω της διαθήκης του, παρακαταθήκη τη μισή του περιουσία για τη δημιουργία του Ιδρύματος Ωνάση το 1975. Όλες οι δραστηριότητες του Ιδρύματος χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ανεξάρτητο επιχειρηματικό Ίδρυμα με την ονομασία «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης» με έδρα το Βαντούζ του Λιχτενστάιν. Μέσω της ετήσιας δωρεάς 40% των κερδών του επιχειρηματικού Ιδρύματος, το Ίδρυμα Ωνάση έχει συστηματικά υποστηρίξει τους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού στη χώρα μας. Οι πρωτοβουλίες του Ιδρύματος εστιάζονται στη διεύρυνση πρόσβασης των πολιτών σε αυτά τα σημαντικά αγαθά, με στόχο την ενδυνάμωση της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Ηγέτης στην κοινωνική πρόνοια, το Ίδρυμα Ωνάση έχει πραγματοποιήσει θεμελιώδους σημασίας έργα, όπως το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (1993), το Ίδρυμα Ωνάση στις ΗΠΑ (1999) και τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση στην Αθήνα (2010). Άλλες σημαντικές δράσεις είναι οι 7.000 υποτροφίες, όπως και χιλιάδες χορηγίες σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων.

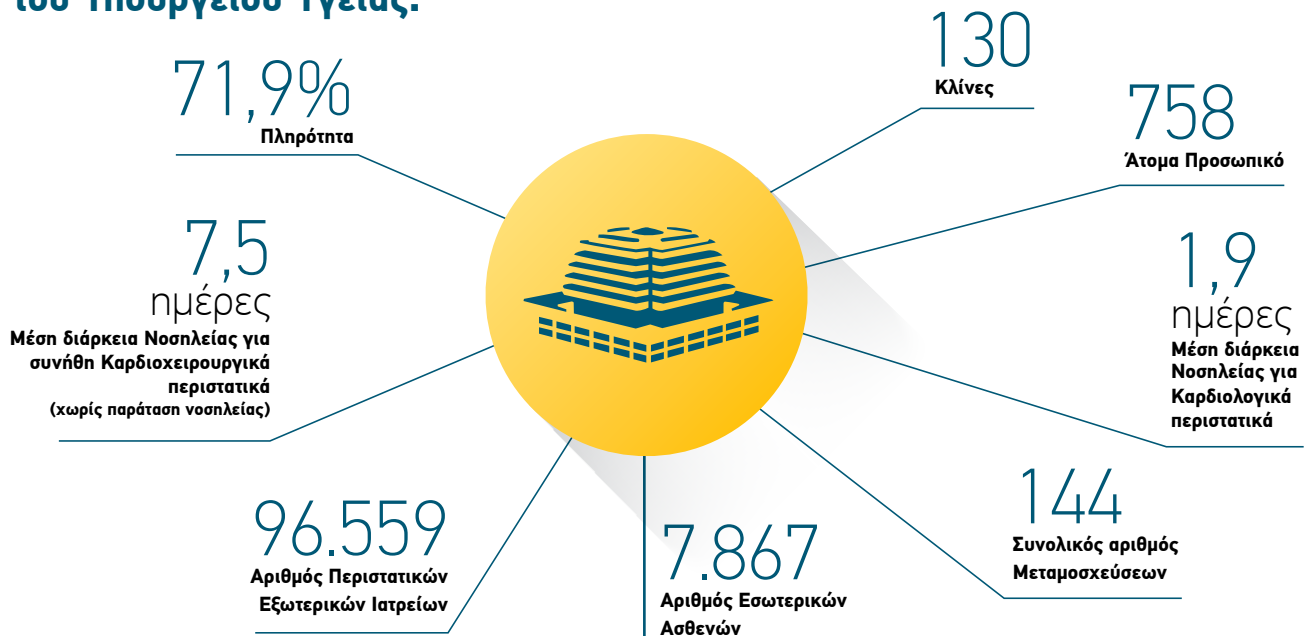
Το Ίδρυμα αντικατοπτρίζοντας το τολμηρό και πρωτοπόρο πνεύμα του Αριστοτέλη Ωνάση, προσφέρει το πλαίσιο για την κοινωνία μας ν' αναπτύξει το δυναμικό της, να βελτιώσει την παρούσα κατάσταση και να προσφέρει μια πιο αισιόδοξη ματιά για το μέλλον. Ισχυρός υποστηρικτής συνεργασιών και συμμαχιών, το Ίδρυμα καλλιεργεί φιλοσοφία συνεργασίας.

Επενδύοντας στην αξιοκρατία και στην αριστεία, το Ίδρυμα Ωνάση απελευθερώνει δυνάμεις στη χώρα μας αναδεικνύοντας την Ελλάδα στα καλύτερα της, συνδράμοντας ανθρώπους με όραμα, ξεχωριστά έργα και σημαντικούς στόχους.

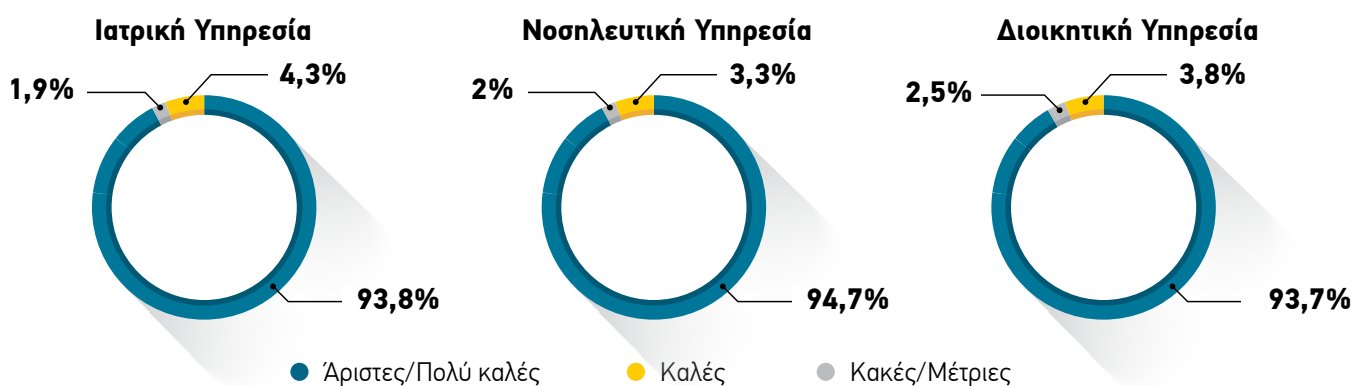

Το Ωνάσειο με μια Ματιά

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας.

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ

Εκπαιδευτική δραστηριότητα 2016

21

Αριθμός
Εκπαιδευτικών
Προγραμμάτων

9.377

Ανθρωπο-
ώρες
Εκπαίδευσης

Αλλάζουμε το σήμερα με το βλέμμα στο αύριο

Το 2016 ήταν μια δύσκολη χρονιά αλλά πετύχαμε το βασικό τρίπτυχο στόχων που είχαμε θέσει: οικονομική εξυγίανση, διατήρηση του υψηλότετου επιπέδου υπηρεσιών μας, προετοιμασία του αύριο στην καινοτομία και στους ανθρώπους μας.

Ο Κάρολος Δαρβίνος, Βρετανός φυσιοδίφης είχε πει ότι «δεν είναι τα πιο δυνατά είδη που επιβιώνουν ή τα πιο έξυπνα, αλλά αυτά που ανταποκρίνονται καλύτερα στις αλλαγές». Το ίδιο ισχύει και για οργανισμούς όπως το Γνώσσιο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο.

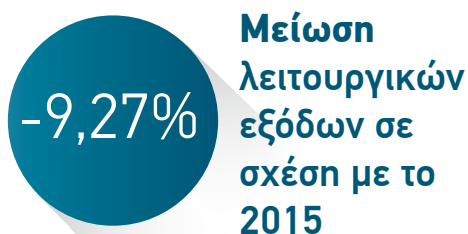
Η ρευστότητα του εξωτερικού περιβάλλοντος η οποία επηρεάζει όλη την αγορά υγείας, τα σημάδια του χρόνου στην λειτουργία μας και οι συνεχιζόμενες εξελίξεις στην τεχνολογία και την επιστήμη, μας ωθούν να αλλάξουμε. Και η αλλαγή δεν είναι πάντα μια εύκολη διαδικασία. Ένα καλύτερο μέλλον δεν είναι αυτόματα

δεδομένο. Πρέπει να δουλέψουμε σκληρά για να το δημιουργήσουμε, κινούμενοι σταθερά στις αξίες μας και τη στρατηγική μας ως ένα κέντρο αριστείας, προσαρμοζόμενοι στις απαιτήσεις του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Το 2016 ήταν μια δύσκολη χρονιά αλλά πετύχαμε το βασικό τρίπτυχο στόχων που είχαμε θέσει: οικονομική εξυγίανση, διατήρηση του υψηλότετου επιπέδου υπηρεσιών μας, προετοιμασία του αύριο στην καινοτομία και στους ανθρώπους μας.

Ανανεώσαμε το ανθρώπινο δυναμικό

μας, επενδύσαμε σε νέους επιστήμονες, παντρεύοντας την ωριμότητα και τη σοφία των παλαιότερων με τον ενθουσιασμό και τις δεξιότητες των νεότερων. Δώσαμε την ευκαιρία σε επιστήμονες από την Ελλάδα αλλά και σε κάποιους από το εξωτερικό να επιστρέψουν στην πατρίδα μας απελευθερώνοντας επιστημονικές δυνάμεις με στόχο την υψηλή φροντίδα των Ελλήνων ασθενών. Αυτή η διαδικασία μπορεί να έχει βραχυπρόθεσμα μικρές επιπτώσεις στην παραγωγή του Κέντρου όπως 148 λιγότερες νοσηλείες σε σχέση με το 2015 αλλά αδιαμφισβήτητα είναι μια αναγκαία διαδικασία.

Καρδιοχειρουργικά περιστατικά	▶	1.851
Καρδιολογικά περιστατικά	▶	6.016
Τοποθέτηση συστημάτων υποστήριξης της καρδιάς	▶	9
Μεταμοσχεύσεις	▶	6
Σύνολο Περιστατικών Εξωτερικών Ιατρείων και Διαγνωστικών Τμημάτων	▶	96.559

Γράφημα 1
Μέση Διάρκεια Νοσηλείας

Συνήθη Καρδιοχειρουργικά περιστατικά

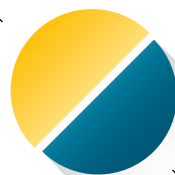
Βαρέα καρδιοχειρουργικά περιστατικά (με παράταση νοσηλείας)

Καρδιολογικά περιστατικά

Γράφημα 2
Συνολικός αριθμός εσωτερικών ασθενών

2015

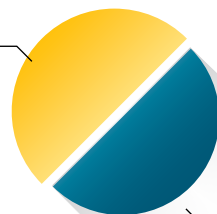

2016

Γράφημα 3
Ενδονοσοκομειακή Θνητότητα

2015

2016

Θεμελιώνουμε μια βιώσιμη αγορά

- Το πιο κρίσιμο σημείο όμως σε αυτή τη διαδικασία είναι ότι η υψηλότετου επιπέδου κλινική αποτελεσματικότητα του Κέντρου βελτιώθηκε. Ενδεικτική είναι η οριακή μείωση της συνολικής ενδονοσοκομειακής θνητότητας από 1,4% σε 1,37%.

Παράλληλα, τα οικονομικά αποτελέσματα του νοσοκομείου παρουσίασαν θεαματική βελτίωση συνεχίζοντας την οικονομική στροφή που είχε ξεκινήσει από το 2015. Ο δείκτης που ουσιαστικά εμπερικλείει όλη την πορεία προς την οικονομική εξυγίανση είναι το κλάσμα μεταξύ υποχρεώσεων και απαιτήσεων που στις 31/12/15 ήταν 1,58% ενώ στις 31/12/2016 ήταν 0,76%. Τούτο συνεπάγεται το χτίσιμο μιας σταθερής σχέσης με τους προμηθευτές στη-

ριζόμενη στην εμπιστοσύνη και στη φερεγγυότητα με δεδομένη την εξασφάλιση καλύτερων τιμών και όρων συνεργασίας.

Μείωση Δαπανών

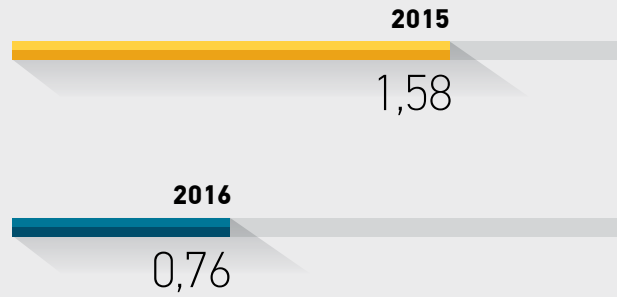
Σημαντική μείωση εμφάνισαν τα έξοδά μας στη χρήση του 2016 που συνολικά ανέρχεται σε 9,27%. Εστίασαμε στις μειώσεις τιμών υλικών και φαρμάκων και εφαρμόσαμε πολιτική αποπληρωμής που βοήθησε στη μη δημιουργία επιπλέον χρεών.

Νέα Διαδικασία Ελέγχου από τον ΕΟΠΥΥ

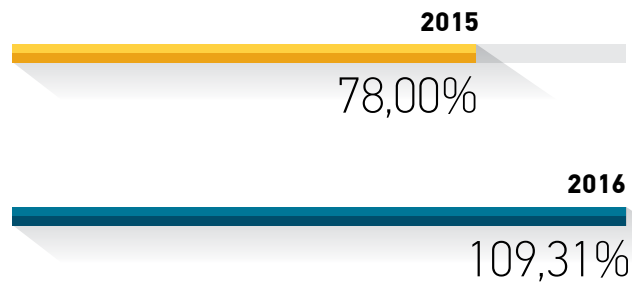
Τη χρήση του 2016 άλλαξε ο τρόπος εκκαθάρισης των υποβολών από πλευράς ΕΟΠΥΥ. Τούτο συνεπάγεται πιο γρήγορες εκκαθαρίσεις, χωρίς τη δημιουργία ληξιπρόθεσμων οφειλών από πλευράς ΕΟΠΥΥ αλλά απαιτεί παράλληλα διοικητικές προσαρμογές από το νοσοκομείο.

Η οικονομική υγεία ενός οργανισμού είναι προαπαιτούμενο για τη μακρομέρευσή του μέσω της συνέχισης της ισοσκελισμένης λειτουργίας σε όλο και πιο υψηλά επίπεδα, με στόχο τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περίθαλψης των ασθενών.

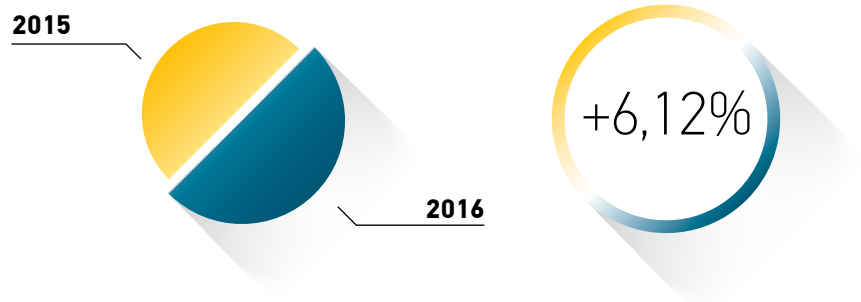
Γράφημα 4
Υποχρεώσεις προς
Απαιτήσεις ΩΚΚ
2015 - 2016

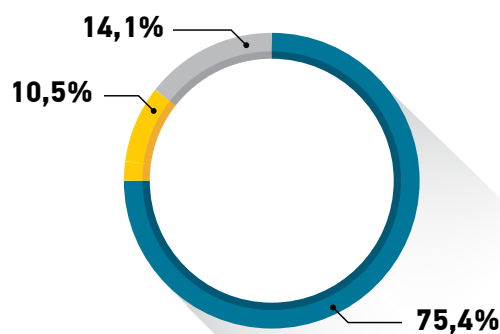
Γράφημα 5
Ποσοστό πληρωμών
επί του συνόλου των
αγορών

Γράφημα 6
Έσοδα από
Αναβαθμίσεις
Θέσεων – Ιδιωτικές
Ασφάλειες

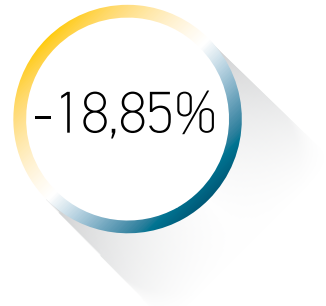
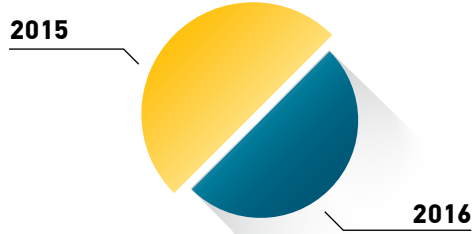
Γράφημα 7
Γενικό Σύνολο
Λειτουργικών Εσόδων

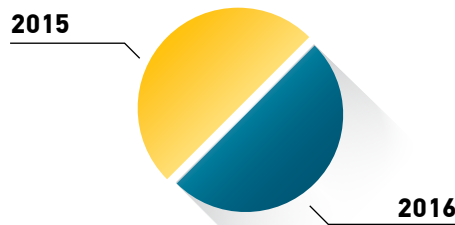
- Έσοδα από νοσηλεία ασθενών με κάλυψη από τον ΕΟΠΥΥ και λοιπά ασφαλιστικά ταμεία
- Έσοδα από αναβαθμίσεις θέσεων – ιδιωτικές ασφάλειες
- Παροχή υπηρεσιών σε εξωτερικούς ασθενείς

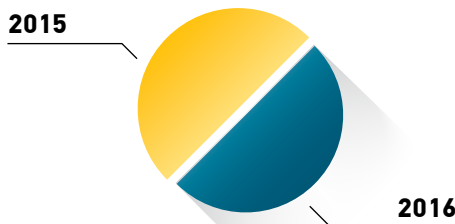
Γράφημα 8
Δαπάνη για
αναλώσιμο Ιατρικό
Υλικό

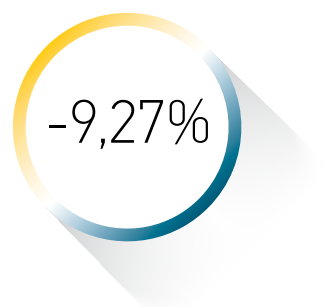
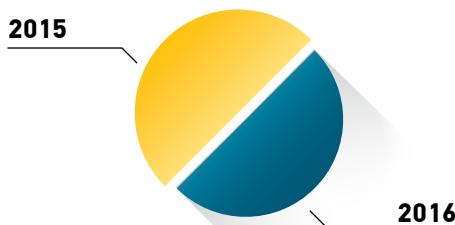
Γράφημα 9
Δαπάνη για
φάρμακα

Γράφημα 10
Λοιπές λειτουργικές
δαπάνες (Μισθοδοσία
- Παροχές- Διάφορα
έξοδα)

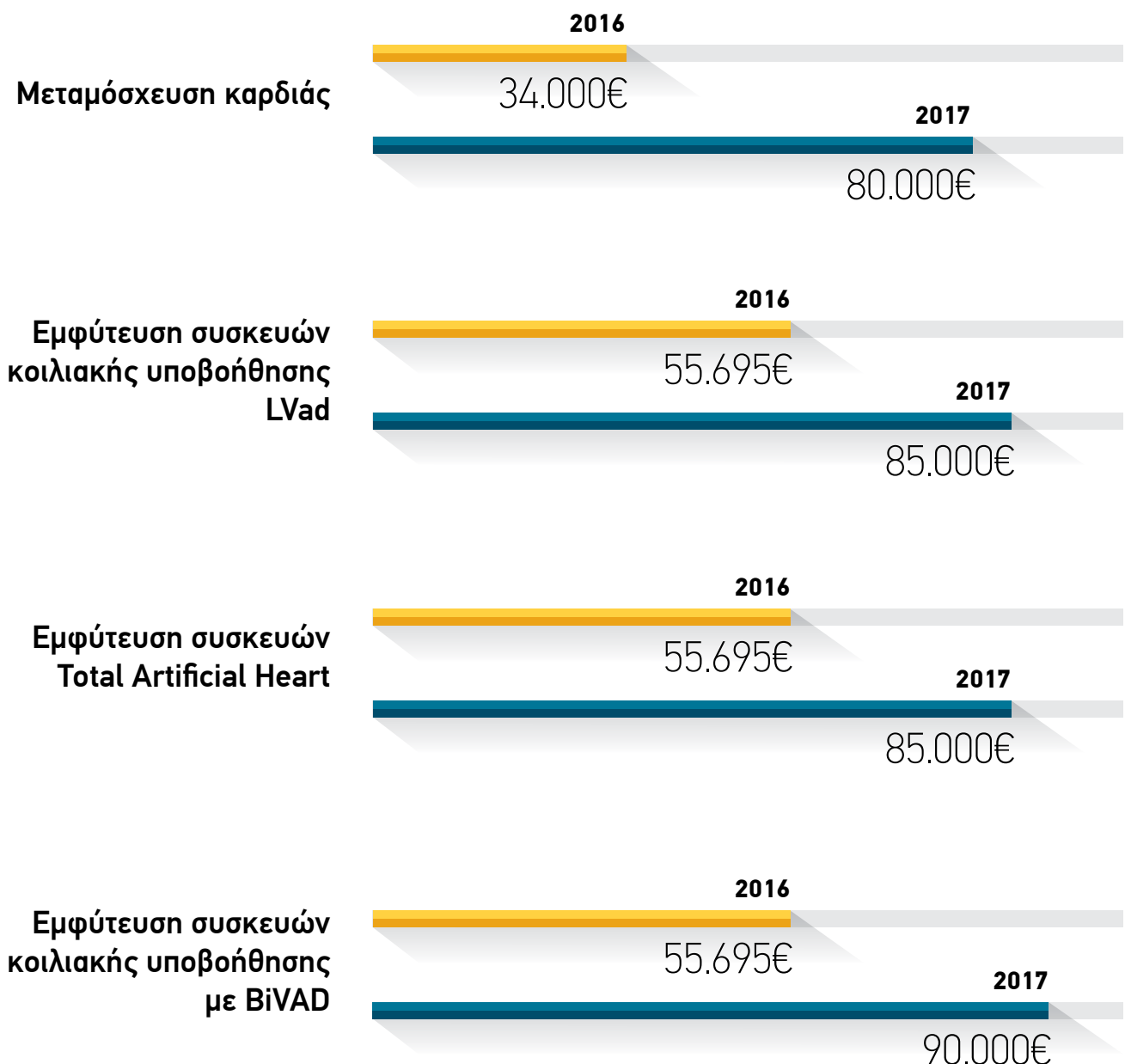
Γράφημα 11
Γενικό Σύνολο
Λειτουργικών
Εξόδων

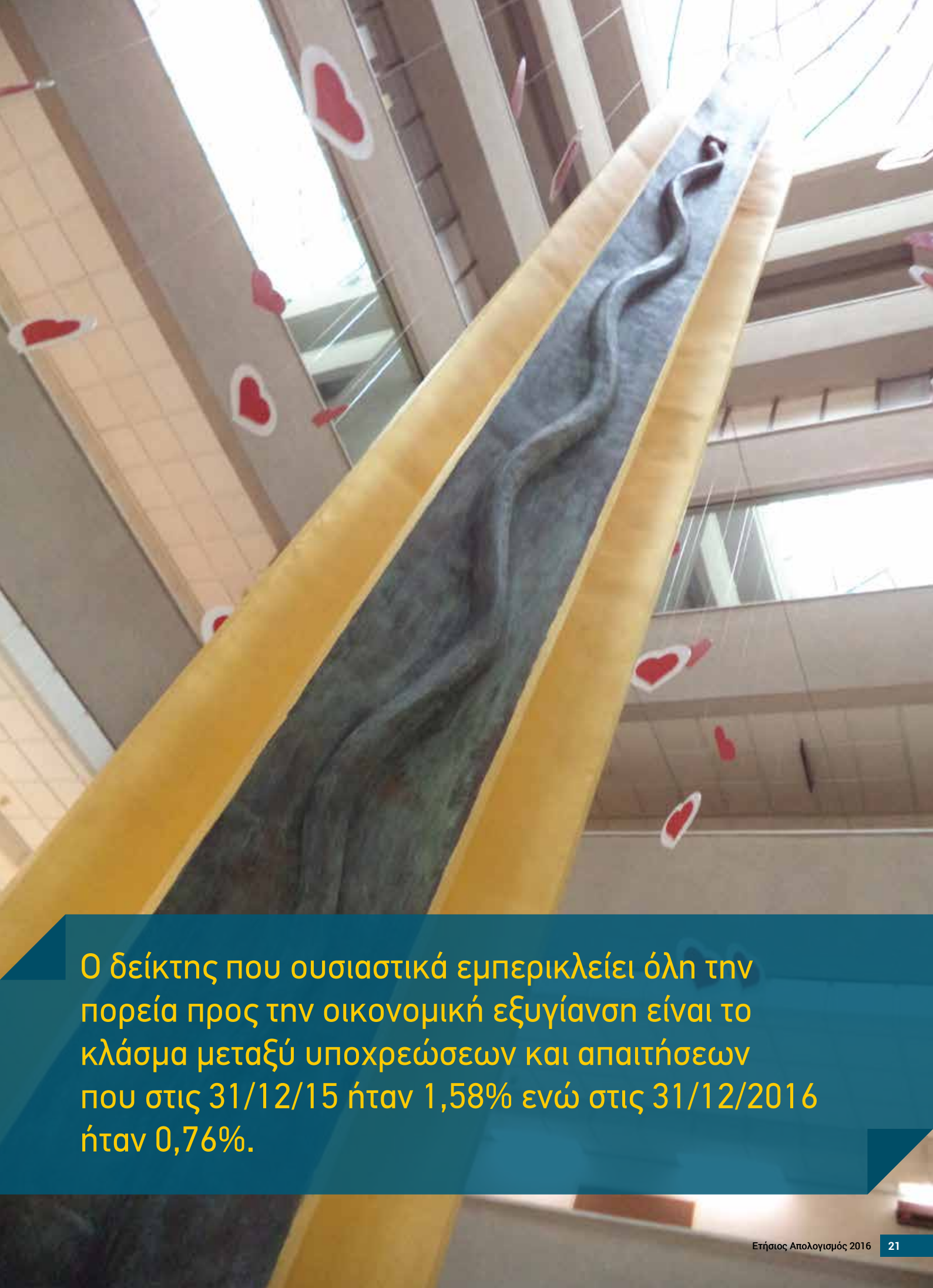

Γράφημα 12

Αποζημίωση από τον ΕΟΠΥΥ ιατρικών υπηρεσιών σχετιζόμενες με την τοποθέτηση συστημάτων υποστήριξη της καρδιάς και τη μεταμόσχευση καρδιάς

Η μεταμόσχευση και η τοποθέτηση συστημάτων υποστήριξης της καρδιάς τιμολογήθηκαν το 2016 βάσει των ΚΕΝ που ίσχυαν για τη χρήση του 2015. Αυτό επέφερε στο Νοσοκομείο μια ζημία της τάξης του 1,3 εκατομμυρίων. Όμως, από τις 11 Ιανουαρίου 2017 με την υπουργική απόφαση Αριθμ. Α3 (γ)/οικ. 1846 (ΦΕΚ 117/24.1/2017) ισχύουν νέες τιμές ΚΕΝ και άρα προσδοκούμε ότι το 2017 αυτή η ζημία θα εξαλειφθεί.

Ο δείκτης που ουσιαστικά εμπεικλείει όλη την πορεία προς την οικονομική εξυγίανση είναι το κλάσμα μεταξύ υποχρεώσεων και απαιτήσεων που στις 31/12/15 ήταν 1,58% ενώ στις 31/12/2016 ήταν 0,76%.

Χτίζουμε γέφυρες με το μέλλον

Γενετική των καρδιαγγειακών παθήσεων

Οι περισσότερες καρδιακές παθήσεις στο γενικό πληθυσμό σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες καθώς και με επιλογές στον τρόπο ζωής, όπως είναι το κάπνισμα ή η κακή διατροφή, που αλληλεπιδρούν σε κάθε περίπτωση με τη γενετική προδιάθεση του κάθε ατόμου. Οι γενετικές μεταλλάξεις που εμπλέκονται σε αυτές τις πολυπαραγοντικές παθήσεις, θεωρούνται ότι έχουν μεμονωμένα πολύ μικρή επίδραση στην ανάπτυξη της νόσου, ωστόσο η πρόοδος της γενετικής και της τεχνολογίας έχει αποκαλύψει μια δεξαμενή γενετικών παραγόντων που διαρκώς εμπλουτίζεται με νέα στοιχεία για τη γενετική βάση των νοσημάτων αυτών.

Διαφαίνεται λοιπόν ότι σ' ένα μικρό αλλά αυξανόμενο ποσοστό του πληθυσμού, η καρδιακή νόσος μπορεί να προκαλείται από μοναδικές γενετικές μεταλλάξεις. Οι κληρονομούμενες καρδιαγγειακές παθήσεις αποτελούν μια ομάδα μονογονιδιακών ασθενειών που προσβάλλουν πρωταρχικά την καρδιά, την αγωγιμότητά της και το αγγειακό σύστημα. Μεμονωμένα, οι γενετικές μεταλλάξεις που έχουν αναγνωρισθεί ότι προκαλούν καρδιαγγειακές παθήσεις παρατηρούνται σπάνια, όμως αθροιστικά υπολογίζεται βιβλιογραφικά ότι αφορούν σε 66.000 άτομα στον ελληνικό χώρο. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, έχει εμπλουτισθεί σημαντικά η γνώση και η κατανόηση της μοριακής παθολογίας των κληρονομούμενων καρδιαγγειακών παθήσεων, ενώ οι γενετικές μέθοδοι έχουν επιτυχώς διαλευκάνει τη μοριακή βάση ενός αυξανόμενου αριθμού τέτοιων παθήσεων.

Αυτό έχει οδηγήσει στη σύνταξη διεθνών οδηγιών (Heart Rhythm Society/European Heart Rhythm

Association) που συστήνουν τη διενέργεια γενετικού ελέγχου για τις παθήσεις στις οποίες η πιθανότητα θετικής προγνωστικής του αξίας είναι περισσότερη από 40% και όταν ο έλεγχος αυτός μπορεί να επηρεάσει τις θεραπευτικές επιλογές και/ή την πρόγνωση του ασθενούς. Η πιθανότητα θετικής προγνωστικής αξίας ορίζεται ως η πιθανότητα κάποιος να νοσήσει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του αν το αποτέλεσμα του γενετικού ελέγχου είναι θετικό.

Με βάση αυτήν τη σύσταση, το Ωνάσειο πάντα πρωτοπόρο στην υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών στη διάγνωση και στη θεραπεία καρδιαγγειακών παθήσεων, θα προσφέρει τη δυνατότητα γενετικού ελέγχου με τη μέθοδο της αλληλούχισης νέας γενιάς (NGS-next generation sequencing). Η κατανόηση και διερεύνηση της υποκείμενης γενετικής συμβολής στις καρδιαγγειακές παθήσεις μπορεί να βοηθήσει στην πρόβλεψη της εξέλιξης της νόσου, στην εκτίμηση του οικογενειακού κινδύνου και να καθοδηγήσει την κλινική προληπτική παρακολούθηση του ασθενούς.

Τα γονίδια που θα εξετάζονται στο Ωνάσειο καλύπτουν κάποιες σημαντικές κατηγορίες καρδιαγγειακών παθήσεων που περιγράφονται παρακάτω:

1. Αρρυθμιογόνα σύνδρομα που προκαλούνται από μεταλλάξεις σε γονίδια που ελέγχουν την παραγωγή του δυναμικού ενεργείας της καρδιάς. Σε αυτά περιλαμβάνονται σύνδρομο όπως το σύνδρομο μακρού διαστήματος QT (LQTS), το σύνδρομο βραχέος διαστήματος QT (SQTS) και η Κατεχολαμινεργική Πολύμορφη Κοιλιακή Ταχυκαρδία (CVTP),

2. Μυοκαρδιοπάθειες που προκαλούνται κυρίως από μεταλλάξεις σε γονίδια που σχετίζονται με το συστατικό σύστημα των μυϊκών ινιδίων και περιλαμβάνουν την υπερτροφική και τη διατακτική μυοκαρδιοπάθεια. Αυτές οι παθήσεις μπορούν δευτερογενώς να οδηγήσουν σε καρδιακή ανεπάρκεια, καρδιακή προσβολή και αρρυθμίες,
3. Κληρονομούμενες αγγειοπάθειες που σχετίζονται με ανευρύσματα. Σε αυτές περιλαμβάνονται τα σύνδρομα Marfan, Loeys-Dietz καθώς και τα οικογενή και σποραδικά ανευρύσματα της θωρακικής αορτής.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης της νέας υπηρεσίας, και κατά το έτος 2016, η ομάδα Γενετικής της Μονάδας Μοριακής Ανοσοπαθολογίας & Ιστοσυμβατότητας (MMAI) σε συνεργασία με το Τμήμα Καρδιακής Ανεπάρκειας, προχώρησε δοκιμαστικά στην γενετική διερεύνηση 24 ασθενών με ιστορικό οικογενών καρδιομυοπαθειών. Η μελέτη αυτή οδήγησε σε κάποιες περιπτώσεις στην αναγνώριση παθογόνων μεταλλάξεων που έχουν ήδη περιγραφεί βιβλιογραφικά, ενώ σε κάποιες άλλες στην ανίχνευση νέων σπάνιων πιθανά παθογόνων μεταλλάξεων που σχετίζονται με καρδιομυοπάθειες. Στην τελευταία περίπτωση, η συμπληρωματική γενετική και κλινική διερεύνηση των συγγενών των πασχόντων θα βοηθήσει στην τελική κατάταξη της μετάλλαξης που φέρουν, ενώ παράλληλα θα στοιχειοθετήσει και τη σύνταξη επιστημονικών άρθρων. Επιπλέον και προς όφελος κάποιων ασθενών, η ανίχνευση συγκεκριμένων μεταλλάξεων οδήγησε στην αναγνώριση υποκείμενων συνδρόμων με αποτέλεσμα τη διαφο-

ροποίηση της εκτίμησης του κινδύνου που διατρέχουν αυτοί και οι συγγενείς τους.

Η ανάπτυξη αυτής της δραστηριότητας υποστηρίζεται στο εργαστηριακό

σκέλος από την Ομάδα Γενετικής της Μονάδας Μοριακής Ανοσοπαθολογίας & Ισοσυμβατότητας του ΩΚΚ και από Βιολόγους με διδακτορικές σπουδές στη Γενετική και στο κλινικό σκέλος από το Ιατρείο Κληρονομώμενων

Καρδιακών Νοσημάτων του οποίου την υπευθυνότητα έχει Ιατρός-Καρδιολόγος-Ηλεκτροφυσιολόγος με μεταπτυχιακή εκπαίδευση στη Γενετική Αρρυθμιολογικών Νοσημάτων.

Το Πρόγραμμα Αγγειοπλαστικής των Πνευμονικών Αρτηριών με Μπαλόνι υποστηρίχθηκε ενεργά από τον Σύλλογο Ασθενών με Πνευμονική Υπέρταση. Η όλη οργάνωση και υλοποίηση αυτού του τόσο σημαντικού προγράμματος για την χώρα μας εκπονήθηκε από τον Σύλλογο των Ασθενών και είναι ίσως η πρώτη φορά στην Ελλάδα που σύλλογος ενός σπάνιου νοσήματος κατάφερε να εδραιώσει στην χώρα μια τόσο σημαντική θεραπευτική επιλογή.

Η αγγειοπλαστική με μπαλόνι ως θεραπεία στην ομάδα των ασθενών με ανεχειρίτη Χρόνια Θρομβοεμβολική Πνευμονική Υπέρταση

Στο τέλος του 2016, ανακοινώθηκε η δυνατότητα διεξαγωγής στο Γνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο μιας επιπλέον θεραπευτικής επιλογής στην αντιμετώπιση ασθενών με ανεχειρίτη χρόνια θρομβοεμβολική πνευμονική υπέρταση (ΧΘΠΥ), η αγγειοπλαστική των πνευμονικών αρτηριών με μπαλόνι (balloon pulmonary angioplasty, BPA). Η BPA αναφέρεται ως θεραπευτική επιλογή και στις τρέχουσες Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες οδηγίες (έκδοση 2015) για την θεραπεία της πνευμονικής υπέρτασης.

Ενώ η τεχνική της BPA είναι γνωστή και εφαρμόζεται εδώ και δεκαετίες στην

παρηγορητική θεραπεία συγγενών καρδιοπαθειών, η χρήση της στην αντιμετώπιση της ΧΘΠΥ άρχισε να γίνεται περισσότερο δημοφιλής τα τελευταία χρόνια, με την τεχνική να αποδεικνύεται ασφαλής όταν εκτελείται από έμπειρους χειριστές. Σε αντίθεση με την χειρουργική αντιμετώπιση-πνευμονική ενδάρτηρηκτομή, οι αντενδείξεις της BPA είναι περιορισμένες και σχετίζονται κυρίως με τη χρήση της σκιαγραφικής ουσίας, η οποία είναι απαραίτητη για την απεικόνιση του πνευμονικού αγγειακού δικτύου, όπως π.χ. σε ύπαρξη νεφρικής ανεπάρκειας. Η μεγάλη ηλικία καθώς και η βαρύτητα της νόσου δεν φαίνεται να αποτελούν

αντενδείξεις για την εφαρμογή της μεθόδου, καθώς η πρώτη δεν φαίνεται να σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο επιπλοκών, ενώ η παρέμβαση φαίνεται να έχει σαφή αποτελέσματα ακόμη και σε βαρέως πάσχοντες, στους οποίους άλλωστε οι θεραπευτικές επιλογές είναι περιορισμένες.

Η τεχνική της BPA βρίσκει ολοένα και αυξανόμενος υποστηρικτές ανά τον κόσμο, με τους Ιάπωνες να αποτελούν τους πρωτοπόρους στην εφαρμογή της τουλάχιστον μία δεκαετία πριν και τους Ευρωπαίους να ακολουθούν με ολοένα αυξανόμενο αριθμό κέντρων εφαρμογής της παρέμβασης. Έτσι,

Διακρίνονται από αριστερά οι: Χρήστος Παππάς, Επεμβατικός Καρδιολόγος, Επιμελητής Α' ΓΝΑ Αττικών, Ανδρέας Καραμπίνης, Δ/ντής Ιατρικής Υπηρεσίας ΩΚΚ, Ιωάννα Αλυσανδράτου, Πρόεδρος Συλλόγου Πνευμονικής Υπέρτασης Ελλάδας, Hiromi Matsubara, Καθηγήτρια Καρδιολογίας, Δ/ντής Okayama Medical Center Ιαπωνίας, Παναγιώτης Καρσοφύλλης, Καρδιολόγος Ιατρείου Πνευμονικής Υπέρτασης, Επιστημονικός Συνεργάτης ΩΚΚ, Βασίλης Βούδρης, Δ/ντής τμήματος Επεμβατικής Καρδιολογίας, Συντονιστής Διευθυντής Καρδιολογικού Τομέα ΩΚΚ.

σήμερα, με βάση την Ιαπωνική Καρδιολογική Εταιρία, ασθενείς κατάλληλοι για BPA είναι:

- Ασθενείς με μη χειρουργήσιμη νόσο (είτε λόγω αυξημένου αριθμού συννοσηροτήτων και υψηλού κινδύνου για εκδήλωση επιπλοκών, είτε λόγω χειρουργικά μη προσπελάσιμης νόσου)
- Ασθενείς με υπολειπόμενη ή υποτροπιάζουσα ΧΘΠΥ μετά από ΠΕΑ
- Ασθενείς με κακή ανταπόκριση στην φαρμακευτική αγωγή (WHO $\geq$ III, μέση πνευμονική πίεση >30 mmHg ή αντιστάσεις > 4 WU)

Φαίνεται ότι ο μέσος αριθμός συνεδριών BPA στις οποίες πρέπει να υποβληθεί ένας ασθενής προκειμένου να παρατηρηθεί σημαντική αιμοδυναμική βελτίωση στην πνευμονική κυκλοφορία, καθώς και βελτίωση της κλινικής του εικόνας είναι τρεις με πέντε συνεδρίες.

Οφέλη

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της νόσου, το ποσοστό ασθενών που αυτή αφορά αλλά και το ποσοστό αυτών που μπορούν να υποβληθούν σε χειρουργική θεραπεία της νόσου, γίνεται αντιληπτή η σημασία ύπαρξης εναλλακτικών θεραπευτικών επιλογών

για την αντιμετώπισή της. Εάν δε στα παραπάνω συνυπολογιστούν οι τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις της νόσου, οι οποίες πηγάζουν από το υψηλό κόστος των χορηγούμενων φαρμάκων, από τις συχνές νοσηλείες των ασθενών αλλά και από την αποχή αυτών από την εργασία τους, και λαμβάνοντας υπόψη το αναλογικά περιορισμένο κόστος της BPA σε νοσοκομεία με ήδη υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή και ιατρικό προσωπικό με γνώσεις και εκπαίδευση στην εφαρμογή της μεθόδου, η εφαρμογή της BPA στη χώρα μας θα μπορούσε να οδηγήσει σε περιορισμό του κόστους αντιμετώπισης της ΧΘΠΥ.

Επιπλέον, η έναρξη ενός αντίστοιχου προγράμματος στη χώρα μας, πέρα από το προφανές όφελος για τις ζωές των ασθενών, θα βοηθούσε αφενός στην εξοικονόμηση πόρων λόγω της μη ανάγκης για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό για τουλάχιστον 4-5 φορές για τον κάθε έναν από αυτούς, και αφετέρου λόγω της δεδομένης έλλειψης κέντρων BPA στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και όχι μόνο, η λειτουργία ενός κέντρου BPA στη χώρα μας θα μπορούσε να αποτελέσει πόλο έλξης ασθενών από τις γειτονικές χώρες με τις συνοδές θετικές επιδράσεις που η εξέλιξη αυτή θα μπορούσε να

συνεπάγεται.

Στατιστικά

Στον Ελληνικό χώρο αναμένονται περί τα πενήντα (50) νέα περιστατικά ΧΘΠΥ ανά έτος. Από τους ασθενείς αυτούς υπολογίζεται ότι το 30% περίπου δε δύναται να υποβληθεί σε χειρουργική θεραπευτική αντιμετώπιση για οποιοδήποτε λόγο (ανεγκείρητοι ασθενείς). Συμπερασματικά, δεκαπέντε (15) περίπου ασθενείς ανά έτος, υπολογίζεται ότι πιθανόν θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με αγγειοπλαστική πνευμονικών αρτηριών (BPA).

Εκπαίδευση στην Ιαπωνία

Με δεδομένη την ανάπτυξη Προγράμματος Αγγειοπλαστικής των Πνευμονικών Αρτηριών με Μπαλόνι και στον Ελλαδικό χώρο, ο Καρδιολογικός Τομέας του Ωνασείου συνεργάστηκε με τον κορυφαίο στον κόσμο στην BPA τον καθηγητή Hiromi Matsubara από την Okayama της Ιαπωνίας, ο οποίος εκπαίδευσε έναν Ιατρό από το ΩΚΚ στην Ιαπωνία και αποδέχτηκε την πρόσκληση του Καρδιολογικού Τομέα να επισκεφθεί τη χώρα μας αφιλοκερδώς προκειμένου να διενεργηθούν υπό την εποπτεία του τα πρώτα περιστατικά BPA στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο.

Έργα Πληροφορικής 2016

Το 2016 έφερε νέες δράσεις στον Τομέα της Πληροφορικής όπως τη ριζική ανανέωση του εταιρικού ιστοτόπου του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, με έμφαση στην εξωστρέφεια, στην προβολή των υπηρεσιών προς τον ασθενή και την ευκολία και φιλικότητα χρήσης προς τον επισκέπτη του ιστοτόπου. Το έργο αυτό έγινε με τη συνεργασία του Γραφείου Διασφάλισης Ποιότητας – Δημοσίων Σχέσεων. Η νέα ιστοσελίδα αποτελεί πλέον το βασικό μέσον επικοινωνίας και προβολής υπηρεσιών και εκδηλώσεων του Κέντρου καθώς και ενημέρωσης για το ρόλο και την πορεία του ΩΚΚ.

Τον Νοέμβριο του 2016 ξεκίνησε το έργο εγκατάστασης υπερσύγχρονου ασύρματου δικτύου τεχνολογίας Wi-Fi υψηλής ταχύτητας, που θα καλύπτει όλους τους χώρους του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, τόσο για τους ασθενείς/επισκέπτες (πρόσβαση στο διαδίκτυο), όσο και για το ιατρικό/νοσηλευτικό προσωπικό (πρόσβαση σε ηλεκτρονικό ιατρικό φάκελο). Το κόστος που ανέρχεται σε €118.000, χρηματοδοτείται πλήρως από το Ίδρυμα Ωνάση. Το έργο παραδίδεται τον Φεβρουάριο 2017. Με την ολοκλήρωση του έργου, το Ίδρυμα Ωνάση θα προχωρήσει στην προμήθεια φορητών υπολογιστών τύπου tablet για την ασύρματη πρόσβαση του ιατρικού

και νοσηλευτικού προσωπικού στον ηλεκτρονικό ιατρικό φάκελο, όταν εγκατασταθεί το αντίστοιχο λογισμικό, εντός του 2017.

Έχει ήδη ολοκληρωθεί η αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος Αξιοποίησης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP Singular Enterprise) για την κάλυψη των αναγκών της Υποδιεύθυνσης Οικονομικού (Λογιστήριο, Γενική & Αναλυτική Λογιστική, Κοστολόγηση, Αποθήκες & Διαχείριση Υλικού, Γραφείο Προμηθειών, Διαχείριση Αξιογράφων, Διαχείριση Προμηθευτών, Οικονομική πληροφόρηση).

Παράλληλα, εξελίσσονται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα τα ακόλουθα έργα που είχαν ξεκινήσει το 2ο εξάμηνο του 2016:

- Ελληνοποίηση, παραμετροποίηση και εγκατάσταση του νέου Νοσοκομειακού Πληροφοριακού Συστήματος (eClinicalWorks) (αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2ο εξάμηνο του 2017).
- Ανάπτυξη νέου συστήματος κωδικοποίησης υγειονομικού υλικού (κωδικολόγιο), καθώς και τυποποίηση του συστήματος διοικητικής πληροφόρησης και αξιολόγησης κλινικού έργου (reporting) (ανα-

μένονται να ολοκληρωθούν το 1ο εξάμηνο του 2017).

- Αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Προσωπικού και Μισθοδοσίας με νέες δυνατότητες εξυπηρέτησης του προσωπικού του ΩΚΚ (αναμένεται να ολοκληρωθεί το 1ο εξάμηνο του 2017).
- Αυτόματη διασύνδεση με το Πληροφοριακό Σύστημα Επιχειρησιακής Ευφυΐας του Υπουργείου Υγείας (BI Forms) για τη μηνιαία συλλογή στατιστικών στοιχείων λειτουργίας των Νοσοκομείων. Το ΩΚΚ έχει επιλεγεί από το Υπουργείο ως το πιλοτικό νοσοκομείο για την εγκατάσταση και δοκιμή του Πληροφοριακού αυτού Συστήματος και την ολοκληρωμένη διασύνδεσή του με τα υπόλοιπα Πληροφοριακά Συστήματα του Νοσοκομείου. Το BI-Forms κατόπιν σχεδιάζεται να επεκταθεί στα υπόλοιπα νοσοκομεία της χώρας. Το έργο στο ΩΚΚ αναμένεται να ολοκληρωθεί το 1ο εξάμηνο του 2017.

Κοινή Δράση 3 (JOINT ACTION 3) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας

Σημαντική διάκριση για το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο αποτέλεσε η εκλογή του Υποδιευθυντή Διοικητικού και Προϊσταμένου του Τμήματος Βιοϊατρικής Τεχνολογίας του Κέντρου κ. Γεωργίου Χαλούτσου, ως ενός από τα πέντε αιρετά μέλη του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Κοινής Δράσης 3 (Joint Action 3) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (EU-netHTA). Η εκλογή πραγματοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2016, κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης του Δικτύου, το οποίο αριθμεί 79 μέλη, απ' όλη την Ευρώπη. Το Εκτελεστικό

Συμβούλιο αποτελείται από 17 μέλη, εκ των οποίων 12 ex officio και 5 αιρετά.

Η Ελλάδα εκπροσωπείται στην Κοινή Δράση 3 (JOINT ACTION 3) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (EU-netHTA) από το Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης Ποιότητας και της Τεχνολογίας στην Υγεία (ΕΚΑΠΤΥ), από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (ΕΟΦ), το Ινστιτούτο Φαρμακευτικής Έρευνας και Τεχνολογίας (ΙΦΕΤ), το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Αθηνών (ΕΚΠΑ) και το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο (ΩΚΚ).

Στόχος της Κοινής Δράσης 3 είναι η διαμόρφωση και η εφαρμογή ενός αειφόρου μοντέλου για την επιστημονική και τεχνική συνεργασία στον τομέα της Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (ΑΤΥ) στην Ευρώπη.

Συνέντευξη με καθηγητή Δ. Φ. Κόκκινο

Ο καθηγητής κ. Διονύσιος Κόκκινος, Επίτιμος Διευθυντής του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, απαντά στις ερωτήσεις μας σχετικά με τις εφαρμογές της γενετικής στην καρδιολογία.

Πώς βλέπετε να επηρεάζουν οι εξελίξεις στην Γενετική την Καρδιολογία;

- Θα σας απαντήσω ως μη ειδικός που όμως έχει ασχοληθεί με το θέμα. Δεν είναι το δικό μου πεδίο έρευνας αλλά ίσως οι απόψεις ενός μη ειδικού να έχουν γενικότερο ενδιαφέρον.

Σήμερα δεν μπορεί να βοηθεί αντιμετώπιση των καρδιαγγειακών παθήσεων χωρίς γνώση της γενετικής. Πρώτα, γιατί η γενετική βάση των καρδιαγγειακών παθήσεων είναι ασύγκριτα πιο πολύπλοκη απ' ό τι γνωρίζαμε ή απ' ό τι φανταζόμαστε παλαιότερα. Ιδιαίτερα στον κλάδο αυτό πιο πολύ απ' ό τι σε άλλους κλάδους της καρδιαγγειακής νόσου, υπάρχουν εξαιρετικά εξειδικευμένες και εις βάθος γνώσεις, κάτι που καθιστά τη συνεργασία των απολύτως ειδικών με τους σε άλλα πεδία μετέχοντες ερευνητές, απαραίτητη.

Ο με τη γενική καρδιολογία ασχολούμενος κλινικός και ερευνητής ή και ο συνδυασμός που πρέπει να είναι ο καθένας μας μπορεί να έχει ορισμένες ιδέες αλλά θα είναι αφελές, χρονοβόρο και οικονομικά αδύνατον να εφαρμοστούν αν δεν συζητήσει τις ιδέες του με τον ειδικό. Όλα σχεδόν τα καρδιαγγειακά νοσήματα έχουν γενετική βάση και για όσα δεν

νομίζουμε ότι δεν έχουν, πολύ σύντομα θα αποδειχθεί το αντίθετο. Ξεκινάμε απ' ορισμένες παθήσεις που η γενετική βάση έχει αποδειχθεί ότι είναι μια απλή μονογονιδιακή σχέση, όπως ορισμένες μορφές υπερχοληστερολαιμίας, το σύνδρομο Marfan, ορισμένες συγγενείς καρδιοπάθειες που αφορούν βαλβίδες ή διαφράγματα και το σύνδρομο του μακρού QT και καταλήγουμε σε άλλες παθήσεις, όπως η στεφανιαία νόσος, η υπέρταση, όπου η γενετική βάση είναι πολύ πιο πολύπλοκη και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

Δεν πρέπει επίσης να ξεχνάμε ότι η γενετική έκφραση της νόσου επηρεάζεται σημαντικά και συνεχώς από εξωγενείς παράγοντες, κάτι που έχει εισαγάγει τον όρο «επιγενετική». Σήμερα αν θέλει κανείς να κάνει σοβαρή γενετική ανάλυση, θα πρέπει να συνδεθεί με τεράστια υπάρχοντα δίκτυα που δημοσιεύουν συνεχώς πολυμορφισμούς, genome wide associations και SNPs (Single Nucleotide Polymorphisms).

Επίσης, υπάρχουν πολλά ζωικά μοντέλα από το κουνέλι μέχρι το ποντίκι, το ψάρι ζέβρα ως τη δροσόφιλα μύγα και κάτι πιο σημαντικό πρόσφατα, η μελέτη επαγόμενων πολυδύναμων βλαστοκυττάρων (induced pluripotent stem cells) στα οποία μπορούν

να μελετηθούν οι γενετικές βάσεις πολλών νοσημάτων. Είναι ενδιαφέρον στην κλινική πράξη ότι δύο γειτονικά ανευρύσματα της ανιούσης και της κοιλιακής αορτής διέπονται από διαφορετική γενετική βάση, όπως και η τρίπτυχη από τη δίπτυχη βαλβιδική στένωση. Εξάλλου, το σύνδρομο μακρού QT μπορεί να εκδηλωθεί και ως μορφή του συνδρόμου Brugada και ως μυοκαρδιοπάθεια. Επίσης, οι μυοκαρδιοπάθειες μπορεί να έχουν σχετικά απλή γενετική βάση, αλλά πολλές ακόμη, παραμένουν αδιευκρίνιστες.

Όλα αυτά έχουν σημασία, όταν θέλουμε να σχεδιάσουμε τη θεραπευτική μας. Το πεδίο αυτό πρακτικά δεν έχει ακόμη προχωρήσει στην κλινική εφαρμογή. Η τελευταία μεγάλη απογοήτευση ήταν η χορήγηση μέσω φορέα-ιού της SERCA σε ιδιοπαθή διατακτική μυοκαρδιοπάθεια. Ενώ τα αποτελέσματα σε μικρό αριθμό αρρώστων ήταν ενθαρρυντικά, η τελική μελέτη 'CUPID 2' (μψ έρωτας) σε 250 ασθενείς δεν έδειξε ότι ο «ΕΡΩΤΑΣ» ευσοδώθηκε. Αυτή η μελέτη πέραν του ότι απογοήτευσε, ήταν πολύ υψηλού κόστους. Τη στιγμή αυτή εκτός από την χορήγηση γονιδίων με διάφορους φορείς, γίνονται προσπάθειες για την τροποποίηση αρχέγονων κυττάρων του ασθενούς και επαναχορήγησης

Σύντομο Βιογραφικό

Ο κ. Διονύσιος Κόρκκινος σπούδασε στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών από όπου αποφοίτησε με άριστα. Αφού έλαβε την ειδικότητα της Καρδιολογίας στην Ελλάδα, εργάστηκε ως Fellow Καρδιολογίας στο κορυφαίο Καρδιολογικό - Καρδιοχειρουργικό Κέντρο των ΗΠΑ Texas Heart Institute στο Houston. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, υπηρέτησε στον «Ευαγγελισμό». Το 1978 εξελέγη διευθυντής της Καρδιολογικής του Τζανείου Νοσοκομείου. Συμμετείχε ενεργά στον σχεδιασμό και την οργάνωση του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου. Από την έναρξη λειτουργίας του το 1993 ως το 2009, διύθυσε το Α΄ Καρδιολογικό Τμήμα του Κέντρου, το οποίο ανέδειξε σε ένα από τα κορυφαία της Ευρώπης από πλευράς κλινικού, εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου.

Εξελέγη αναπληρωτής καθηγητής Καρδιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1993, καθηγητής πρώτης βαθμίδας το 1998. Από το 1993, συνεργάζεται με το Εργαστήριο Φαρμακολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 2009 είναι διευθυντής του Τομέα Καρδιάς - Αγγείων του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

τους στον ίδιο. Επίσης, η εις βάθος έρευνα έχει δείξει ότι μπορεί να επιτευχθεί τροποποίηση των γενετικών παραγόντων και με φάρμακα που χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς.

Επομένως, έχουμε νέα εφαρμογή ενός γνωστού φαρμάκου.

Βεβαίως. Ένα παράδειγμα ευρέθηκε ότι το κλασικό αντιβιοτικό γενταμικίνη τροποποιεί την ελαττωματική δυστροφία στη νόσο Duchenne, στην οποία εργάζεται και το Νοσοκομείο μας. Επειδή η γενταμικίνη είναι τοξική, έχουν βρεθεί παράγωγά της που μπορούν να χορηγούνται επί μακρόν και θα μπορούσαν να έχουν κλινικό αποτέλεσμα και βρίσκονται υπό κλινική μελέτη. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι απέχει πάρα πολύ ένα ευνοϊκό αποτέλεσμα στο πειραματόζωο από το να θεραπεύσει μία νόσο στον άρρωστο. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η βαθιά γνώση του θέματος αλλά κυρίως η συνεργασία μεταξύ διαφόρων ειδικών.

Πώς αφορούν όλα αυτά το Ωνάσειο;

- Άμεσα και εις βάθος. Το Ωνάσειο έχει μία εξαιρετική επίδοση σε παθήσεις της αορτής, των βαλβίδων, των στεφανιαίων, λιπιδαιμιών, υπέρτασης, αρρυθμιών και καρδιακής ανεπάρ-

κείας από ισχαιμική νόσο του μυοκαρδίου ή από ιδιοπαθή διατακτική μυοκαρδιοπάθεια, και συγγενείς καρδιοπάθειες και μεταμόσχευση καρδιάς. Μπορεί σε όλα αυτά να αυξήσει την αποτελεσματικότητά του με την εις βάθος έρευνα της αιτιολογίας και της θεραπείας των παθήσεων αυτών. Πρέπει να αναπτύξει τις κατάλληλες ευρείες συνεργασίες.

Ποιες οι συνέπειες των εξελίξεων στη γενετική για τον κλινικό γιατρό;

- Δεν υπάρχει σήμερα κλινικός γιατρός που να μην πρέπει να αναζητεί τη βοήθεια από τις βασικές γνώσεις της σε γενικότατο ορισμό υφής και φυσιολογίας του οργανισμού. Είναι σαν να λέμε ότι θα κυκλοφορεί χωρίς υπολογιστή και διαδίκτυο. Πρέπει να μπορεί να αποκτά βασικές γνώσεις στις οποίες εντάσσονται και αυτές της γενετικής και της γονιδιακής θεραπείας.

Εσείς στην τωρινή σας θέση ως Υπεύθυνος του Τμήματος Καρδιάς - Αγγείων του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών (ΙΙΒΕΑΑ) της Ακαδημίας Αθηνών, πώς θα μπορούσατε να συνδεθείτε με την προσπάθεια αυτή.

- Καταρχήν ήδη υπάρχουν πολλές συνεργασίες των δύο Ιδρυμάτων,

στη διερεύνηση των παθήσεων που αναφέρθηκαν. Πιστεύω ότι μια στοχευμένη περαιτέρω αλληλογνωριμία των δύο Ιδρυμάτων, θα μπορούσε να έχει εξαιρετικά αποτελέσματα από πλευράς διάγνωσης και θεραπείας, με τελικό στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση των ασθενών μας. Το ΙΒΕΑ είναι ένα ερευνητικά πανίσχυρο Κέντρο που δεν έχει τίποτα να ζηλέψει από τα διεθνή ερευνητικά Κέντρα. Πρέπει επίσης να τονίσω ότι ως τώρα έχει υπάρξει στις συνεργασίες αυτές, σημαντική βοήθεια από το Ίδρυμα Ωνάση.

Πώς βλέπετε τη σχέση σας με το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο;

- Ευρίσκομαι πάντα στην υπηρεσία του Ωνασείου. Προσπαθώ με κάθε τρόπο να συμπάρισται στο νοσοκομείο μας ώστε να διατηρεί και να βελτιώνει τη θέση του από πλευράς διεθνούς κατάταξης και προβολής αλλά και φροντίδας ασθενών. Το Ωνάσειο πρέπει να ευρίσκεται στα καλύτερα νοσοκομεία του κόσμου.

Κύριε Καθηγητά, σας ευχαριστούμε πολύ.

- Εγώ ευχαριστώ για την ευκαιρία αυτή.

Τιμούμε τους δεσμούς μας με το Ίδρυμα Ωνάση

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο έχει άρρηκτους δεσμούς με το Ίδρυμα Ωνάση. Στα 24 χρόνια λειτουργίας του Νοσοκομείου μας, το Ίδρυμα ανταποκρίνεται θετικά και υποστηρίζει δράσεις, όπως την ανανέωση του ηλεκτρομηχανολογικού και βιοϊατρικού εξοπλισμού, την εκπαίδευση αλλά και κοινωνικές δράσεις προς όφελος των εργαζομένων στο ΩΚΚ, των ασθενών και των συνοδών τους.

Ίδρυμα Ωνάση

Εξοπλισμός Ηλεκτρομηχανολογικός και άλλος

- Πυροσβεστικοί Σωλήνες & Επιτοίχια Ανέμν
- Δίδυμο Συγκρότημα Αποσκήρυσης
- Αναβάθμιση Αναβατορίων Χειρουργικών Εργαλείων
- Ψυκτικός Θάλαμος Μολυσματικών Αποβλήτων
- Αναβατόριο Μολυσματικών Αποβλήτων
- Θερμοστάτες Χώρου & Ενεργειακών Αναφορών
- Πυκνωτές Αντιστάθμευσης
- Ενεργειακή Διαχείριση Κτιρίου
- Υλικά Κιγκαλερίας
- Ψευδοροφές
- Καθίσματα Σεμιναρίων
- Αναβάθμιση Συστήματος CCTV
- Αντικατάσταση Φωτιστικών Σωμάτων
- Εγκατάσταση Wi-Fi σε όλο το κτίριο

Βιοϊατρικός Εξοπλισμός

- Συστήματα Δοκιμασίας Κόπωσης
- Μηχανή Εξωσωματικής Κυκλοφορίας
- Απινιδωτές
- Ηλεκτροκαρδιογράφοι
- Ηλεκτρονικά πιεσόμετρα - Οξύμετρα
- Ανυψωτήρας ασθενών
- Θρομβοελαστογράφος
- Σύστημα Διαχείρισης Καρδιολογικών Δεδομένων

Στιγμιότυπο από την πρεμιέρα της παράστασης "Το Κάλεσμα της Άγριας Φύσης".

Υποστήριξη Μεταπτυχιακών Σπουδών και Μετεκπαίδευσης Ιατρού

Το Ίδρυμα Ωνάση παραδοσιακά καλύπτει τα διδάκτρα μεταπτυχιακών σπουδών εργαζομένων στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο. Το Ίδρυμα ενέκρινε το ποσό €68.500 για την κάλυψη μεταπτυχιακών σπουδών.

Επίσης, το Ίδρυμα Ωνάση κάλυψε τα έξοδα για τη μετεκπαίδευση Ιατρού - Καρδιολόγου στην Ιταλία για ένα έτος στο αντικείμενο της γενετικής καρδιολογίας.

Διενέργεια Ημερίδων

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, ως το μοναδικό Κέντρο στην Ελλάδα για μεταμοσχεύσεις καρδιάς, παραχώρησε με μεγάλη ευχαρίστηση τους χώρους του για τη διενέργεια των εκπαιδευτικών σεμιναρίων υπό τον γενικό τίτλο «Γέφυρες Ζωής», που διοργάνωσε ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων με χορηγό το Ίδρυμα Ωνάση.

Έκθεση Υποτρόφων Ιδρύματος Ωνάση

Το Ίδρυμα Ωνάση ήταν ο χορηγός της 3ης Έκθεσης των Υποτρόφων «Τέχνης Παλμοί III» που πραγματοποιήθηκε στο Αίθριο του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου από τις 22 Νοεμβρίου 2016 έως και τις 22 Ιανουαρίου 2017. Η έκθεση ήταν αφιερωμένη στον μουσειολόγο και υπότροφο του Ιδρύματος Ωνάση Γιάννη Ρούσσο, ο οποίος ήταν εμπνευστής των προηγούμενων εκθέσεων στο Ωνάσειο.

Η έκθεση αποτέλεσε σύμπραξη του Ιδρύματος Ωνάση, των Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση και του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου και απευθύνθηκε στο πολυποίκιλο κοινό που επισκέπτεται ένα Νοσοκομείο. Σκοπό είχε να προσφέρει πνοή ελπίδας και αισιοδοξίας.

Πρεμιέρα Παράστασης «Το Κάλεσμα της Άγριας Φύσης»

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο φιλοξένησε την πρεμιέρα μιας ιδιαίτερης παράστασης του έργου "Το κάλεσμα της Άγριας Φύσης", σε σκηνοθεσία της Ελένης Ευθυμίου. Η Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση με την παράσταση αυτή άνοιξε τα φτερά της και άρχισε το ταξίδι της πέρα από τα φυσικά της όρια, σε χώρους όπου οι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση στο θέατρο, όπως τα γηροκομεία, σωφρονιστικά καταστήματα, κ.α.

Γιορτή παιδιών εργαζομένων ΩΚΚ

Η Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση διοργάνωσε τη γιορτή των παιδιών των εργαζομένων στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο που διοργανώθηκε στο πλαίσιο εορτασμού των Χριστουγέννων. Τα παιδιά - ανάλογα με την ηλικία τους - είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν θέατρο και να συμμετάσχουν σε εκπαιδευτικά παιχνίδια.

Συνδεθήκαμε ξανά με τους Υποτρόφους του Ιδρύματος Ωνάση

ΤΕΧΝΗΣ ΠΑΛΜΟΙ III

Η ασθένεια της τέχνης. Η τέχνη της ασθένειας.

Μια εικαστική έκθεση του Συνδέσμου Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση σε συνεργασία με το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο είχε τη μεγάλη χαρά να συνεργαστεί για τρίτη φορά με τον Συνδέσμο Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση στο πλαίσιο της έκθεσης «Τέχνης Παλμοί III: Η ασθένεια της τέχνης - Η τέχνη της ασθένειας» που πραγματοποιήθηκε από τις 22 Νοεμβρίου 2016 έως και τις 22 Ιανουαρίου 2017. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Κοινωνικού Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης. Την έκθεση επέβλεψαν οι καλλιτέχνες Χριστίνα Παπαγεωργίου και Κωστής Τριανταφύλλου.

Συμμετείχαν 29 καλλιτέχνες:

Ελένη Γραφάκου, Ελένη Γώγου, Θοδωρής Ζαφειρόπουλος, Άγγελος Καλογερίας, Διονύσης Καμπόλης, Μαρία Άννα Κολλύρη, Κλημανθία Κονταξάκη, Πηνελόπη Κουβαρά, Έλλη Κουτσουκέλη, Κωστής, Ελένη Λακκιώτη, Εσθήρ Λέμη, Ισαάκ Μαυρίδης, Χριστίνα Μήτρεντσε, Ιωάννης Μιχαλούδης, Ελένη Μουζακίτη, Πάνος Μπαλαμένος, Ράνια Μπέλλου, Εντύτα Μώνσιορ, Χριστίνα Παπαγεωργίου, Βιβή Παπαδημητρίου, Λάμπρος Παπανικολάτος, Ηώ Πάσχου, Λία Πέτρου, Νικόλαος Ποδιάς, Λουκία Ρίτσαρντς, Αγγελική Σβορώνου, Ζωή Σουλιάτου, Νίκος Τσιαπάρας.

Σκοπός της έκθεσης ήταν να παραθέσει την καλλιτεχνική έμπνευση ως αντίδοτο στην αγωνία και το φόβο που γεννά η ασθένεια και να δώσει δύναμη και ελπίδα στους πάσχοντες και τους συνοδούς τους.

Η έκθεση ήταν αφιερωμένη στον εμπνευστή της αρχικής ιδέας, τον αείμνηστο Γιάννη Ρούσσο, αρχιτέκτονα - μουσειολόγο και υπότροφο του Ιδρύματος Ωνάση, ο οποίος είχε την ιδέα αυτής της σημαντικής για την ανθρώπινη φύση συνύπαρξης της Τέχνης στο χώρο του Νοσοκομείου και είχε επιμεληθεί τις δύο πρώτες εκθέσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2001 και το 2008 στο αίθριο του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου. Τα λόγια του, από την τελευταία έκθεση, σκιαγραφούν με τον πιο εύστοχο τρόπο τον σκοπό και το νόημα αυτής της ιδέας: «Πιστεύουμε ότι εδώ τα έργα τέχνης μπορούν να στηρίζουν τη ζωή, να προσφέρουν ομορφιά και αισθητική απόλαυση, να κάνουν πράξη την παρηγορητική δύναμη της τέχνης και να υπενθυμίζουν αξίες που ίσως ξεχνιούνται στον δύσκολο χώρο του νοσοκομείου. Η τέχνη εκδηλώνει ιδιαίτερες ευαισθησίες, αγωνία, αλλά και πάθος για αυτό που είναι ζωή και, παρ' όλη την αντιφατικότητα και την

πολλαπλότητά της, παραμένει ένας δυνατός κρίκος που ενώνει τους ανθρώπους».

Εθελοντική Αιμοδοσία

Στο πλαίσιο της έκθεσης πραγματοποιήθηκε εθελοντική αιμοδοσία σε συνεργασία με το Τμήμα Αιμοδοσίας του Γενικού Νοσοκομείου Νίκιας Πειραιά «Άγιος Παντελεήμων».

Εμπνευστής της ιδέας να γίνεται αιμοδοσία ανάμεσα σε έργα τέχνης, ήταν ο αείμνηστος Γιάννης Ρούσσο.

Ο καθηγητής Βάλτερ Κλεπέτκο (αριστερά) με τον πρόεδρο του ΕΟΜ κ. Ανδρέα Καραμπίνη (δεξιά).

Αναμνηστική φωτογραφία Ιατρών και Νοσηλευτών που συμμετείχαν στο σεμινάριο "Γέφυρες Ζωής".

Επείγουσα Μεταφορά 3χρονου Ασθενούς από το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο στην Ρώμη

Τα Χριστούγεννα του 2016, τρίχρονος ασθενής χρειάστηκε να μεταφερθεί επευσμένα σε εξειδικευμένο Μεταμοσχευτικό Κέντρο της Ιταλίας με απώτερο σκοπό την πιθανή μεταμόσχευση καρδιάς. Χάρis στις

κατάλληλες και πρωτοποριακές θεραπευτικές παρεμβάσεις των ιατρών του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, ο μικρός ασθενής σταθεροποιήθηκε κλινικά για να του δοθεί η δυνατότητα μεταφοράς του στο

Μεταμοσχευτικό Κέντρο της Ρώμης Bambino Gesù, εξειδικευμένο στην υποστήριξη τέτοιων πολύ σπάνιων περιστατικών.

Χτίζουμε γέφυρες με τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων

Στόχος του Ωνασείου είναι να συμβάλλει στις δράσεις του ΕΟΜ και όλων των ενδιαφερόμενων μερών για την αύξηση δωρεάς μοσχευμάτων ώστε να αναπτυχθεί η κουλτούρα μεταμοσχεύσεων στη χώρα μας.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα “Γέφυρες Ζωής”

Το φιλόδοξο εκπαιδευτικό πρόγραμμα έξι Σεμιναρίων Συντονιστών Μεταμοσχεύσεων με τίτλο “Γέφυρες Ζωής”, του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ) υποστήριξαν ως χορηγός το Ίδρυμα Ωνάση και το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο με την παραχώρηση της αίθουσας εκδηλώσεων “Στέλιος Παπαδημητρίου”.

Οι «Γέφυρες Ζωής» έφεραν κοντά τον ΕΟΜ με 39 ΜΕΘ και 256 ιατρούς και νοσηλευτές απ’ όλη την Ελλάδα, με κύριο σκοπό την επιμόρφωσή τους και τη δημιουργία «Ομάδων Συντονισμού»,

ομάδων δηλαδή, αποτελούμενων από ιατρούς και νοσηλευτές, με αρμοδιότητα τον έγκαιρο εντοπισμό και την αποτελεσματική διαχείριση των δυνητικών δοτών οργάνων.

Κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων, οι εποικοδομητικές συζητήσεις και η ανταλλαγή απόψεων, συνέβαλλαν ιδιαίτερα στη καταγραφή προβλημάτων και αδυναμιών, τόσο του κάθε νοσοκομείου, όσο και του συστήματος γενικότερα, τα οποία από κοινού δεσμευθήκαμε ότι θα προσπαθήσουμε να επιλύσουμε, ο καθένας στο πεδίο της αρμοδιότητας του.

Θεωρούμε ότι η κατά 26% αύξηση των δοτών οργάνων το 2016 σε σχέση με την περσινή χρονιά δεν είναι τυχαία, καθώς η πλειονότητα των δοτών αυτών προήλθε από ΜΕΘ που συμμετείχαν στα σεμινάρια μας.

Ανδρέας Καραμπίνης
Πρόεδρος Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων
Συντονιστής Διευθυντής Καρδιοχειρουργικού Τομέα - Μονάδες Εντατικής Θεραπείας

Επίσκεψη καθηγητή Βάλτερ Κλεπέτκο

Μια σημαντική μορφή του χώρου των μεταμοσχεύσεων παγκοσμίως, ο καθηγητής κ. Βάλτερ Κλεπέτκο, Διευθυντής του Προγράμματος Μεταμοσχεύσεων Πνευμόνων του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Βιέννης, επισκέφθηκε το Ωνάσειο, προσκεκλημένος του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων, στο πλαίσιο δια-

κρατικής συμφωνίας μεταξύ ΕΟΜ και του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Βιέννης.

Η παρουσία του καθηγητή Κλεπέτκο ήταν σημαντική καθώς οι Έλληνες ασθενείς που χρήζουν μεταμόσχευσης πνευμόνων μεταβαίνουν στη Βιέννη και εντάσσονται στο Πρόγραμμα που

διευθύνει ο κ. Κλεπέτκο.

Ο καθηγητής Κλεπέτκο επιδιώκει, μέσω της συνεργασίας του με τον ΕΟΜ, να υποστηρίξει την ανάπτυξη του Προγράμματος Μεταμοσχεύσεων Πνευμόνων στη χώρα μας.

Ανοιγόμαστε στην κοινωνία

Ημέρα Καρδιάς 2016: Tai chi και μουσική για την υγεία της καρδιάς

Με τη σύνδεση δύο αρχαίων πολιτισμών, του ελληνικού και του κινεζικού, την μουσική από αρχαία ελληνική λύρα και το tai chi, γιόρτασε το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο την Ημέρα Καρδιάς 2016. Σκοπός των κατ' έτος εκδηλώσεων για τον εορτασμό της Ημέρας Καρδιάς, είναι η προβολή της άσκησης ως μέσο πρόληψης των καρδιαγγειακών νοσημάτων. Οι εκδηλώσεις «ντύνονται» με μουσική διότι προβάλλουμε παράλληλα τη συμβολή της ψυχικής υγείας στη συνολικότερη υγεία και ευεξία του ανθρώπου.

Την εκδήλωση υποστήριξε το Κέντρο Πολιτισμού Σαολίν «Κόκκινος Φοίνικας» με τον δάσκαλο Ιωάννη Κωστόπουλο και ο πολυσιχδής συνθέτης και ερμηνευτής Νίκος Ξανθούλης με την Χριστίνα Κολοβού στο βιολοντσέλλο. Η ανακατασκευή της αρχαίας λύρας είναι έργο του βραβευμένου από την UNESCO οργανοποιού Νικολάου Μπρα.

Ημέρα Καρδιάς & Χαμόγελο του Παιδιού

Το Ωνάσειο έστειλε το μήνυμα της άθλησης στα παιδιά που φιλοξενούνται στις δομές του «Χαμόγελο του Παιδιού». Με παιχνίδια και αθλοπαιδιές, τα παιδιά, πέρασαν μια ευχάριστη Κυριακή, μαθαίνοντας την αξία της άθλησης. Η δράση αυτή έγινε στο πλαίσιο του εορτασμού της Ημέρας Καρδιάς.

Η ομάδα Δωρεάς Οργάνων & Μεταμοσχεύσεων με μέλη του προσωπικού του ΩΚΚ.

Συμμετοχή στον Αυθεντικό Μαραθώνιο της Αθήνας

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και οι εργαζόμενοι σε αυτό δεν μπορούσαν παρά να ανταποκριθούν στην πρόσκληση από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Μεταμοσχευμένων Καρδιάς – Πνευμόνων «Η Σκυτάλη» να υποστηρίξουν την Ομάδα Δωρεάς Οργάνων και Μεταμοσχεύσεων που θα συμμετείχε στον Αυθεντικό Μαραθώνιο της Αθήνας στις 13 Νοεμβρίου 2016.

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο έθεσε υπό την αιγίδα του τη συμμετοχή της Ομάδας και παράλληλα υποστήριξε 32 άτομα, εργαζομένους από το Νοσοκομείο, που συμμετείχαν στους δρόμους 5 και 10 κλμ.

Δενδροφύτευση “Το Δέντρο της Ζωής”

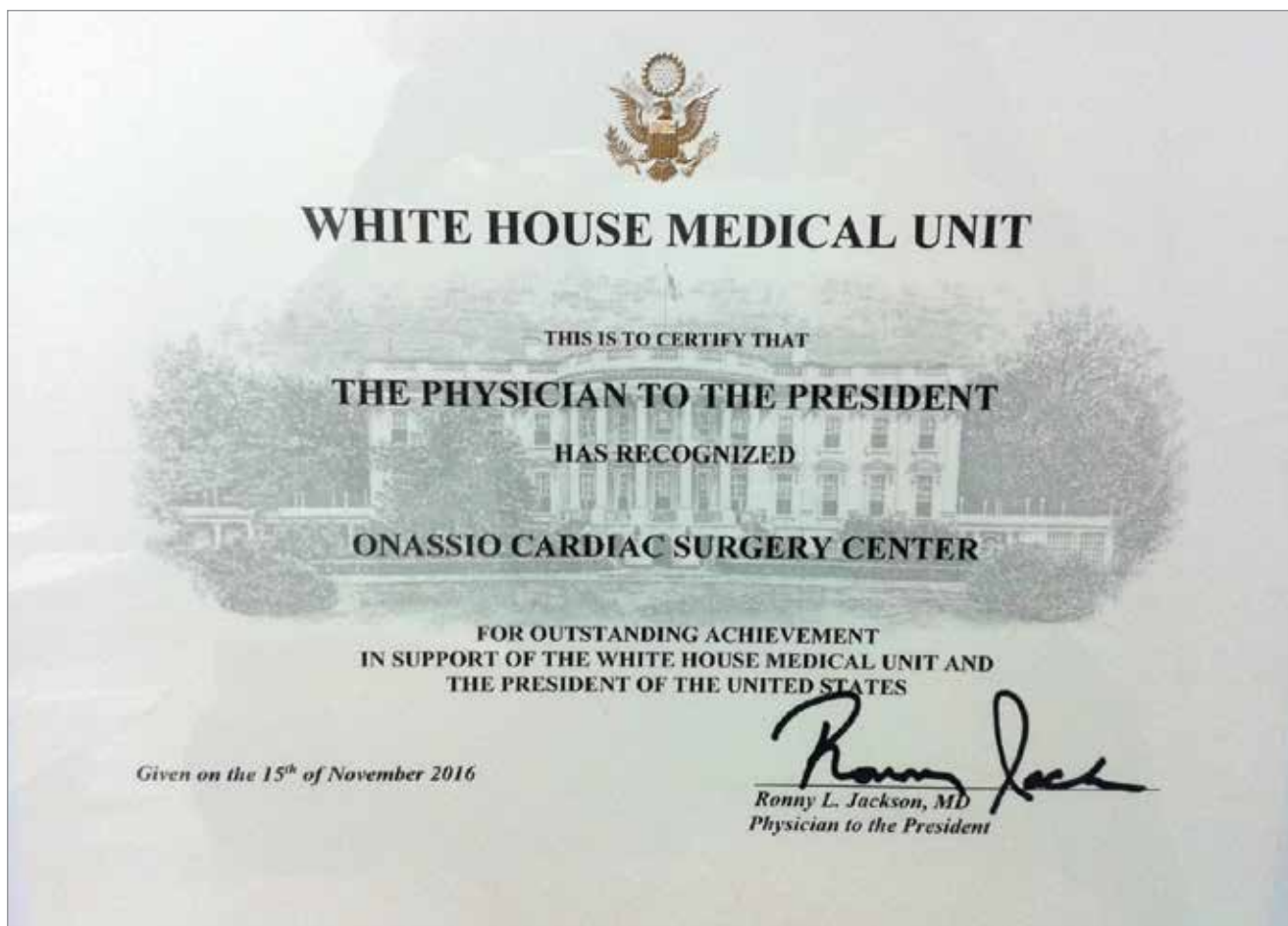
Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο έθεσε υπό την αιγίδα του την εκδήλωση για το “Δέντρο της Ζωής” που υπάρχει στην Πλατεία Συντάγματος από τις 3 Δεκεμβρίου 2016.

Το δέντρο αυτό είναι αφιερωμένο στους δωρητές οργάνων και τις οικογένειες τους που με την απόφασή τους να δωρήσουν τα όργανα αγαπημένων τους, έδωσαν το δώρο της ζωής σε εκατοντάδες συνανθρώπους τους. Η τελετή δεντροφύτευσης διοργανώθηκε από εννέα Συλλόγους Δωρητών Οργάνων Μεταμοσχευμένων Ατόμων

- Σύνδεσμος Αιμοδοτών - Δωρητών Οργάνων Σώματος και Μέρимας Υγείας «Κωστάκης Μεσογίτης»
- Πανελλήνιος Σύλλογος Μεταμοσχευθέντων εκ Νεφρού
- Σωματείο Ηπατομεταμοσχευμένων Ελλάδος «ΗΠΑΡΧω»
- Σύλλογος Μεταμοσχευμένων Καρδιάς - Πνεύμονα «Σκυτάλη»

- Σύλλογος Μεταμοσχευμένων Μυελού των Οστών «Δώρο Ζωής»
- Πανελλήνιος Αθλητικός Σύλλογος Μεταμοσχευμένων «ΔΡΟΜΕΑΣ»
- Σύλλογος Αθλούμενων Νεφροπαθών (Σ.Α.Ν.)
- Αθλητικός Σύλλογος Μεταμοσχευμένων και Νεφροπαθών «Λέοντες του Πειραιά»
- “ΔΙΑΓΟΡΑΣ” Παναττικός Αθλητικός Σύλλογος Μεταμοσχευμένων και Νεφροπαθών

Κατά την εκδήλωση, απύθνηταν χαιρετισμό η Περιφερειάρχης Αττικής κα Ρένα Δούρου, η Πρόεδρος του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων κα Ελένη Κατσούλη, ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικόλαος και ο Πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων κ. Ανδρέας Καραμπίνης

Το Ωνάσειο συμμετείχε ενεργά στην προετοιμασία της επίσκεψης του Αμερικανού Προέδρου Obama στην Αθήνα.

Απολλώνειο Βραβείο

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο συνέχισε και το 2016 την προσφορά του προς το κοινωνικό σύνολο μέσω διάφορων δράσεων. Για την προσφορά του προς την Ελληνική κοινωνία, το Ωνάσειο τιμήθηκε με το «Απολλώνειο Βραβείο 2016» που απονέμει ετησίως ο Σύλλογος Ελλήνων Ολυμπιονικών, η Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γυμναστριών, το Ινστιτούτο Διεθνούς & Ελληνικού Αθλητικού Δικαίου και ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Γυμναστηρίων Αττικής. Ο θεσμός «ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΑ ΒΡΑΒΕΙΑ», απονέμει από το 2002, τιμητικές διακρίσεις σε σημαντικές προσωπικότητες και οργανισμούς, από το χώρο της Τέχνης, του Αθλητισμού, της Επιστήμης και της Κοινωνίας.

Αντάποκριση σε αιτήματα φορέων

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο έχει δώσει πολύ σημαντικό δείγμα γραφής στην παρακολούθηση και αντιμετώπιση των καρδιαγγειακών προβλημάτων που παρουσιάζουν ασθενείς με ρευματολογικές παθήσεις. Στο πλαίσιο του κοινωφελούς του χαρακτήρα, ανταποκρίθηκε θετικά στο αίτημα της Ελληνικής Εταιρείας Αντιρευματικού Αγώνα (ΕΛΕΑΝΑ) για τη δωρεάν εξέταση 10 απόρων ασθενών με ρευματικά και μυοσκελετικά νοσήματα μνιαίως.

Ο ιστορικός Αθλητικός Όμιλος «Φοίνιξ Καλλιθέας» ζήτησε καρδιολογικό έλεγχο για τους ποδοσφαιριστές της ανδρικής ομάδας και το Ωνά-

σειο πρόσφερε δωρεάν πλήρη καρδιολογικό έλεγχο. Τον Ιανουάριο 2017, ο Αθλητικός Όμιλος «Φοίνιξ Καλλιθέας» τίμησε το Ωνάσειο για την προσφορά του.

Το Ωνάσειο ανταποκρίθηκε θετικά σε αιτήματα για δωρεάν εξετάσεις απόρων ασθενών από τους εξής Φορείς:

- Αλληλεγγύη - Solidarity Now
- Κέντρο Φιλοξενίας Αρρώστου Παιδιού & Οικογένειας «Ηλιαχτίδα»
- Κέντρο Οικογένειας Αρχιεπισκοπής ΚΕΣΟ

Βράβευση του ΩΚΚ από τον Αθλητικό Όμιλο "Φοίνιξ Καλλιθέας". Από αριστερά: Πρόεδρος του Αθλητικού Ομίλου κ. Βασίλης Σπηλιωτόπουλος, Αναπληρωτής Δ/ντης Καρδιολογικού Τομέα κ. Αθανάσιος Δρίτσας, Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων κα Αλεξάνδρα Μπριασούλη και ο Δήμαρχος Καλλιθέας κ. Δημήτρης Κάρναβος.

Απολλώνειο Βραβείο 2016

Εκπαίδευση στη Βασική Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση

Το Ωνάσειο εκπαίδευσε 92 άτομα, μέλη του προσωπικού της Ελληνο-γερμανικής Αγωγής και 75 άτομα, γονείς, μαθητές και καθηγητές από τα Εκπαιδευτήρια Γείτονα.

Σε αναγνώριση της προσφοράς του Ωνασείου στην εκπαίδευση των πολιτών, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων των Εκπαιδευτηρίων Γείτονα προχώρησε στη δωρεά δύο προπλασμάτων για τις ανάγκες των σεμιναρίων Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, συνολικού κόστους €738.

Διεξαγωγή Σεμιναρίου

Το Ωνάσειο ανταποκρίθηκε στο αίτημα της Διοικούσας Επιτροπής

του Τμήματος Καρδιοαγγειακής και Αναπνευστικής Φυσικοθεραπείας – Αποκατάστασης και υποστήριξε τη διοργάνωση του 6ου Σεμιναρίου του Τμήματος με θέμα «Φυσικοθεραπεία-Αποκατάσταση στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας» με καλεσμένο ομιλητή τον καθηγητή Rick Gosselink, Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου της Leuven, Βέλγιο. Η εκδήλωση βρισκόταν υπό την αιγίδα της Ελληνικής Εταιρείας Εντατικής Θεραπείας και την παρακολούθησαν 90 σύνεδροι.

Διεξαγωγή Προγράμματος Μέτρησης Καρδιαγγειακού Κινδύνου

Το Ωνάσειο ανταποκρίθηκε στο αίτημα της εταιρείας Menarini που στο πλαίσιο του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ζήτησε τη

διεξαγωγή προληπτικού ελέγχου για το προσωπικό της.

14η Λαμπαδηδρομία Εθελοντών Αιμοδοτών Δήμου Καλλιθέας

Το Ωνάσειο ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα του Δήμου Καλλιθέας και κάλυψε με ασθενοφόρο και ιατρό την 14η Λαμπαδηδρομία Εθελοντών Αιμοδοτών στις 20 Σεπτεμβρίου 2016.

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο αποδίδει μεγάλη σημασία στον ιαματικό ρόλο της τέχνης ως τμήμα της ολιστικής προσέγγισης στην υγεία του πάσχοντα.

Ωνάσειο και Τέχνη

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο αποδίδει μεγάλη σημασία στον ιαματικό ρόλο της τέχνης ως τμήμα της ολιστικής προσέγγισης στην υγεία του πάσχοντα. Το 2016 αποδείχθηκε πολύπλευρο όσον αφορά την παρουσίαση των τεχνών στο Ωνάσειο.

Στο αίθριο φιλοξενήθηκαν μουσικές παραστάσεις, μία θεατρική παράσταση και μία εικαστική έκθεση ενώ το Ωνάσειο υποστήριξε με τη διάθεση των χώρων του δύο κινηματογραφικές παραγωγές.

«Πολυφωνίες» Μουσικές εκδηλώσεις

Στο πρώτο εξάμηνο του 2016, φιλοξενήθηκαν οι «Πολυφωνίες», μουσικές εκδηλώσεις όπου καλλιτέχνες που εκπροσωπούν διαφορετικά μουσικά ρεύματα παρουσιάζουν το έργο τους. Οι καλλιτέχνες συμμετέχουν αφιλοκερδώς. Την επιμέλεια των μουσικών εκδηλώσεων έχει ο Καρδιολόγος, Αναπληρωτής Διευθυντής κ. Αθανάσιος Δρίτσας.

Το 2016 μας τίμησαν με την παρουσία τους:

- Η υψίφωνος Αθηνά Δημητρακοπούλου και ο Άρης Μπαλατσούκας στην κιθάρα, με μουσικές από την Λατινική Αμερική, την Ισπανία, την Πορτογαλία & την Ιταλία,
- Η σολίστ πιάνου Ναταλία Μιχαηλίδου και ο σολίστ όμποε Ευάγγελος Χριστόπουλος με μουσική για όμποε και πιάνο,
- Η ορχήστρα Παραδοσιακής Μουσικής και η χορωδία του Μουσικού Σχολείου Αλίμου στο πλαίσιο του πολιτιστικού προγράμματος «Δωδεκάνησα, το πολιτιστικό σταυροδρόμι του Αιγαίου» Μουσική και τραγούδια από την Κωνσταντινούπολη, τη Μικρά Ασία & τα Δωδεκάνησα Συντονίστρια προ-

γράμματος: Ιωάννα Αγγέλου, συμμετέχων Ιωάννης Μεταλληνός Διδασκαλία - διεύθυνση ορχήστρας & χορωδίας: Ιωάννα Αγγέλου,

- Το πρόγραμμα των «Πολυφωνιών» έκλεισε το καλοκαίρι του 2016 με συνθέσεις που ερμήνευσε με την αρχαία ελληνική λύρα ο Νίκος Ξανθούλης και η Χριστίνα Κολοβού στο βιολοντσέλλο.

Θέατρο

Για πρώτη φορά, το αίθριο του ΩΚΚ έγινε και θεατρική σκηνή καθώς φιλοξένησε στις 31 Οκτωβρίου 2016, την πρεμιέρα της παράστασης το «Κάλεσμα της Αγρίας Φύσης» του Τζάκ Λόντον, μία παραγωγή της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση.

Η παράσταση της Στέγης ξεκίνησε το ταξίδι της από το Ωνάσειο και έκτοτε ταξιδεύει σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, σε σχολεία, νοσοκομεία, οίκους ευγηρίας, σωφρονιστικά καταστήματα, κατοίκους απομακρυσμένων ή ακριτικών περιοχών, σε όσους δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στο θέατρο.

Συντελεστές της παράστασης:

Σκηνοθεσία, Διασκευή & Μουσική: Ελένη Ευθυμίου, Κίνηση: Βιτόρια Κωτσάλο, Σκηνικά & Κοστούμια: Ελισάβετ Αντάπαση, Βοηθός σκηνοθέτη: Μαριάνθη Γραμματικό Ερμηνεύουν οι: Στέφανος Αχιλλέως, Ηλίας Βογιατζηδόκης, Δήμητρα Κούζα, Τάνια Παλαιολόγου, Αγγέλικα Σταυροπούλου, Βαλάντης Φράγκος Εκτέλεση Παραγωγής: Κωνσταντίνα Γεωργίου, Βοηθός Παραγωγής: Τζέλα Χριστοπούλου / POLYPLANITY Productions.

Κινηματογράφος

Το Ωνάσειο στάθηκε αρωγός με τη διάθεσή των χώρων του σε δύο κινηματογραφικές παραγωγές.

Οίκτος, ταινία μεγάλου μήκους με σκηνοθέτη τον Μπάμπη Μακρίδη.

Phantom Limb, ταινία μικρού μήκους
Παραγωγή: Lucky Monday, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου / Cast: Λένα Δροσάκη, Ηλίας Μελέτης / Σενάριο – Σκηνοθεσία: Μιχάλης Φελάνης / Διεύθυνση Φωτογραφίας: Γιώργος Κόκκαλης / Σκηνικά – Κοστούμια: Δήμητρα Λιάκουρα / Μακιγιάζ – Κομμώσεις: Λένια Πρίονα / Ηχολψία: Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος / Μοντάζ: Παυλούδης Γιώργος / Μουσική: Γιώργος Ραμαντάνης / Διεύθυνση Παραγωγής: Τέτα Αποστολάκη/ Βοηθός Διεύθυνσης Παραγωγής: Τζίνα Παυλοπούλου

Έκθεση Υποτρόφων

Το Ωνάσειο φιλοξένησε την έκθεση των Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση από τις 22 Νοεμβρίου 2016 έως και 22 Ιανουαρίου 2017. Η έκθεση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ωνάση, τους Υποτρόφους του Ιδρύματος Ωνάση και το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο. Ήταν αφιερωμένη στον μουσειολόγο Γιάννη Ρούσσο.

Λένε για το ΩΚΚ

Ιωάννης Ζαχαριάς Ασθενής

«Όσα περιθάλπησε σε μια Ελλάδα που παραπαίει ... Μακάρι να αντέξει στις δύσκολες συνθήκες που βιώνει η χώρα, έτσι ώστε να συνεχίζει να φροντίζει τους Έλληνες που θα έχουν ανάγκη!»

Χρυσούλα Τσικριτσίδου Πρόεδρος Συλλόγου Βορείου Ελλάδος για άτομα με συγγενείς καρδιοπάθειες «Παιδικές Καρδιές»

Μεγαλειώδης ιδέα η ίδρυση του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου για να καλύπτει ανάγκες ανθρώπων με καρδιοπάθειες.

Οι καινοτόμες ιδέες που εφαρμόζονται στο νοσοκομείο, το άριστο ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό συντελούν στις εξαιρετικές σχέσεις που έχει το Ωνάσειο με το Σύλλογο Βορείου Ελλάδος για Άτομα με Συγγενείς Καρδιοπάθειες «Παιδικές Καρδιές». Σας ευχαριστούμε που υπάρχουν.

Ευχόμαστε από καρδιάς το όραμά μας που είναι η δημιουργία ενός παιδοκαρδιοχειρουργικού κέντρου στη Θεσσαλονίκη να γίνει και δικό σας. Ωνάσειο και στη Βόρειο Ελλάδα!

Κοινός μας στόχος οι παιδικές καρδιές να συνεχίσουν να πάλλονται με αισιοδοξία.

Ιωάννα Αλυσανδράτου Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Ασθενών “Πνευμονική Υπέρταση Ελλάδας”

Το Ωνάσειο προσωπικά αποτέλεσε το λιμάνι μου σε ένα δύσκολο ταξίδι διάγνωσης και θεραπείας με το σπάνιο νόσημα της Πνευμονικής Υπέρτασης (Π.Υ.).

Συλλογικά επένδυσε μαζί μας στη ζωή, δίνοντας ελπίδα στους συνασθενείς μας που πάσχουν από χρόνια θρομβοεμβολική Π.Υ. Λίγο πριν εκπνεύσει το 2016, το ΩΚΚ υποστήριξε με σεβασμό και απόλυτη επιστημονικότητα το πρόγραμμα των Αγγειοπλαστικών των Πνευμονικών Αρτηριών με Μπαρόνι (ΒΡΑ), που δημιούργησε για την Ελλάδα ο σύλλογός μας, και απέδειξε ότι όχι μόνο πρωτοπορεί αλλά κυρίως ότι η καρδιά του χτυπά πάντα δυνατά για εμάς τους ασθενείς.

Ευχαριστούμε από καρδιάς όλους όσοι συντέλεσαν σε αυτή την καινοτόμα πρωτοβουλία.

Αθανασία Παππά Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Αντιρευματικού Αγώνα

Για εμάς, την Ελληνική Εταιρεία Αντιρευματικού Αγώνα είναι εξαιρετικά σημαντική η προσφορά του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου. Σε μια δύσκολη, για όλους μας εποχή, το ΩΚΚ στέκεται δίπλα στους ρευματοπαθείς, προσφέροντας σε 10 μέλη μας, το μήνα, δωρεάν καρδιολογικό έλεγχο, κάτι απαραίτητο για τους νοσούντες από ρευματικό νόσημα. Ευχαριστούμε μέσα από τις καρδιές μας όλους και ιδιαίτερα την ιατρό καρδιολόγο κυρία Σοφία Μαυρογένη.

Θεόδωρος Κοτσαρίνης Γραμματέας Πανελληνίου Συλλόγου Μεταμόσχευσης Καρδιάς – Πνευμόνων “Η Σκυτάλη”

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Μεταμόσχευσης Καρδιάς – Πνευμόνων, “Η Σκυτάλη” προκειμένου να συμβάλει στη διάδοση της ιδέας της Δωρεάς Οργάνων οργάνωσε την «Ομάδα Δωρεάς Οργάνων και Μεταμοσχεύσεων» (που αποτελούσαν

περίπου 150 μεταμοσχευμένοι, φίλοι, συγγενείς και εμπλεκόμενοι στη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων) και συμμετείχε στον Αυθεντικό Μαραθώνιο της Αθήνας. Η Σκυτάλη ήταν επίσημα συνδεδεμένος σύλλογος με τη διοργάνωση του Μαραθώνιου.

Για τη δράση αυτή ζητήσαμε την αρωγή και τη συνεργασία του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου που μας προσφέρθηκαν με ιδιαίτερη θέρμη. Η δράση αγκαλιάστηκε τόσο από τη Διοίκηση του νοσοκομείου όσο κι από το προσωπικό του. Εργαζόμενοι του νοσοκομείου, γιατροί, νοσηλευτές και διοικητικοί, συμμετείχαν στην ομάδα μας στις διαδρομές των 5 και 10 χιλιομέτρων. Μοιραστήκαμε μαζί τους τη χαρά και τη συγκίνηση που προσφέρει η άθληση κι η συμμετοχή σε μια μεγάλη διοργάνωση. Τα ίδια συναισθήματα που μοιράζονται οι άνθρωποι του ΩΚΚ με τους ανθρώπους που κάνουν μεταμόσχευση στο νοσοκομείο.

Στο πλαίσιο της καμπάνιας για τη διάδοση της ιδέας της Δωρεάς Οργάνων, ο Σύλλογός μας διοργάνωσε την εκδήλωση της φύτευσης του «Δέντρου της Ζωής» στο Σύνταγμα τον Δεκέμβριο. Και σε αυτή την δράση το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο στάθηκε δίπλα μας τόσο με την αιγίδα του όσο και με την παρουσία του Προέδρου του κυρίου Δημήτρη Νιάκα κι εργαζομένων στην εκδήλωση.

Είμαστε βέβαιοι πως θα ακολουθήσουν ανάλογες ή σημαντικότερες πρωτοβουλίες με υψηλό συμβολικό αλλά και ουσιαστικό περιεχόμενο και η συνεργασία μας με το ΩΚΚ θα αποκτήσει μια σταθερή και δημιουργική σχέση.

Σταμάτης Κυρζόπουλος
Πρόεδρος Επιστημονικής Ένωσης Ιατρών ΩΚΚ

Το ΩΚΚ για το ιατρικό σώμα ενσαρκώνει τις έννοιες της διαρκούς

προσφοράς, της ομαδικής προσπάθειας, της συνεργασίας, της ποιότητας των υπηρεσιών, της επιδίωξης της αριστείας, της επιστημονικής πρωτοπορίας.

Η διαδρομή του Ωνασείου είναι για μας έργο ζωής και πηγή έμπνευσης και υπερηφάνειας, οι δε προοπτικές του πρόκληση και πηγή προσδοκιών.

Κωνσταντίνος Περρέας
Ιατρός – Καρδιοχειρουργός
Ασκών Χρέη Διευθυντή
Α΄ Τμήμα Επίκτητων Καρδιοπαθειών

Η οργανωτική και διοικητική δομή του ΩΚΚ και η αφοσίωση όλων των επαγγελματιών ομάδων που συμμετέχουν ενεργά στο τελικό αποτέλεσμα, έχει επιτρέψει την υποδειγματική λειτουργία του ως νοσοκομείο τριτοβάθμιας περίθαλψης με το εξειδικευμένο αυτό αντικείμενο για την καρδιά. Επιπλέον ο κοινωφελής του χαρακτήρας έχει ευσδώσει την ανοιχτή προσφορά αυτών των υπηρεσιών του σε όλο το φάσμα της ελληνικής κοινωνίας. Στόχος όλων όσοι επιστρέψαμε μετά από πολυετή εκπαίδευση σε αντίστοιχες νοσοκομειακές μονάδες του εξωτερικού, είναι η διατήρηση αυτού του ποιοτικού και συγχρόνως κοινωφελούς χαρακτήρα. Παράλληλα σφειλούμε να εργαστούμε προς τη συνεχή βελτίωση και εξορθολογισμό των κλινικών δεικτών κόστους - οφέλους μετατρέποντας το Ωνάσειο σε νοσοκομείο αναφοράς, όχι μόνο για τα Ελληνικά πρότυπα αλλά και αυτά γειτονικών χωρών.

Γεώργιος Πούλος
Ιατρός Καρδιολόγος, Επιμελητής Α΄, Τμήμα Ηλεκτροφυσιολογικών Μελετών και Βηματοδότησης

Θεωρώ τον εαυτό μου ευλογημένο που εργάζομαι στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο. Το Ωνάσειο για μένα σημαίνει: πρωτοπορία, υψηλό επίπεδο υπηρεσιών προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο και εξαιρετικό εργασιακό περιβάλλον.

Κωστής Τριανταφύλλου
Υπότροφος Ιδρύματος Ωνάση
Εικαστικός

Έχω έρθει πολλές φορές στο ΩΚΚ για να επισκεφθώ φίλες και φίλους ασθενείς. Αυτές οι "επισκέψεις" μου στο ΩΚΚ είχαν την σωστή λειτουργική σχέση και επιπλέον κάποιες θετικές εκπλήξεις που είναι οι πολιτιστικές παρεμβάσεις στο αίθριο που αναδεικνύουν την ιδιαίτερη ευαισθησία στη θεραπευτική που προτείνει το ΩΚΚ. Όπως και παλιότερα, έτσι και τώρα, συμμετείχα στην εικαστική έκθεση των υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση. Η άποψη οργάνωση και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που δείχνει απέναντι στο εικαστικό αυτό γεγονός για μια ακόμη φορά με έπεισε για την ποιότητα των εμπλεκόμενων στα πολιτιστικά του Νοσοκομείου. Παρακολούθησα τους επισκέπτες αλλά και το νοσηλευτικό προσωπικό με τί ενδιαφέρον κοιτάζανε ένα-ένα τα έργα, αλλά και πόση ώρα στεκόντουσαν και σχολίαζαν! Η αγωνία

κι ο πόνος της ασθένειας βρήκανε ευαίσθητες ανθρώπινες προσεγγίσεις για μια λυτρωτική συμπεριφορά.

Χριστίνα Παπαγεωργίου

Αρχιτέκτων - Γλύπτρια

Μέλος Δ.Σ. του Συνδέσμου Υποτρόφων Ιδρύματος Ωνάση

Συγχαρητήρια και ένα μεγάλο ευχαριστώ στην Διοίκηση και στο ανθρώπινο δυναμικό του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, που μας έδωσε την δυνατότητα να πραγματοποιήσουμε για τρίτη συνεχόμενη φορά την πολύ σημαντική έκθεση ΤΕΧΝΗΣ ΠΑΛΜΟΙ ΙΙΙ.

Νιώθω ιδιαίτερη τιμή και χαρά που είχα την δυνατότητα να βρεθώ και πάλι σε αυτόν τον τόσο ιδιαίτερο και ζωντανό χώρο, προσφέροντας Τέχνη εκεί που ο άνθρωπος δοκιμάζεται.

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο είναι για μένα ένας τόπος στήριξης και ελπίδας, ένα μέρος που ασθενείς και εργαζόμενοι μαζί είναι μια ζεστή αγκαλιά, μια καρδιά που πάλλεται για να δώσει φροντίδα και αγάπη.

Γιάννης Κωστόπουλος

Δάσκαλος Ται Τσι Τσουάν

Θέλω να εκφράσω τα ειλικρινή μου συγχαρητήρια στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο, για την σημαντική πρωτοβουλία της ένταξης του Ται Τσι Τσουάν ως κεντρική ενότητα στην εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Καρδιάς.

Η ανάδειξη της ήπιας εξάσκησης Tai Chi και τα οφέλη του για την ανθρώπινη υγεία, απέδειξαν για μια ακόμη φορά την αφοσίωσή του Ωνάσειου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου στον άνθρωπο, ξεπερνώντας κάθε προσδοκία. Στη συνεργασία μου μαζί τους διέκρινα ήθος, σεβασμό στην αξία της ζωής και προσήλωση στην προσφορά τους προς τον άνθρωπο, με στόχο την βελτίωση της υγείας όσων πάσχουν. Χαίρομαι ιδιαίτερα που μπόρεσα να συμβάλλω και εγώ μέσα από την συνεργασία μου μαζί τους, σε μια τόσο εποικοδομητική ενέργεια και θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς το ΩΚΚ που μου έδωσε τη δυνατότητα συμμετοχής σε ένα τόσο σημαντικό έργο.

Εύχομαι η ανάπτυξη πρωτοποριακών δραστηριοτήτων του ΩΚΚ να στέφεται πάντα με επιτυχία, όπως συμβαίνει στην μέχρι τώρα πορεία του!

Στέλλα Μάντζαρη

Πρώων Εργαζόμενη

Ωνάσειο!!

Ομπρέλα προστασίας, ασφάλειας, πρόληψης, αντιμετώπισης και θεραπείας. Το άριστα καταρτισμένο ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό του ΩΚΚ, αντιμετωπίζει τον κάθε ασθενή ξεχωριστά, με ευγένεια, σεβασμό, ήθος και απευθύνεται σε όλους ανεξαιρέτως με αξιοπρέπεια.

Το υψηλού επιπέδου ιατρικό προσωπικό του ΩΚΚ, φροντίζει με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, για την θεραπεία και αποκατάσταση καρδιολογικών νοσημάτων και την επεμβατική ή χειρουργική αντιμετώπιση, όπου είναι απαραίτητη, χρησιμοποιώντας νέες και εξελιγμένες μεθόδους.

Προσωπικά αναφέρω ότι η έγκαιρη και σωστή διάγνωση, των έμπειρων, ικανών και εξειδικευμένων ιατρών του ΩΚΚ, έσωσαν τον γιό μου, σε ηλικία 20 ετών, από μυοκαρδιοπάθεια, προερχόμενη από ίωση, η οποία είχε προσβάλει το μυοκάρδιο.

Είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα, που ήμουν ανάμεσά σας για 12 χρόνια και σας σφειλώ ένα μεγάλο ευχαριστώ, για όσα μου προσφέρατε και για όσα έμαθα κοντά σας.

Ιωάννης Βλάχος

Δρ. Ιατρικής Πανεπιστημίου Πατρών Συνεργάτης Εργαστηρίου Ιατρικής Φυσικής Πανεπιστημίου Πατρών

Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο συνεισφέρει σημαντικά, με το ιδιαίτερο υψηλού επιπέδου προσωπικό και τον προηγμένο Βιοϊατρικό εξοπλισμό και είναι βασικός πυλώνας για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ευρύτερη ακαδημαϊκή γνώση των νέων σπουδαστών / φοιτητών.

Αισθάνομαι υπερήφανος για τη χώρα μου, που διαθέτει ένα τέτοιο σύγχρονο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο και ευχαριστώ δημόσια τη Διοίκηση, τους Διευθυντές των Τμημάτων και την Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων, για την άσπρη συμπεριφορά τους και για την σημαντική εκπαιδευτική τους προσφορά.

Βασίλης Σπηλιωτόπουλος

Πρόεδρος Α.Ο. Φοινηξ Καλλιθέας

Αθλητισμός & Ωνάσειο, μια καρδιακή σχέση που εξασφαλίζει ποιότητα ζωής με υψηλές απαιτήσεις. Πολλά συγχαρητήρια στη Διοίκηση του ΩΚΚ, που στάθηκε αρωγός στην προσπάθεια της ανδρικής ποδοσφαιρικής μας ομάδας, με πλήρεις εξετάσεις που απαιτούνται για τον έλεγχο της υγείας τους.

Παραρτήματα

Επιστημονικό Έργο Καρδιοχειρουργικού Τομέα 2016

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΩΚΚ

1. «Αναβαθμόνωση του Euro score και προσαρμογή του στα Ελληνικά δεδομένα»
Ο. Καδά, Ε. Χναρά, Δ. Παναγιωτάκος, Γ. Σταυρίδης.
2. «Ανίχνευση πολυμορφισμών που σχετίζονται με αορτοπάθειες στον Ελληνικό πληθυσμό»
Π. Γούρζη, Ε. Πάντου, Δ. Ντεγιάννης, Γ. Σταυρίδης et al.
3. «Διερεύνηση μεταβολικών παραγών του μυοκαρδίου μετά από τυχαίοποιημένη χορήγηση Custodiol ή αιματικής καρδιοπληγίας σε χειρουργική αντιμετώπιση βαλβιδοπαθειών»
Ι. Νενεκίδης, Κ. Περρέας et al
4. «Ευρωπαϊκή καταγραφή ασθενών με μηχανική υποστήριξη της κυκλοφορίας (EUROMACS)»
Α. Γκουζιούτα, Σ. Αδαμόπουλος, Γ. Σταυρίδης et al
5. «Η επικοινωνία μεταξύ καρδιοχειρουργικού ασθενή και ιατρικού - νοσηλευτικού προσωπικού στο ΩΚΚ. Ο ρόλος της ενσυναίσθησης»
Ν. Ματούλα, Γ. Σταυρίδης et al.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

1. "Adamantiades - Behcet's disease. Implications in cardiovascular diseases"
Τμήμα Πειραματικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Μ. Κανάκης
2. "Fontan circulation"
Τμήμα Πειραματικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Μ. Κανάκης
3. "Imaging in Cardiac surgery"
Τμήμα Ιατρικής Φυσικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Μ. Κανάκης
4. "Simulation in Cardiothoracic surgery"
Τμήμα Ιατρικής Φυσικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Μ. Κανάκης

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. A sirtuin 1/MMP2 prognostic index for myocardial infarction in patients with advanced coronary artery disease
Doulamis I.P., Tzani A.I., Konstantopoulos P.S., Samanidis G., Georgiopoulos G., Toutouzas K.P., Perrea D.N., Perreas K.G.
Int J Cardiol. 2016 Dec 23. pii: S0167-5273(16)34575-2. doi: 10.1016/j.ijcard.2016.12.086. [Epub ahead of print]
2. Cardiac Surgery for Carcinoid Heart Disease: A Weapon Not to Be Misused
Bonou M., Kapelios C.J., Kaltsas G., Perreas K., Toutouzas K., Barbetseas J. Cardiology. 2016 Nov 11;136(4): 243-251. [Epub ahead of print]
3. Left Upper Lobectomy for Congenital Lobar Emphysema in a Low Weight Infant
Kanakis M., Petsios K., Bobos D., Sarafidis K., Nikopoulos S., Kyriakoulis K., Lioulas A., Giannopoulos N.
Case Rep Surg. 2016; 2016:4182741. doi: 10.1155/2016/4182741

- 4. Operating the blues**
Chatzis A.C., Kanakis M.A., Sofianidou J., Tsoutsinos A.J. Clin Case Rep. 2016 Oct 5;4(12):1201-1202.
- 5. Situs Inversus Totalis: Single-Stage Anatomic Repair of Complex Congenital Heart Disease.**
Chatzis A.C., Tsoutsinos A.J., Kanakis M.A., Contrafouris C.A., Rammos S., Mitropoulos F.A. World J Pediatr Congenit Heart Surg. 2016 Nov 23. pii: 2150135116670631. [Epub ahead of print]
- 6. Cavernous hemangioma of the right atrium**
Contrafouris C., Kanakis M., Milonakis M., Azariadis P., Chatzis A. Clin Case Rep. 2016 Sep 22;4(11):1068-1069.
- 7. What is the role of sutureless aortic valves in today's armamentarium?**
Karangelis D., Mazine A., Roubelakis A., Alexiou C., Fragoulis S., Mazer C.D., Yanagawa B., Latter D., Bonneau D. Expert Review of Cardiovascular Therapy 12/2016;
- 8. Aorto-Right Ventricular Tunnel: An Uncommon Problem with a Common Solution**
Mitropoulos F., Kanakis M.A., Chatzis A., Kiaffas M., Azariades P., Tzifa A. Korean J Thorac Cardiovasc Surg. 2016 Aug; 49(4): 295-7. doi: 10.5090/kjctcs.2016.49.4.295.
- 9. Thymic Cyst Popping Up in a Patient With Congenital Heart Disease**
Kanakis M.A., Danias P.G., Chatzis A.C. World J Pediatr Congenit Heart Surg. 2016 May; 7(3):372-4. doi: 10.1177/2150135115625185.
- 10. Thyroid Carcinoma Showing Thymic-Like Differentiation Causing Fracture of the Trachea**
Marini A., Kanakis M., Valakis K., Laschos N., Chorti M., Lioulias A. Case Rep Med. 2016; 2016: 7962385. doi: 10.1155/2016/7962385.
- 11. T-Bar Utilization for Concomitant Coronary Artery Bypass Graft Operation and Left Upper Lobectomy**
Mitropoulos F., Kanakis M.A., Apostolou A., Chatzis A., Contrafouris C., Apostolidis C., Lioulias A. Case Rep Surg. 2016;2016:8760849. doi: 10.1155/2016/8760849.
- 12. Juvenile Adamantiades-Behçet Disease**
Vaiopoulos A.G., Kanakis M.A., Kapsimali V., Vaiopoulos G., Kaklamanis P.G., Zouboulis C.C. Dermatology. 2016;232(2):129-36. doi: 10.1159/000442667. Review.
- 13. Treatment of a pseudoaneurysm of the ascending aorta in association with aortopulmonary fistula following acute Type A dissection**
Karangelis D., Raju S., Dimarakis I., Roubelakis A., Fragoulis S. Perfusion 2016 32 (1), 84-86
- 14. An unusual presentation of Bochdalek hernia after laparoscopic surgery.**
Rapti N., Kanakis M., Misthos P., Tsimpinos M., Lioulias A. Hellenic Journal of Surgery 2016; 88(3): 208-210.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- Efficacy of endarterectomy of the left anterior descending artery: evaluation by adenosine echocardiography?**
E. Demerouti, M. Boutsikou, K. Perreas, CH. Katselis,
- G. Samanidis, TH. Antoniou, G. Karatasakis
Euroecho Congress, Leipzig 2016

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΜΗΤΡΩΑ της EACTS

- 1. QUIP (Quality Improvement Programme) της EACTS (Ευρωπαϊκή Εταιρεία Χειρουργικής Καρδιάς & Θώρακα)**
- Σκοπός του QUIP**
- Παρέχει δεδομένα, λογισμικό και στατιστικά εργαλεία ανάλυσης
  - Επιτρέπει συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking) σε διεθνές επίπεδο
  - Προσδιορίζει τομείς προς βελτίωση αναφορικά με την έκβαση της πορείας των ασθενών
  - Παράγει δεδομένα για μελέτες όπως και για καθοδήγηση κλινικών αποφάσεων

2. EUROMACS

Καταχώρηση δεδομένων ασθενών με Συσκευές Μηχανικής Υποστήριξης Κυκλόφορίας

Επιστημονικό Έργο Καρδιολογικού Τομέα 2016

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

- Έναρξη προγράμματος αγγειοπλαστικής σε ασθενείς με χρόνια θρομβοεμβολική πνευμονική υπέρταση
- Επεμβάσεις διακαθετηριακής σύγκλισης του ωτίου του αριστερού

κόλπου με τη χρησιμοποίηση συσκευών

ΣΠΑΝΙΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΩΚΚ

- Αντιμετώπιση ασθενών με χρόνια θρομβοεμβολική πνευμονική

υπέρταση με αγγειοπλαστική με μπαλόνι. Πρόκειται για μια νέα θεραπεία που ξεκίνησε από την Ιαπωνία και πραγματοποιήθηκε στο νοσοκομείο μας από τον εμπνευστή της και ιατρούς του Κέντρου μας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Δημοσιεύσεις σε ξενόγλωσσα
επιστημονικά περιοδικά

1. **TCT-161 5 years follow-up of biolimus eluting stents versus everolimus eluting in ST-segment elevation myocardial infarction presenting patients: Results from Compare II trial.**
Vlachojannis G, Paradies V, Hofma SH, Togni M, Vazquez N, Valdes M, Voudris V, Slagboom T, Goy JJ, Vuillomenet A, Serra A, Trillo R, Den Heijer P, van der Ent M, Smits P. *J Am Coll Cardiol.* 2016 Nov 1;68(18S):B66. doi: 10.1016/j.jacc.2016.09.303.
2. **TCT-70 Final 5 year results from the COMPARE II trial: comparison between the durable polymer coated everolimus-eluting Xience/Promus stent and the biodegradable polymer coated biolimus-eluting Nobori stent in all comer population.**
Smits P, Hofma SH, Togni M, Heijer PD, Serra A, Slagboom T, Trillo R, Valdes M, Vazquez J, Voudris V. *J Am Coll Cardiol.* 2016 Nov 1;68(18S):B28-B29. doi 10.1016/j.jacc.2016.09.220.
3. **TCT-472 Comparison**

biolimus- and everolimus-eluting stents in patients with complex lesions. Five year follow-up from the COMPARE II trial.

Paradies V, Vlachojannis G, Hofma SH, Togni M, Vazquez N, Valdes M, Voudris V, Slagboom T, Goy JJ, Vuillomenet A, Serra A, Trillo R, Den Heijer P, van der Ent M, Smits P. *J Am Coll Cardiol.* 2016 Nov 1;68(18S):B189-B190. doi: 10.1016/j.jacc.2016.09.608.

4. **TCT-467 Comparison biolimus- and everolimus-eluting stents in patients with small vessels disease. Five year follow-up from the COMPARE II trial.**
Paradies V, Vlachojannis G, Hofma SH, Togni M, Vazquez N, Valdes M, Voudris V, Slagboom T, Goy JJ, Vuillomenet A, Serra A, Trillo R, Den Heijer P, van der Ent M, Smits P. *J Am Coll Cardiol.* 2016 Nov 1;68(18S):B187-B188. doi: 10.1016/j.jacc.2016.09.603.
5. **TCT-264 Abluminal biodegradable polymer biolimus-eluting versus durable polymer everolimus-eluting stent in patients with diabetes. 5 years follow-up from the COMPARE II trial.**
Paradies V, Vlachojannis G, Hofma SH, Togni M, Vazquez N, Valdes

M, Voudris V, Slagboom T, Goy JJ, Vuillomenet A, Serra A, Trillo R, Den Heijer P, van der Ent M, Smits P. *J Am Coll Cardiol.* 2016 Nov 1;68(18S):B107-B108. doi: 10.1016/j.jacc.2016.09.393.

6. **Life-threatening Rupture of a Femoral Pseudoaneurysm after Cardiac Catheterization.**
Petrou E, Malakos I, Kampanarou S, Doulas N, Voudris V. *Open Cardiovasc Med J.* 2016 Sep 30;10:201-204.
7. **Osteopontin in relation to Prognosis following Coronary Artery Bypass Graft Surgery.**
Sbarouni E, Georgiadou P, Chatzikyriakou S, Analitis A, Chaidaroglou A, Degiannis D, Voudris V. *Dis Markers.* 2016;2016:1868739. doi: 10.1155/2016/1868739.
8. **Electronic cigarette use in the European Union: analysis of a representative sample of 27.460 Europeans from 28 countries.**
Farsalinos KE, Poulas K, Voudris V, Le Houezec J. *Addiction.* 2016 Nov;111(11):2032-2040. doi: 10.1111/add.13506.
9. **Knowledge and Perceptions about Nicotine, Nicotine Replacement Therapies and**

- Electronic Cigarettes among Healthcare Professionals in Greece.**
Moysidou A, Farsalinos KE, Voudris V, Merakou K, Kourea K, Barbouni A. *Int J Environ Res Public Health*. 2016 May 20;13(5): pii: E514.
doi:10.3390/ijerph13050514.
- 10. Four-year clinical results of transcatheter self-expanding Medtronic CoreValve implantation in high-risk patients with severe aortic stenosis.**
Thomopoulou S, Vavuranakis M, Karyofyllis P, Kariori M, Karavolias G, Balanika M, Smyrli A, Stefopoulos C, Sbarouni E, Moldovan C, Khoury M, Stefanadis C, Voudris V. *Age Ageing*. 2016 May;45(3):427-30.
doi: 10.1093/ageing/afw038.
- 11. Pathogen-driven treatment strategy in new onset dilated cardiomyopathy. Impact on ventricular function and clinical outcome.**
Gkouziouta A, Lazaros G, Karavidas A, Georgiopoulos G, Miliopoulos D, Karavolias G, Pantou M, Hatzianastasiou S, Saroglou G, Voudris V, Adamopoulos S. *Int J Cardiol*. 2016 Apr 15;209:15-6.
doi: 10.1016/j.ijcard.2016.02.032.
- 12. Management of Coronary Artery Disease and Conduction Abnormalities in Transcatheter Aortic Valve Implantation.**
Kostopoulou A, Karyofyllis P, Livanis E, Karavolias G, Theodorakis G, Paraskevaides J, Voudris V. *Curr Treat Options Cardiovasc Med*. 2016 Feb;18(2):9.
doi: 10.1007/s11936-015-0432-8.
- 13. Protocol proposal for, and evaluation of, consistency in nicotine delivery from the liquid to the aerosol of electronic cigarettes atomizers: regulatory implications.**
Farsalinos KE, Yannovits N, Sarri T, Voudris V, Poulas K. *Addiction*. 2016 Jun;111(6):1069-76. doi: 10.1111/add.13299.
- 14. Permanent pacing after transcatheter aortic valve implantation of a CoreValve prosthesis as determined by electrocardiographic and electrophysiological predictors: a single-centre experience.**
Kostopoulou A, Karyofyllis P, Livanis E, Thomopoulou S, Stefopoulos C, Doudoumis K, Theodorakis G, Voudris V. *Europace*. 2016 Jan;18(1):131-7.
doi: 10.1093/europace/euv137.
- 15. Opportunities for improvement in anti-thrombotic therapy and other strategies for the management of acute coronary syndromes: Insights from EPICOR, an international study of current practice patterns.**
Bueno H, Sinnaeve P, Annemans L, Danchin N, Licour M, Medina J, Pocock S, Sánchez-Covisa J, Storey RF, Jukema JW, Zeymer U, Van de Werf F; EPICOR Investigators. *Eur Heart J Acute Cardiovasc Care*. 2016 Feb;5(1):3-12. doi: 10.117
- 16. Radial Interventions: Present and Future Indications.**
Voudris KV, Georgiadou P, Charitakis K, Marmagkiolis K. *Curr Treat Options Cardiovasc Med*. 2016 Jan;18(1):2.
doi: 10.1007/s11936-015-0429-3.
- 17. Prognostic performance of critical care scores in patients undergoing transcatheter aortic valve implantation.**
Georgiadou P, Analitis A, Sbarouni E, Voudris V. *Journal of the Intensive Care Society*. 2016 Aug;17(3):207-14.
- 18. Cardiac Dual-source Computed Tomography for the Detection of Left Main Compression Syndrome in Patients with Pulmonary Hypertension.**
Demerouti E, Manginas A, Petrou E, Katsilouli S, Karyofyllis P, Athanassopoulos G, Karatasakis G, Iakovou I, Mihas K, Mastorakou I. *Open Cardiovasc Med J*. 2016 Jun 30;10:130-7.
- 19. Percutaneous transcatheter closure of aorto-right ventricular fistula using the Amplatzer duct occluder.**
Petrou E, Iakovou I, Leontiadis E, Kourkovei P, Rammos S, Karatasakis G. *Hellenic J Cardiol*. 2016 May - Jun;57(3):185-187.
- 20. Benefits of inspiratory muscle training in patients with pulmonary hypertension: A pilot study.**
Laoutaris ID, Dritsas A, Kariofyllis P, Manginas A. *Hellenic J Cardiol* 2016; 57 (4): 289-291
- 21. Inspiratory work capacity is more severely depressed than inspiratory muscle strength in patients with heart failure: Novel applications for inspiratory muscle training.**
Laoutaris ID, Adamopoulos S, Manginas A, Panagiotakos DB, Cokkinos DV, Dritsas A. *Int J Cardiol*. 2016 Oct 15;221:622-6.
- 22. Music Therapy in Ancient Greece: Shedding light on the roots of sound as a healing agent for body and soul.**
Athanasios Dritsas. *International Edition Kathimerini-New York Times/Greece Is Health*, December 2016, www.greece-is.com
- 23. IgG4-related cardiovascular disease. The emerging role of cardiovascular imaging.**
Mavrogeni S, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G. *Eur J Radiol*. 2017 Jan;86:169-175.
doi: 10.1016/j.ejrad.2016.11.012.
- 24. Effect of ATP-binding Cassette Transporter A1 (ABCA1) Gene Polymorphisms on Plasma Lipid Variables and Common Demographic Parameters in Greek Nurses.**
Kolovou V, Marvaki A, Boutsikou M, Vasilopoulos G, Degiannis D, Marvaki C, Kolovou G. *Open Cardiovasc Med J*. 2016 Nov 21;10:233-239

- 25. A novel acenocoumarol pharmacogenomic dosing algorithm for the Greek population of EU-PACT trial.**
Ragia G, Kolovou V, Kolovou G, Konstantinides S, Maltezos E, Tavridou A, Tziakas D, Maitland-van der Zee AH, Manolopoulos VG. *Pharmacogenomics*. 2017 Jan;18(1):23-34. doi: 10.2217/pgs-2016-0126.
- 26. Cardiac involvement in ankylosing spondylitis. Can new magnetic resonance indices interpret cardiac pathophysiology beyond echocardiography?**
Mavrogeni S, Kolovou G, Kitas G. *Heart*. 2016 Dec 1. pii: heartjnl-2016-310839. doi: 10.1136/heartjnl-2016-310839. [Epub ahead of print] No abstract available
- 27. Myocardial perfusion in peripheral Raynaud's phenomenon. Evaluation using stress cardiovascular magnetic resonance.**
Mavrogeni S, Bratis K, Koutsogeorgopoulou L, Karabela G, Savropoulos E, Katsifis G, Raftakis J, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G. *Int J Cardiol*. 2017 Feb 1;228:444-448. doi: 10.1016/j.ijcard.2016.11.242
- 28. The Sphinx's riddle: cardiovascular involvement in autoimmune rheumatic disease.**
Mavrogeni S, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G. *BMC Cardiovasc Disord*. 2016 Oct 28;16(1):204. Review
- 29. Complementary role of cardiovascular imaging and laboratory indices in early detection of cardiovascular disease in systemic lupus erythematosus.**
Mavrogeni S, Koutsogeorgopoulou L, Dimitroulas T, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G. *Lupus*. 2017 Mar;26(3):227-236. doi: 10.1177/0961203316671810
- 30. Assessment of postprandial triglycerides in clinical practice: Validation in a general population and coronary heart disease patients.**
Perez-Martinez P, Alcalá-Díaz JF, Kabagambe EK, García-Ríos A, Tsai MY, Delgado-Lista J, Kolovou G, Straka RJ, Gomez-Delgado F, Hopkins PN, Marin C, Borecki I, Yubero-Serrano EM, Hixson JE, Camargo A, Province MA, Lopez-Moreno J, Rodriguez-Cantalejo F, Tinahones FJ, Mikhailidis DP, Perez-Jimenez F, Arnett DK, Ordovas JM, Lopez-Miranda J. *J Clin Lipidol*. 2016 Sep-Oct;10(5):1163-71. doi: 10.1016/j.jacl.2016.05.009.
- 31. The genetics of blood pressure regulation and its target organs from association studies in 342,415 individuals.**
Ehret GB, Ferreira T, Chasman DI, Jackson AU, Schmidt EM, Johnson T, Thorleifsson G, Luan J, Donnelly LA, Kanoni S, Petersen AK, Pihur V, Strawbridge RJ, Shungin D, Hughes MF, Meirelles O, Kaakinen M, Bouatia-Naji N, Kristiansson K, Shah S, Kleber ME, Guo X, Lyytikäinen LP, Fava C, Eriksson N, Nolte IM, Magnusson PK, Salfati EL, Rallidis LS, Theusch E, Smith AJ, Folkersen L, Witkowska K, Pers TH, Joehanes R, Kim SK, Lataniotis L, Jansen R, Johnson AD, Warren H, Kim YJ, Zhao W, Wu Y, Tayo BO, Bochud M; CHARGE-EchoGen Consortium.; CHARGE-HF Consortium.; Wellcome Trust Case Control Consortium., Absher D, Adair LS, Amin N, Arking DE, Axelsson T, Baldassarre D, Balkau B, Bandinelli S, Barnes MR, Barroso I, Bevan S, Bis JC, Björnsdóttir G, Boehnke M, Boerwinkle E, Bonnycastle LL, Boomsma DI, Bornstein SR, Brown MJ, Burnier M, Cabrera CP, Chambers JC, Chang IS, Cheng CY, Chines PS, Chung RH, Collins FS, Connell JM, Döring A, Dallongeville J, Danesh J, de Faire U, Delgado G, Dominiczak AF, Doney AS, Drenos F, Edkins S, Eicher JD, Elosua R, Enroth S, Erdmann J, Eriksson P, Esko T, Evangelou E, Evans A, Fall T, Farrall M, Felix JF, Ferrières J, Ferrucci L, Fornage M, Forrester T, Franceschini N, Franco OH, Franco-Cereceda A, Fraser RM, Ganesh SK, Gao H, Gertow K, Gianfagna F, Gigante B, Giulianini F, Goel A, Goodall AH, Goodarzi MO, Gorski M, Gräßler J, Groves CJ, Gudnason V, Gyllenstein U, Hallmans G, Hartikainen AL, Hassinen M, Havulinna AS, Hayward C, Hercberg S, Herzig KH, Hicks AA, Hingorani AD, Hirschhorn JN, Hofman A, Holmen J, Holmen OL, Hottenga JJ, Howard P, Hsiung CA, Hunt SC, Ikram MA, Illig T, Iribarren C, Jensen RA, Kähönen M, Kang HM, Kathiresan S, Keating BJ, Khaw KT, Kim YK, Kim E, Kivimäki M, Klopp N, Kolovou G, et al. *Nat Genet*. 2016 Oct;48(10):1171-84. doi: 10.1038/ng.3667
- 32. Risk Scores After Acute Coronary Syndrome.**
Kolovou GD, Katsiki N, Mavrogeni S. *Angiology*. 2017 Mar;68(3):185-188. doi: 10.1177/0003319716661069
- 33. Fasting Is Not Routinely Required for Determination of a Lipid Profile: Clinical and Laboratory Implications Including Flagging at Desirable Concentration Cutpoints—A Joint Consensus Statement from the European Atherosclerosis Society and European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine.**
Nordestgaard BG, Langsted A, Mora S, Kolovou G, et al; European Atherosclerosis Society (EAS) and the European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFLM) Joint Consensus Initiative. *Clin Chem*. 2016 Jul;62(7):930-46. doi: 10.1373/clinchem.2016.258897
- 34. Cardiovascular magnetic resonance in rheumatology: Current status and recommendations for use.**
Mavrogeni SI, Kitas GD, Dimitroulas T, Sfikakis PP, Seo P, Gabriel S, Patel AR, Gargani L, Bombardieri S, Matucci-Cerinic M, Lombardi M, Pepe

- A, Aletras AH, Kolovou G, Miszalski T, van Riel P, Semb A, Gonzalez-Gay MA, Dessein P, Karpouzas G, Puntmann V, Nagel E, Bratis K, Karabela G, Stavropoulos E, Katsifis G, Koutsogeorgopoulou L, van Rossum A, Rademakers F, Pohost G, Lima JA. *Int J Cardiol.* 2016 Aug 15;217:135-48. doi: 10.1016/j.ijcard.2016.04.158. Review
- 35. MTP Gene Variants and Response to Lomitapide in Patients with Homozygous Familial Hypercholesterolemia.** Kolovou GD, Kolovou V, Papadopoulou A, Watts GF. *J Atheroscler Thromb.* 2016 Jul 1;23(7): 878-83. doi: 10.5551/jat.34777
- 36. Fasting is not routinely required for determination of a lipid profile: clinical and laboratory implications including flagging at desirable concentration cut-points—a joint consensus statement from the European Atherosclerosis Society and European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine.** Nordestgaard BG, Langsted A, Mora S, Kolovou G, Baum H, Bruckert E, Watts GF, Sypniewska G, Wiklund O, Borén J, Chapman MJ, Cobbaert C, Descamps OS, von Eckardstein A, Kamstrup PR, Pulkki K, Kronenberg F, Remaley AT, Rifai N, Ros E, Langlois M; European Atherosclerosis Society (EAS) and the European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFLM) joint consensus initiative. *Eur Heart J.* 2016 Jul 1;37(25):1944-58. doi: 10.1093/eurheartj/ehw152. Review
- 37. Pseudo-infarction pattern in diffuse systemic sclerosis. Evaluation using cardiovascular magnetic resonance.** Mavrogeni S, Karabela G, Koutsogeorgopoulou L, Stavropoulos E, Katsifis G, Plastiras SC, Kitas GD, Panopoulos S, Pentazos G, Tzatzaki E, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G, Sfikakis PP. *Int J Cardiol.* 2016 Jul 1;214:465-8. doi: 10.1016/j.ijcard.2016.03.235
- 38. Expert consensus on the rational clinical use of proprotein convertase subtilisin/kexin type 9 (PCSK9) inhibitors.** Achimastos A, Alexandrides T, Alexopoulos D, Athyros V, Bargiota A, Bilianou E, Chrysochoou C, Drogari E, Elisaf M, Ganotakis E, Goudevenos I, Ioannidis I, Kolovou G, Kotsis V, Lekakis I, Liberopoulos E, Melidonis A, Nikolaou V, Ntaios G, Papanas N, Pappas S, Pitsavos C, Rallidis L, Richter D, Skoumas I, Tentolouris N, Tousoulis D, Tselepis A, Tsioufis K, Tziakas D, Tziomalos K, Vardas P, Vlachopoulos C, Vlahakos D. *Hormones (Athens).* 2016 Jan-Mar;15(1):8-14. doi: 10.14310/horm.2002.1659
- 39. Is there a place for cardiovascular magnetic resonance conditional devices in systemic inflammatory diseases?** Mavrogeni SI, Poulos G, Sfikakis PP, Kitas GD, Kolovou G, Theodorakis G. *Expert Rev Cardiovasc Ther.* 2016 Jun;14(6):677-82. doi: 10.1586/14779072.2016.1154458
- 40. Correspondence IJC-D-16-00080.** Mavrogeni S, Ntoskas T, Gialafos E, Karabela G, Krommida M, Gatzonis S, Siatouni A, Kolovou G, Zouvelou V, Stamboulis E. *Int J Cardiol.* 2016 Apr 15;209:344-5. doi: 10.1016/j.ijcard.2016.02.052
- 41. Lifestyle may modify the glucose-raising effect of genetic loci. A study in the Greek population.** Marouli E, Kanoni S, Dimitriou M, Kolovou G, Deloukas P, Dedoussis G. *Nutr Metab Cardiovasc Dis.* 2016 Mar;26(3):201-6. doi: 10.1016/j.numecd.2015.10.003
- 42. Cardiac involvement in antiphospholipid syndrome: The diagnostic role of noninvasive cardiac imaging.** Mavrogeni SI, Sfikakis PP, Kitas GD, Kolovou G, Tektonidou MG. *Semin Arthritis Rheum.* 2016 Apr;45(5): 611-6. doi: 10.1016/j.semarthrit.2015.09.005
- 43. How to approach the great mimic? Improving techniques for the diagnosis of myocarditis.** Mavrogeni S, Markousis-Mavrogenis G, Kolovou G. *Expert Rev Cardiovasc Ther.* 2016;14(1):105-15. doi: 10.1586/14779072.2016.1110486
- 44. Cardiovascular magnetic resonance evaluation of paediatric patients with systemic lupus erythematosus and cardiac symptoms.** Mavrogeni S, Smerla R, Grigoriadou G, Servos G, Koutsogeorgopoulou L, Karabela G, Stavropoulos E, Spiliotis G, Kolovou G, Papadopoulos G. *Lupus.* 2016 Mar;25(3):289-95. doi:10.1177/0961203315611496
- 45. Silent myocarditis in myasthenia gravis. Role of cardiovascular magnetic resonance imaging.** Mavrogeni S, Ntoskas T, Gialafos E, Karabela G, Krommida M, Gatzonis S, Siatouni A, Kolovou G, Zouvelou V, Stamboulis E. *Int J Cardiol.* 2016 Jan 1;202:629-30. doi: 10.1016/j.ijcard.2015.09.055. No abstract available
- 46. Early coronary artery disease--Usual and unusual suspects.** Markousis-Mavrogenis G, Mavrogeni S, Kolovou G. *Int J Cardiol.* 2016 Jan 1;202:511. doi: 10.1016/j.ijcard.2015.09.050. No abstract available
- 47. Exclusive olive oil consumption has a protective effect on coronary artery disease; overview of the THISEAS study.** Dimitriou M, Rallidis LS, Theodoraki EV, Kalafati IP, Kolovou G, Dedoussis GV. *Public Health Nutr.* 2016 Apr;19(6):1081-7. doi: 10.1017/S1368980015002244
- 48. Menopause Status and Percutaneous Coronary Intervention.** Kolovou GD, Mavrogeni S. *Angiology.* 2016 Apr;67(4):309-10. doi: 10.1177/0003319715589521. No abstract available

49. Percutaneous Coronary Intervention Rates and Associated Independent Predictors for Progression of Nontarget Lesions in Patients With Diabetes Mellitus After Drug-Eluting Stent Implantation.

Vasiliadis I, Christophides T, Androulakis E, Kolovou G. *Angiology*. 2016 Jan;67(1):10-1. doi: 10.1177/0003319715588394

50. Cardiac computed tomography: A new player in the imaging portfolio for myocardial fibrosis.

Noutsias M, Mavrogeni S, Spillmann F, Tschöpe C. *Herz*.

2016 Dec 19. [Epub ahead of print] No abstract available

51. Extracardiac findings in cardiovascular magnetic resonance. A scientific curiosity or a real need?

Mavrogeni S. *Hellenic J Cardiol*. 2016 Sep 17. pii: S1109-9666(16)30190-7. doi: 10.1016/j.hjc.2016.09.003. [Epub ahead of print] No abstract available.

52. Main Compression Syndrome in Patients with Pulmonary Hyper-tension.

Demerouti E, Manginas A, Petrou E,

Katsilouli S, Karyofilis P, Athanassopoulos G, Karatasakis G, Iakovou I, Mihos K, Mastorakou I. *Cardiac Dual-source Computed Tomography for the Detection of Left Open Cardiovasc Med J*. 2016 Jun 30;10:130-7.

53. Percutaneous transcatheter closure of aorto-right ventricular fistula using the Amplatzer duct occluder.

Petrou E, Iakovou I, Leontiadis E, Kourkouveli P, Rammos S, Karatasakis G. *Hellenic J Cardiol*. 2016 May - Jun;57(3):185-187.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

1. Antithrombotic Strategy Variability In A Trial Fibrillation and Obstructive Coronary Disease Revascularized with PCI – The AVIATOR 2 Registry.
2. What is the Optimal antiplatelet and anticoagulant therapy in patients with oral anticoagulation undergoing revascularization 2. (WOEST 2).
3. Εκτίμηση της ασφάλειας των αντιαιμοπεταλιακών στην πρόληψη εμβολικών αγγειακών εγκεφαλικών συμβαμάτων κατά την TAVI (ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Study)

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Κολοβού Γενοβέφα. “Το Αίτιγμα της Λιποπρωτεΐνης (α)”, (2016), Εκδόσεις Καμπύλη

Κολοβού Γενοβέφα. “Υψηλή Χοληστερόλη, Υψηλά Τριγλυκερίδια, Τι Κάνω;”, (2016), Εκδόσεις Καμπύλη

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ

Μαυρογένη Σοφία. Συγγραφή κεφαλαίου “Interventional CMR” για το βιβλίο του κ. Λ. Μιχάλη, Καθηγητή Καρδιολογίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Μαυρογένη Σοφία. Συγγραφή κεφαλαίου “Coronary artery disease by CMR” για το βιβλίο του κ. Δ. Τούσουλη, Καθηγητή

Καρδιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ EDITORIAL BOARD ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Current Treatment Options in Cardiovascular Medicine (Section Editor), Β. Βούδρης
- Διευθυντής Σύνταξης του περιοδικού της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας
- (Καρδιολογική Επιθεώρηση - ελληνική έκδοση), Γ. Αθανασόπουλος
- International associate editor: *Serbian Journal of Cardiology*, Γ. Αθανασόπουλος
- Editorial Board: *Journal of Echo Research and Practice*, Γ. Αθανασόπουλος
- *Interventional Cardiology*, Ι. Ιακώβου
- *Journal of Clinically Innovative Cardiology*, Ι. Ιακώβου
- *Interventional Cardiology Grand Rounds*, Ι. Ιακώβου
- *Hellenic Journal of Cardiology*, (Β. Βούδρης, Γ. Θεοδωράκης, Σ. Αδαμόπουλος, Γ. Καρατασάκης, Σ. Κυρζόπουλος)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ - ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- 16th Symposium on Echocardiology – Ευγενίδειο Ίδρυμα Οκτώβριος 2016 (Μονάδα Αναίμακτων Διαγνωστικών Τεχνικών ΩΚΚ)

- Λιπίδια στην κλινική πράξη (Γ. Κολοβού)
- 3ο Συνέδριο: Καρδιαγγειακά Νοσήματα Πρόληψη/Αντιμετώπιση (Γ. Κολοβού)
- Ελληνικό Κολέγιο Θεραπείας της Αθηροσκλήρωσης, 22-23 Απριλίου 2016, Αθήνα (Γ. Κολοβού)
- 4ο Χειμερινά Εκπαιδευτικά Μαθήματα (Γ. Κολοβού)
- Διακοπή Καπνίσματος: Προβληματισμοί και Απαντήσεις (Γ. Κολοβού)
- Ελληνικό Κολέγιο Θεραπείας της Αθηροσκλήρωσης, 4 Φεβρουαρίου 2016, Αθήνα (Γ. Κολοβού)
- 5ο Χειμερινά Εκπαιδευτικά Μαθήματα (Γ. Κολοβού)
- Διερεύνηση των Δυσλιπιδαιμιών πέρα από τις κλασικές μεθόδους
- Ελληνικό Κολέγιο Θεραπείας της Αθηροσκλήρωσης, 3 Νοεμβρίου 2016 4 Φεβρουαρίου 2016, Αθήνα (Γ. Κολοβού)
- Ημερίδα Μαγνητικής Τομογραφίας Καρδιάς (Σ. Μαυρογένη)
- Κατάρτιση και επιμέλεια του προγράμματος διεξαγωγής του σεμιναρίου της Ομάδας Εργασίας Απεικονιστικών Τεχνικών της Ελληνικής Καρδιολογικής, Ιωάννινα, 11-13 Φεβρουαρίου 2016 (Σ. Κυρζόπουλος)
- Διοργάνωση ημερίδας σχετικά με τα «Καρδιαγγειακά νοσήματα στους Ρευματολογικούς ασθενείς» (Σ. Μαυρογένη)
- Διοργάνωση 3ημερης εκπαίδευσης στην Καρδιαγγειακή Μαγνητική

τομογραφία endorsed by EuroCMR/SCMR and accredited by EBAC (Σ. Μαυρογένν)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Επιστημονικές πρωτοποριακές δραστηριότητες - επεμβάσεις

- Postprandial Lipemia Consensus, 22/04/2016, Athens (Γ. Κολοβού)
- Co-Author of a Joint Consensus Statement from the European Atherosclerosis Society and European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (Γ. Κολοβού)
- Co-Author of Expert Consensus on the rational clinical use of proprotein convertase subtilisin/kexin type 9 (PCSK9) inhibitors (Γ. Κολοβού)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

- Συμμετοχή στις εργασίες του Τομέα Νοσοκομειακής Περίθαλψης του Ινστιτούτου Επιστημονικών Ερευνών του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου ως μέλος (Σ. Κυρζόπουλος)
- Συμμετοχή ως εκπαιδύτρια στο μεταπτυχιακό Επεμβατικής Καρδιολογίας υπό τον καθηγητή Κ. Τούτουζα (Σ. Μαυρογένν)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. Chandrasekhar J, Baber U, Sartori S, Pinnelas R, Henry T, Moliterno D, Cohen D, Weisz G, Kini A, Bruckel J, Pocock S, Steg PG, Witzenbichler B, Colombo A, Chieffo A, Iakovou I, Dangas G, Gibson CM, Stuckey T, Mehran R. TCT-211 Incidence and Impact of Dual Antiplatelet Therapy Cessation on Clinical Outcomes in Patients with Renal Dysfunction:

Insights from the PARIS Registry. J Am Coll Cardiol. 2016 Nov 1;68(18S):B86.

2. Chandrasekhar J, Baber U, Sartori S, Aquino M, Stuckey T, Henry T, Moliterno D, Cohen D, Steg PG, Iakovou I, Bruckel J, Pocock S, Kini A, Colombo A, Chieffo A, Witzenbichler B, Weisz G, Dangas G, Gibson CM, Mehran R. TCT-205 Incidence and clinical outcomes associated with DAPT discontinuation in complex PCI patients: From the PARIS registry. J Am Coll Cardiol. 2016 Nov 1;68(18S):B83-B84.

ΚΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Transcatheter Cardiovascular Therapeutics (TCT) 2016, Ι. Ιακώβου

Επιστημονικό Έργο

Αναισθησιολογικού Τομέα 2016

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Δημοσιεύσεις σε peer reviewed διεθνή περιοδικά (που εμφανίζονται στο Pubmed)

ΘΕΟΦΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Antegrade or Retrograde Cerebral Perfusion in Ascending Aorta and Hemiarch Surgery; A Propensity-Matched Analysis.

Perreas K, Samanidis G, Thanopoulos A, Georgiopoulos G, **Αντωνίου Τ** Khoury M, Michalis A, Bairaktaris A. Ann Thorac Surg. 2016 Jan;101(1):146-52.

ΘΕΟΦΙΛΗ ΚΟΥΣΗ

Atrial mass: a myxoma. Chatzis AC, Kostopanagiotou K, **Kousi T**,

Mitropoulos F: Clin Case Rep. 2016 ;4: 842-3

ΙΩΑΝΝΑ ΣΟΦΙΑΝΙΔΟΥ

Operating the blues. Chatzis AC, Kanakis MA, **Sofianidou J**, Tsoutsinos AJ, Clin Case Rep 2016; 4: 1201-1202.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΛΑΚΟΥΜΕΝΤΑ

Διοργάνωση δύο Κύκλων Σεμιναρίων της Committee for European Education in Anaesthesiology στο πλαίσιο της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης στην Αναισθησιολογία της European Society of Anaesthesiology.

Μέλος της Nomination Committee της European Society of Anaesthesiology.

Μέλος της Εξεταστικής Επιτροπής για το DEEA (Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Αναισθησιολογίας & Εντατικής Ιατρικής).

Editor και Reviewer σε πέντε peer reviewed Επιστημονικά Περιοδικά.

Αντιπρόεδρος 14ου Συνεδρίου Αναισθησιολογίας και Εντατικής Θεραπείας Βορείου Ελλάδος και Υπεύθυνη Διοργάνωσης Workshop στο Παγκόσμιο Συνέδριο Αναισθησιολογίας.

ΘΕΟΦΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ανάθεση διοργάνωσης του Πανευρωπαϊκού Σεμιναρίου EACTAECHO 2018 από την European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists (EACTA).

Εξεταστική Επιτροπή (τακτικό μέλος) για την χορήγηση αδείας για την εκτέλεση υπερηχογραφήματων ορισθείσα από το Υπουργείο Υγείας. 2016-2018. Αρ. απόφασης: 1199/2016.

Representative της Ελλάδας στην European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists (EACTA).

Βαθμολογήτρια των υποψηφίων προς πιστοποίηση στην διοισοφάγεια ηχωκαρδιογραφία ορισθείσα από την accreditation committee της European Association of Echocardiography (EAE).

Μέλος ΔΣ Ένωσης Επιστημονικού Προσωπικού ΩΚΚ

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΗ

14ο Συνέδριο Αναισθησιολογίας και Εντατικής Θεραπείας Βορείου Ελλάδος, Ειδικός Γραμματέας

ΜΑΡΙΝΑ ΜΠΑΛΑΝΙΚΑ

Υπεύθυνη διοργάνωσης Κλινικού Φροντιστηρίου Διεχειρηπτικής Ηχωκαρδιογραφίας για την Ελληνική Αναισθησιολογική Εταιρεία στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο 1314.02.2016

Βαθμολογήτρια των υποψηφίων προς πιστοποίηση στην διοισοφάγεια ηχωκαρδιογραφία ορισθείσα από την accreditation committee της European Association of Echocardiography (EAE).

Μέλος οργανωτικής επιτροπής των Σεμιναρίων Committee for European Education in Anaesthesiology Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση στην Αναισθησιολογία (CEEAA)

Επιστημονικό Έργο Εργαστηριακού Τομέα 2016

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ PUBMED ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Fast myocardial perfusion imaging with ^{99m}Tc in challenging patients using conventional SPECT cameras.

Katsikis A, Theodorakos A, Kouzoumi A, Kitziri E, Georgiou E, **Koutelou M.** J Nucl Cardiol. 2016 Mar 14

“Pistacia lentiscus L.” reduces the infarct size in normal fed anesthetized rabbits and possess antiatheromatic and hypolipidemic activity in cholesterol fed rabbits.

Andreadou I, Mitakou S, Paraschos S, Efentakis P, Magiatis P, **Kaklamanis L,** Halabalaki M, Skaltsounis L, Iliodromitis EK. Phytomedicine. 2016 Oct 15;23(11):1220-6

Acute cytomegalovirus infection triggering fatal giant cell myocarditis.

Gkouziouta A, Miliopoulos D, Karavolias G, Lazaros G, **Kaklamanis L,** Kelepeshis G, Barbetseas J,

Adamopoulos S. Int J Cardiol. 2016 Jul 1;214:204-6

Effect of ATP-binding Cassette Transporter A1 (ABCA1) Gene Polymorphisms on Plasma Lipid Variables and Common Demographic Parameters in Greek Nurses.

Kolovou V, Marvaki A, Boutsikou M, Vasilopoulos G, **Degiannis D,** Marvaki C, Kolovou G. Cardiovasc Med J. 2016 Nov 21;10:233-239.

Osteopontin in relation to Prognosis following Coronary Artery Bypass Graft Surgery.

Sbarouni E, Georgiadou P, Chatzikyriakou S, Analitis A, Chaidaroglou A, **Degiannis D,** Voudris V. Dis Markers. 2016;2016:1868739. doi: 10.1155/2016/1868739.

Cardiac Dual-source Computed Tomography for the Detection of Left Main Compression Syndrome in Patients with Pulmonary Hyper-tension.

Demerouti E, Manginas A, Petrou E, Katsilouli S, Karyofyllis P, Athanassopoulos G, Karatasakis G, Iakovou I, Mihas K, **Mastorakou I.** Open Cardiovasc Med J. 2016 Jun 30;10:130-7.

Acute intraoperative heparin-induced thrombocytopenia (HIT) and thrombosis during coronary artery bypass grafting: Two case reports providing evidence for the role of preoperative LMWH in triggering sensitization.

Khoury M, Pitsis A, Poumpouridou-Kioura H, **Soufla G,** Kanthou C, Matoula N, Angelidis A, **Melissari E.** Thromb Res. 2016 Oct;146:126-130.

Σύνοψη Επιστημονικών Δραστηριοτήτων Νοσηλευτικής Υπηρεσίας 2016

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

- 1. Πουλής Δημήτριος**, Review of the second edition of Position Statements and Guidelines for Perioperative Nursing Practice. Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας Περιεχειρητικής Νοσηλευτικής του Ευρωπαϊκού Συλλόγου Νοσηλευτών Χειρουργείου. 2-4 Φεβρουαρίου 2016.
- 2. Poulis Dimitrios**, Education Initiatives Contribute to workers' job satisfaction in Greek CSSD. Ηλεκτρονικό Πόστερ στο 17th World Sterilization Congress. 26-29 Οκτωβρίου 2016.
- 3. Πουλής Δημήτριος**, Εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Συλλόγου Νοσηλευτών Χειρουργείου ως Πρόεδρος του 8ου Πανευρωπαϊκού Συνεδρίου Περιεχειρητικής Νοσηλευτικής, στο 5ο Πανασιατικό Συνέδριο Περιεχειρητικής Νοσηλευτικής, 12-14 Οκτωβρίου 2016.
- 4. Petsios Konstantinos**, Neurodevelopmental outcomes following congenital heart surgery. Syrgani E, 3rd PNAE Congress on Paediatric Nursing. Porto, 26-27 May 2016.
- 5. Petsios Konstantinos**, Measuring feasibility, reliability and validity of the Greek version of PedsQL cardiac module. Drakouli M, Matziou V. 3rd PNAE Congress on Paediatric Nursing. Porto, 26-27 May 2016.
- 6. Petsios Konstantinos**, Psychosocial functioning of parents of infants diagnosed with complex congenital heart defect. Matziou V, Voutoufianaki I, Manatou A, Azariadis P, Rammos S. 3rd PNAE Congress on Paediatric Nursing. Porto, 26-27 May 2016.
- 5. Πουλής Δημήτριος**, Δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Περιεχειρητική Νοσηλευτική (srnj.gr) Πουλής Δημήτριος. Επικυρωποίηση σχετικά με την Οδηγία 2005/36/EC Τόμος 5 (2016) / Τεύχος 1 Ιανουαρίου – Απριλίου 2016.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- 1. Kanakis M, Petsios K, Bobos D, Sarafidis K, Nikopoulos S, Kyriakoulis K, Lioulis A, Giannopoulos N.** Left Upper Lobectomy for Congenital Lobar Emphysema in a Low Weight Infant. Case Rep Surg. 2016;2016:4182741. doi: 10.1155/2016/4182741.
- 2. Petsios K, Matziou V, Voutoufianaki I, Manatou A, Azariadis P, Rammos S.** Psychosocial functioning of parents of infants diagnosed with complex congenital heart defect. Nurs Child Young People. 2016 May 9;28(4):70. doi: 10.7748/ncyp.28.4.70.s52.
- 3. Drakouli M, Petsios K, Matziou V.** Measuring feasibility, reliability and validity of the Greek version of PedsQL cardiac module. Nurs Child Young People. 2016 May 9;28(4):68-9. doi: 10.7748/ncyp.28.4.68.s50.
- 4. Syrgani E, Petsios K.** Neurodevelopmental outcomes following congenital heart surgery. Nurs Child Young People. 2016 May 9;28(4):68. doi: 10.7748/ncyp.28.4.68.s49.
- 6. Καδδά Όλγα.** Η Ολιστική φροντίδα στο περιβάλλον της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας – Ο ρόλος της οικογένειας. Άρθρο σύνταξης. Το Βήμα του Ασκληπιού. 2016;15(3):203-206.
- 7. Καδδά Όλγα.** Αξιολόγηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΜΕΘ και Επείγουσα Νοσηλευτική» από τους Φοιτητές. Καμπισιούλη Ε., Εμμανουήλ Α., Γεωργιάδης Γ., Παπαγιαννόπουλος Ι. Υγεία και Έρευνα. 2016;2(3):190-223.
- 8. Παναγιωτοπούλου Ε., Ντεβές Ι., Καδδά Όλγα, Καπάδοχος Θ., Βασιλόπουλος Γ., Μαρβάκη Χ** Αίτια μικροβιακής φορέας ασθενών κατά την εισαγωγή τους στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας. Υγεία και Έρευνα. 2016;2(3):224-2463.
- 9. Παπαδάκου Γ., Δουκουτσίδου Ε., Καδδά Όλγα, Μαρβάκη Α., Αιτίες που οδηγούν στην παρόξυνση του βρογχικού άσθματος. Υγεία και Έρευνα. 2016;2(2):107-120.**
- 10. Καλογιάννη Α., Γεωργιάδης Γ., Κατσέλου Ο., Καδδά Όλγα, Σωτηροπούλου Α., Αργυρίου Μ.** Η επίδραση της εκπαίδευσης στην ικανοποίηση και στη μετεχειρητική

έκβαση των ασθενών που υποβάλλονται σε επέμβαση καρδιάς. Υγεία και Έρευνα. 2016;2(1):46-62.

11. Ι. Τρικοίλης, Α. Σπύρου, Ε. Πέτρου
Διερεύνηση της γνώσης των πολιτών σχετικά με τη βασική καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση. ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2016, 33(1):5154 Copyright Athens Medical Society www.mednet.gr/archives ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE: ISSN 11-05-3992.

12. Ι. Τρικοίλης, Α. Σπύρου, Ε. Πέτρου.
Η σημασία των θωρακικών συμπίεσεων στη βασική καρδιοαναπνευστική ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2016, 33(1):4550 Copyright Athens Medical Society. ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE: ISSN 11-05-3992.

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Συμμετοχή με συγγραφή τριών κεφαλαίων στην 2η έκδοση του συγγράμματος «Νοσπλευτικά Προβλήματα Παιδιών Με Χρόνια Νοσήματα». Επιμέλεια έκδοσης Μάτζιου Βασιλική, Καθηγήτρια Παιδιατρικής Νοσπλευτικής. Εκδόσεις «Δ. Λαγός». (2016)
  - i. Μάτζιου Β, **Πέτσιος Κ.** «Φροντίδα παιδιού με επιληψία».
  - ii. Δρακούλη Μ, **Πέτσιος Κ.** «Φροντίδα παιδιού με καρδιολογικό πρόβλημα στο σπίτι».
  - iii. **Πέτσιος Κ.** «Οξυγονοθεραπεία στο σπίτι».
2. Ενημερωτικοί Οδηγοί:
  - i. **Τρικοίλης Ιωάννης,** Κωστοπούλου Άννα, Σπύρου Αλκέτα, Θεοδωράκης Γεώργιος. «Ablation».
  - ii. **Τρικοίλης Ιωάννης,** Πασχαλίδου Χάρις, Σπύρου Αλκέτα, Κωστοπούλου Άννα, Θεοδωράκης Γεώργιος. «Κολπική Μαρμαρυγή».
  - iii. **Τρικοίλης Ιωάννης,** Σπύρου Αλκέτα, Λαμπέρτ Φανύ, Λιβάνης Ευθύμιος, Θεοδωράκης Γεώργιος. «Ο βηματοδότης της καρδιάς μου».

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

1. **Στραβοπόδης Γεώργιος.**
«Κάνοντας το περιβάλλον του ασθενή

προτεραιότητα», 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελέγχου Λοιμώξεων.

2. Στραβοπόδης Γεώργιος.
«Αποτελεσματικότητα της δέσμης μέτρων Καθαριότητας», 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ελέγχου Λοιμώξεων.

3. Ο. Καδδά, Σπύρου Αλκέτα.
«Προσωρινή Καρδιακή Βηματοδότηση», Κλινικό Φροντιστήριο: 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.

4. Πουλής Δημήτριος. «Επικύρωση και έλεγχος της αποστείρωσης χαμηλής θερμοκρασίας με έμφαση στην αποστείρωση με υπεροξειδίου του υδρογόνου», 27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Περιεχειρητικής Νοσπλευτικής ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ., 13-16 Οκτωβρίου 2016.

5. Καδδά Όλγα. Κλινικό φροντιστήριο «Προσωρινή καρδιακή βηματοδότηση», 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο «Μαθαίνοντας από την εμπειρία – τεκμηριώνοντας με τη γνώση», 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.

6. Καδδά Όλγα. «Καρδιακή ανεπάρκεια» 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο «Μαθαίνοντας από την εμπειρία – τεκμηριώνοντας με τη γνώση», 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.

7. Βουτουφιανάκη Ιωάννα, Παπαδοπούλου Ευαγγελία.
«Ο ρόλος του Νοσπλευτή και του Τεχνολόγου στις επεμβάσεις που αφορούν στις συσκευές διαχείρισης του καρδιακού ρυθμού. Τι πρέπει να κάνουμε, τι μπορούμε και τι πρέπει να αποφύγουμε», 3ο Workshop, Αρρυθμιών και Βηματοδότησης, 19-21 Φεβρουαρίου 2016.

8. Παναγιώτου Χρυσούλα. «Εμφραγμα του μυοκαρδίου και άσκηση», 22ο Πανελλήνιο Καρδιολογικό Νοσπλευτικό Συνέδριο, 20-21 Οκτωβρίου 2016.

9. Πέτσιος Κωνσταντίνος, Παναγιωτοπούλου Κ. «Ανάπτυξη στόχων και δεικτών αξιολόγησης του

νοσπλευτικού έργου», 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.

10. Μανάτου Άννα. «Εξειδικευμένη Νοσπλευτική Φροντίδα Παιδιών με Καρδιακές Παθήσεις», 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.

11. Σπύρου Αλκέτα. «Ασθενής με κρανιοεγκεφαλική κάκωση στη ΜΕΘ: Προβλήματα, Παρεμβάσεις, Αντιμετώπιση», 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.

12. Τρικοίλης Ιωάννης. Διάλεξη «Βηματοδότηση», 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο «Μαθαίνοντας από την εμπειρία – τεκμηριώνοντας με τη γνώση», 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.

13. Τρικοίλης Ιωάννης, Καδδά Όλγα.
«Καρδιακή Ανεπάρκεια», 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο «Μαθαίνοντας από την εμπειρία – τεκμηριώνοντας με τη γνώση», 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (Ομιλίες, Διαλέξεις, Ελεύθερες Ανακοινώσεις)

1. «Σχέδιο δράσης για μονώσεις ασθενών με πολυανθεκτικά παθογόνα στη ΜΕΘ», Νοσπλευτικό Κλινικό Φροντιστήριο, **Στραβοπόδης Γεώργιος**, 16ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εντατικής Θεραπείας, 11 Νοεμβρίου 2016.
2. «Έλεγχος Λοιμώξεων σε χώρους παροχής φροντίδας υγείας σε συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής κρίσης», **Στραβοπόδης Γεώργιος**, 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας και Υπηρεσιών Υγείας, Μάρτιος 2016, Αθήνα.
3. «Σίτιση Παιδιού με σοβαρή καρδιακή νόσο. Ιδιαιτερότητες και τρόποι σίτισης», **Δρακούλη Μαρία**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος 11-14 Μαΐου 2016.

4. «Εκτίμηση και αντιμετώπιση του πόνου μετά από καρδιοχειρουργική επέμβαση. Σύγχρονα Εργαλεία και Μέθοδοι», **Νικολαΐδου Βασιλική Μαρία**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος 11-14 Μαΐου 2016.
5. «Μετεγχειρητική Φροντίδα παιδιού με Συγγενή Καρδιοπάθεια. Αντιμετώπιση επιπλοκών και σχεδιασμός φροντίδας», **Συργάνη Ελένη**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος 11-14 Μαΐου 2016.
6. «Οικογένεια και Παιδί με καρδιακή νόσο», **Πέτσιος Κωνσταντίνος**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος 11-14 Μαΐου 2016.
7. «Postoperative nursing management of a critical ill neonate with trans position of the great arteries. A case study», E. Syrgani, **Petsios Konstantinos**, Euro Heart Care, Annual Congress of the Council on CARDIOVASCULAR Nursing and Allied Professions, Athens, Greece, 15 - 16 April 2016.
8. «Νοσηλευτικό προσωπικό καρδιοθωρακοχειρουργικών τμημάτων: ικανοποίηση, δέσμευση και επιθυμία αποχώρησης», **Πέτσιος Κωνσταντίνος**, 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χειρουργών Θώρακα – Καρδιάς – Αγγείων, Θεσσαλονίκη, 24-26 Νοεμβρίου 2016. (Προσκεκλημένος ομιλητής).
9. «Παρουσία συγγενών κατά την αναζωογόνηση. Τα υπέρ και τα κατά», **Πέτσιος Κωνσταντίνος**, 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αναζωογόνησης και Αντιμετώπισης Επείγοντος Περιστατικού, Ελληνική Εταιρεία Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης (ΕΕΚΑΑ), Αθήνα, 7-8 Οκτωβρίου 2016. (Προσκεκλημένος Ομιλητής).
10. «Telemonitoring in heart failure: friend or foe?», **C.H. Panagiotou**, (Athens, GR) Symposium «Heart Failure: Aftercare post discharge» EuroHeartCare 2016 in Athens.
11. «Nurses: A force for Change Improving Health System's Resilience», **Πέτσιος Κωνσταντίνος**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.
12. «Μυοκαρδιοπάθεια της κύησης και της λοχείας: Ολοκληρωμένη νοσηλευτική διαχείριση», **Παναγιώτου Χρυσούλα**. Στρογγυλό τραπέζι «Φροντίζοντας μια εύθραυστη καρδιά. Ο ρόλος του νοσηλευτή σε ειδικές ομάδες ασθενών με Καρδιακή Ανεπάρκεια», 17ο Πανελλήνιο Συνέδριο Καρδιακής Ανεπάρκειας, 5-6 Φεβρουαρίου 2016, Αθena Divani Caravel.
13. «Ο ρόλος της συμβουλευτικής νοσηλευτικής στην πρόγνωση ασθενών που έχουν υποβληθεί σε επέμβαση ανοικτής καρδιάς», **Όλγα Καδδά**, Μπαλάνος Δ., Κοτανίδου Α., Μαγγίνας Α., Σταυρίδης Γ., Νάνας Σ., Παναγιωτάκος Δ., 22ο Πανελλήνιο Καρδιολογικό Νοσηλευτικό Συνέδριο «Όλα για την καρδιά μας», Αθήνα, 20-21 Οκτωβρίου 2016.
14. «Προβλήματα που προκύπτουν κατά την ενδοσσοκομειακή ΚΑΡΠΑ», **Καδδά Όλγα** 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο «Μαθαίνοντας από την εμπειρία – τεκμηριώνοντας με τη γνώση», 21-23 Οκτωβρίου 2016, Ηράκλειο Κρήτης.
15. «Οργάνωση αίθουσας εμφύτευσης βηματοδοτών / απινιδωτών», **Λινάρδος Σπυρίδων** 3ο Workshop, Αρρυθμιών και Βηματοδότησης, 19-21 Φεβρουαρίου 2016.
16. «Πώς να αποφύγουμε τις λοιμώξεις – Η πλευρά του Νοσηλευτή», **Στραβοπόδης Γεώργιος**, 3ο Workshop, Αρρυθμιών και Βηματοδότησης, 19-21 Φεβρουαρίου 2016.
17. «Οξεία νεφρική βλάβη στην ΜΕΘ: Συνεχής νεφρική υποκατάσταση και προβλήματα κατά την εφαρμογή της», Καρπαθίου Κ., Παναγίδης Δ., Σμιπλής Γ., **Καδδά Όλγα**, Κουρούση Ε., Καρίμαλη Δ., Δούκα Ε., Παπαδάκη Μ., Νανάς Σ., 10 Χρόνια ΠΜΣ «ΜΕΘ και Επείγουσα Νοσηλευτική», Συνέδριο σε συνεργασία με την Ομάδα Συνεργασίας Αποφοίτων και Καθηγητών ΠΜΣ «ΜΕΘ και Επείγουσα Νοσηλευτική» και την Ελληνική Εταιρεία Νοσηλευτικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΕΕΝΕΕ), στο ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός».
18. «Αιτίες που οδηγούν στην παρόξυνση βρογχικού άσθματος», Παπαδάκου Γ., Δοκουτσίδου Ε., **Καδδά Όλγα**, Μαρβάκη Χ. 03-04/06/2016, 10 Χρόνια ΠΜΣ «ΜΕΘ και Επείγουσα Νοσηλευτική», Συνέδριο σε συνεργασία με την Ομάδα Συνεργασίας Αποφοίτων και Καθηγητών ΠΜΣ «ΜΕΘ και Επείγουσα Νοσηλευτική» και την Ελληνική Εταιρεία Νοσηλευτικής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΕΕΝΕΕ), στο ΓΝΑ «Ο Ευαγγελισμός».
19. «Μεθοδολογία αξιολόγησης ποιότητας δημοσιευμένων ερευνητικών εργασιών», 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο με τίτλο «Μαθαίνοντας από την Εμπειρία – Τεκμηριώνοντας με τη Γνώση», του Τομέα Επείγουσα και Εντατικής Νοσηλευτικής του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος, **Πέτσιος Κωνσταντίνος**, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
20. «Διαχείριση Καρδιολογικών ασθενών μετά από αντικατάσταση αορτικής βαλβίδας. Επιλογή, αξιολόγηση και προετοιμασία ασθενών που πρόκειται να υποβληθούν σε αντικατάσταση της αορτικής βαλβίδας. Κλινικό Φροντιστήριο», **Σπύρου Αλκέα**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
21. «Περιβάλλον και ψυχική υγεία», Κωστοπούλου Ε., **Σπύρου Αλκέα**, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.
22. «Οργανωσιακή αλλαγή και στάση των εργαζομένων», **Σπύρου Αλκέα**, Κωστοπούλου Ε., 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.
23. «Πλεονεκτήματα & Μειονεκτήματα της στεφανιογραφικής κερκιδικής και μηριαίας προσπέλασης. Επιπλοκές», **Σπύρου Αλκέα**, Φατάϊ Ε., Μαλαμίτση Λ., 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος, 11-14 Μαΐου 2016.

24. «Dyslipidemia: Updated Guidelines, (Διαχείριση Δυσλιπιδαιμιών)», **Σπύρου Αλκέτα**, 22ο Πανελλήνιο Καρδιολογικό Νοσηλευτικό Συνέδριο, Αθήνα, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
25. «Καρδιακή Ανεπάρκεια. Λοιμώξεις στους ασθενείς με Καρδιακή Ανεπάρκεια», **Σπύρου Αλκέτα**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης 21-23 Οκτωβρίου 2016.
26. «Ποιότητας Ζωής ασθενών μετά από μεταμόσχευση καρδιάς», **Καραγιάννης Αναστάσιος**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
27. «Ψυχολογική Υποστήριξη Ασθενών με καρδιακή Ανεπάρκεια», **Χατζή Σοφία**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
28. «Ασφάλεια στο Χειρουργείο – Μέτρα πρόληψης για αποφυγή πυρκαγιάς», **Πουλής Δημήτριος**, 30ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χειρουργικής και Διεθνές Χειρουργικό Φόρουμ, 8-12 Νοεμβρίου 2016.
29. «Κλινικό φροντιστήριο: Προσωρινή Καρδιακή Βηματοδότηση «Όταν η καρδιά αργοσβήνει», **Τρικοίλης Ιωάννης**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
30. «Αναγκαιότητα η συνεχιζόμενη εκπαίδευση του προσωπικού. Ανασκόπηση», **Τρικοίλης Ιωάννης**, 8ο Επιστημονικό Συμπόσιο, Ηράκλειο Κρήτης, 21-23 Οκτωβρίου 2016.
31. «Καρδιακή Ανεπάρκεια», **Παναγιώτου Χρυσούλα**, Στρογγυλό Τραπέζι Κατευθυντήριες οδηγίες, 22ο Πανελλήνιο Καρδιολογικό Νοσηλευτικό Συνέδριο, 20-21 Οκτωβρίου 2016.
- ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ (POSTER)**
- 1. Parental needs of children with congenital heart defects K. Pesios**, M. Drakouli, V.M. Nikolaidou, E. Syrgani, A. Manatou, I. Voutoufianaki, M. Azariadis, S. Rammos. Annual Congress of the Council on CARDIOVASCULAR Nursing and Allied Professions. Athens, Greece. 15-16 April 2016.
- 2. Burnout among nurses in cardiac intensive care units Poster. C.Panagiotou¹**, I. Voutoufianaki¹, H. Kyritsi² ¹Onassis Cardiac Surgery Center - Athens - Greece, ² Nursing Department A' TEI of Athens, Greece, EuroHeartCare 2016 in Athens
- 3. Complications and outcome of intra-aortic balloon pump support in patients admitted in Cardiac Intensive Care Unit.** Poster. O. Kadda, A. Karagiannis, S. Chatzi, D. Palivou, I. Voutoufianaki, P. Georgiadou, V. Voudris, C. Panagiotou Onassis Cardiac Surgery Center, Department of Cardiology, Athens, Greece. EuroHeartCare 2016 in Athens
- 4. The colonization with pathogens microorganism in CCU patients poster.** A.Spyrou¹, E Kostopoulou², **CH Panagiotou¹** ¹Onassis Cardiac Surgery Center - Athens - Greece, ²Hellenic Red Cross Hospital - Athens - Greece, EuroHeartCare 2016 in Athens.
- 5. Bacterial profile of mechanically ventilated patients hospitalized in the coronary care unit.** Poster. A.Spyrou¹, E Kostopoulou², CH Panagiotou¹ ¹Onassis Cardiac Surgery Center - Athens - Greece, ²Hellenic Red Cross, Hospital - Athens - Greece, EuroHeartCare 2016 in Athens.
- 6.** Συγκρούσεις στο χώρο των Νοσοκομείων. **Σπύρου Αλκέτα**, Κωστοπούλου Ε.. 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ, Σύρος 11-14 Μαΐου 2016.
- 7. Case report of recurrent myocarditis.** A. Spyrou, **C.H. Panagiotou** (Athens, GR), EuroHeartCare 2016 in Athens
- 8. The education of patients taking anticoagulants.** **Spyrou Alketa**. EuroHeartCare 15-16 April 2016.
- ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ**
- 1.** Διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της ποιότητας των παρεχομένων νοσηλευτικών υπηρεσιών υγείας (βάσει της ικανοποίησης των ασθενών), με την ψυχική υγεία των Νοσηλευτών και των χαρακτηριστικών του εργασιακού τους περιβάλλοντος. **Ηλιάδου Ελένη**, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ιούλιος 2016.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Αρχείο Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, Νικόλαος Δανιηλίδης (σελ. 4, 7, 9), Αλεξάνδρα Μπριασούλη (σελ. 21, 27, 32), Βασίλειος Σαρίογλου (σελ. 34).

Αρχείο Ιδρύματος Ωνάση, (σελ. 28) & Ιωάννης Σούλης (σελ. 30).

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, φωτογραφία πρεμιέρας παράστασης «Το κάλεσμα της

Αγρίας Φύσης», Σταύρος Χαμπάκης (σελ. 29).

Φωτογράφοι: Γιώργος Πανηγυρόπουλος (σελ. 24 & 41), Studio Ιγνατιάδη (σελ. 32), Σταυρούλα Δημητριάδου, (σελ. 35), Ράντος Αναστάσιος (σελ. 37 & 43).

Οι φωτογραφίες των σελίδων 41 – 43 προέρχονται από το Αρχείο του Ωνασείου Καρδιοχειρουργικού Κέντρου, προσωπικά αρχεία και φωτογράφους

όπως αναφέρονται παραπάνω.

ΠΗΓΕΣ

Τα οικονομικά και λειτουργικά στοιχεία προέρχονται από την Υποδιεύθυνση Οικονομικού και την Υποδιεύθυνση Οργάνωσης και Πληροφορικής αντίστοιχα.

**ΩΝΑΣΕΙΟ
ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**

**ΩΝΑΣΕΙΟ
ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**

Λεωφ. Συγγρού 356, 176 74 Καλλιθέα
Τηλεφωνικό κέντρο: 210 94 93 000
Fax: 210 94 93 199
e-mail: info@onasseio.gr
www.onasseio.gr